
Aika 07.04.2022, klo 17:16 - 22:09

Paikka Vantaan kaupungintalon kaupunginhallituksen kokoushuone (os. Asematie 7)

Käsitellyt asiat

- § 38 **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 39 **Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen ja pöytäkirjantarkastajien valinta**
- § 40 **Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen yhteistoimintasopimus**
- § 41 **Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen strategiaproessin aikataulu ja toimielinten osallistaminen strategian valmisteluun**
- § 42 **Hyvinvointialueen ateria- ja puhtauspalveluiden hankinnan periaatteiden vahvistaminen**
- § 43 **HUS-yhtymän perussopimuksen hyväksyminen**
- § 44 **Toimialajohtajien virkojen perustaminen**
- § 45 **Edustajien nimeäminen neuvotteluihin DigiFinland Oy:n osakassopimuksesta ja yhtiöjärjestyksestä**
- § 46 **Eron myöntäminen väliaikaisesta HUS-valmisteluryhmän jäsenen tehtävästä ja uuden jäsenen nimeäminen**
- § 47 **Valtuustoaloite koskien Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen varautumis- ja pelastussuunnitelman sekä -strategian päivittämistä**
- § 48 **Valtuustoaloite koskien Ukrainan sodan uhrien tukemista**
- § 49 **Valtuustoaloite koskien riittävien mielenterveys- ja päihdepalveluiden turvaamista Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella**
- § 50 **Valtuustoaloite koskien järjestöjen toiminnan tukemista ja yhteistyötä**
- § 51 **Aluehallituksen otto-oikeusmenettelyyn tuotavien asioiden linjaaminen**
- § 52 **Aluevaltuuston 29.3.2022 päätösten täytäntöönpano**
- § 53 **Viranhaltijapäätösten otto-oikeus**

Lisäpykälät

- § 54 **LISÄPYKÄLÄ: Hyvinvointialuejohtajan virkavaali**

Saapuvilla olleet jäsenet

Maarit Raja-Aho, puheenjohtaja
Olga Gilbert, 1. varapuheenjohtaja
Tanja Aidanjuuri, 2. varapuheenjohtaja
Antero Eerola
Eva Tawasoli
Jari Sainio
Jukka Hako
Jüri Linros
Lauri Kaira
Nina Korventaival
Pirjo Luokkala
Pirkko Letto
Riitta Särkelä
Sakari Rokkanen
Teemu Purojärvi
Terhi Enjala
Suvi Karhu, varajäsen, saapui 18:43, poistui 19:56
Harri Koski, varajäsen, saapui 19:59, poistui 20:40
Anitta Orpana, varajäsen

Muut saapuvilla olleet

Riikka Liljeroos, Päätöksenteon valmistelupäällikkö, sihteeri
Sirkka-Liisa Kähärä
Paula Lehmuskallio, saapui 18:06
Anne Karjalainen
Patrik Karlsson
Timo Aronkytä, Hyvinvointialueen muutosjohtaja, poistui 21:10
Jyrki Landstedt, Pelastustoimen muutosjohtaja
Petri Kosonen, Viestintävalmistelujohtaja
Mikko Hokkanen, Hallintovalmistelujohtaja
Jenna Pajari, Juristi

Poissa

Marja Ahava
Olli Huuskonen, Sote-valmistelun muutosjohtaja

Allekirjoitukset

Maarit Raja-Aho
Puheenjohtaja

Riikka Liljeroos
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Terhi Enjala

Lauri Kaira

Pirkko Letto
puheenjohtaja § 42

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tarkastettu pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla (<https://vakehyva.cloudnc.fi>) torstaista 14.4.2022 klo 12.00 lähtien.

Pöytäkirjanpitäjä Riikka Liljeroos

§ 38

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hallintosäännön 138 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä. Erityisestä syystä esityslista tai yksittäisen asian selostus ja päätösehdotus voidaan lähettää myöhemmin.

Kokouskutsu toimitetaan, mikäli mahdollista, kolme päivää ennen kokousta toimielimen jäsenille sekä niille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus toimielimen kokouksessa. Kokouskutsu ja esityslista lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, ensisijaisesti sähköisesti.

Hyvinvointialuelain 108 §:n mukaan muu toimielin kuin aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä on läsnä. Läsnä oleviksi katsotaan myös ne toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Hallintosäännön 142 §:n mukaan toimielimen jäsenten ja esittelijän lisäksi toimielimen kokouksessa on läsnäoloa puheoikeus

1. aluehallituksen kokouksessa aluevaltuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla hyvinvointialuelain 26 §:n mukaan sekä kansalliskielilautakunnan puheenjohtajalla hyvinvointialuelain 33 § mukaan;
2. muiden toimielinten kokouksessa aluehallituksen puheenjohtajalla ja hyvinvointialuejohtajalla, ei kuitenkaan tarkastuslautakunnan eikä aluevaltuuston tilapäisen valiokunnan kokouksessa eikä vaalilaisissa säädettyjen vaalitoimielinten kokouksissa sekä
3. kansalliskielilautakunnan puheenjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus aluehallituksessa.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla kyseisen toimielimen jäsen. Toimielin päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta. Toimielin voi päättää asiantuntijan kuulemisesta yksittäisessä asiassa. Asiantuntija voi olla läsnä kokouksessa asiasta käytävän keskustelun päättämiseen asti.

Hallintosäännön 149 §:n mukaan aluehallituksen esittelijänä toimii hyvinvointialuejohtaja. Ennen hyvinvointialuejohtajan valintaa vuonna 2022 aluehallituksen esittelijänä toimii hyvinvointialueen muutosjohtaja.

Ehdotus

Aluehallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa päätöksenteon valmistelupäällikkö Riikka Liljeroos, riikka.liljeroos@vantaa.fi.

§ 39

Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen ja pöytäkirjantarkastajien valinta

Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

Kokouskutsu toimitetaan, mikäli mahdollista, kolme päivää ennen kokousta toimielimen jäsenille sekä niille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus toimielimen kokouksessa. Kokouskutsu ja esityslista lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, ensisijaisesti sähköisesti. Esityslista sisältää ehdotuksen kokouksen työjärjestykseksi.

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimielimen puheenjohtaja. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja tai sen osa voidaan tarkastaa erikseen ennen kokousta. Tarkoituksena on, että aluehallitus valitsee kokouksessaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa, jotka toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.

Ehdotus

Aluehallitus päättää:

1. hyväksyä laaditun esityslistan mukaisen työjärjestyksen;
2. valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa;
3. että tarkastettu pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla (<https://vakehyva.cloudnc.fi>) torstaista 14.4.2022 klo 12.00 lähtien.

Päätös

Aluehallitus päätti yksimielisesti:

1. hyväksyä laaditun esityslistan mukaisen työjärjestyksen sekä lisälistan;
2. valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa seuraavasti: Terhi Enjala ja Lauri Kaira;
3. että tarkastettu pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla (<https://vakehyva.cloudnc.fi>) torstaista 14.4.2022 klo 12.00 lähtien.

Lisätietoja päätöksestä antaa päätöksenteon valmistelupäällikkö Riikka Liljeroos, riikka.liljeroos@vantaa.fi.

§ 40

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen yhteistoimintasopimus

VAKEDno-2022-104

Liitteet

1 Yhteistoimintasopimus Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksesta.pdf

Asian valmistelija: pelastuslaitoksen valmistelujohtaja Jussi Rahikainen

Nykyinen Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on toiminut vuodesta 2004 alkaen 8 kunnan (Vantaa, Kerava, Nurmijärvi, Tuusula, Järvenpää, Pornainen, Hyvinkää ja Mäntsälä) yhteisenä pelastuslaitoksena, Vantaan toimiessa isäntäkuntana. Vuoden 2023 alusta lukien vastuu pelastustoimen järjestämisestä siirtyy edellä mainituilta 8 kunnalta Vantaan ja Keravan sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueille.

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannosta annettu laki 616 /2021 tuli voimaan 1.7.2021. Lain 58 §:n mukaan Vantaan ja Keravan sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueiden tulee sopia 31.5.2022 mennessä nykyisen Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen henkilöstön, kaluston ja sopimusten siirtojen jakamisesta hyvinvointialueiden kesken.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta ei tarvitse jakaa, mikäli hyvinvointialueet solmivat 31.5.2022 mennessä yhteistoimintasopimuksen yhteisestä pelastuslaitoksesta. Nykyisen pelastuslaitoksen jakaminen kahtia lisäisi molempien hyvinvointialueiden pelastustoimen kustannuksia, heikentäisi voimavarojen joustavaa käyttöä sekä palveluiden laatua ja saatavuutta.

8.9.2021 Vantaan ja Keravan sekä 15.9.2021 Keski-Uudenmaan hyvinvointialueiden väliaikaiset toimielimet päättivät solmia sopimuksen valmistelusta, jolla tähdättiin yhteisen pelastuslaitoksen perustamiseen. Tämä työ tehtiin osana Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen valmistelua tiiviissä yhteistyössä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelun kanssa.

Ministeriöiden kanssa käydyissä neuvotteluissa todettiin, että yhteinen pelastuslaitos voidaan perustaa lain hyvinvointialueesta (611/2021) 7 §:n mukaisesti siirtämällä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimen järjestämisvastuu Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle. Yhteinen pelastuslaitos sijoittuisi hallinnollisesti Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle. Vantaan kaupungilta saadussa selvityksessä listatut nykyisen pelastuslaitoksen omaisuus, sopimukset, vastuut ja henkilöstö siirtyisivät perustettavalle yhteiselle pelastuslaitokselle eli Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle.

Yhteistoimintasopimuksessa määritetään mm. yhteisen pelastuslautakunnan jäsenten lukumäärä ja sen tehtävät sekä hyvinvointialueiden maksuosuuksien perusteet yhteisestä pelastuslaitoksesta. Pelastuslaitoksen kiinteistökulut kohdennetaan suoraan hyvinvointialueelle aiheuttamisperiaatteen mukaan 1.1.2023 alkaen. Muut pelastustoimen kulut kohdennetaan vuonna 2023 vuoden 2022 kuntaosuuksien suhteella. Siirtymäkauden jälkeen vuonna 2028 muut pelastustoimen kulut jaetaan hyvinvointialueille 50 % asukaslukujen suhteessa ja 50 % pelastustoiminnan kapasiteettimallin mukaisesti.

Mikäli hyvinvointialueet eivät solmi yhteistoimintasopimusta, tulee nykyinen Keski-Uudenmaan pelastuslaitos jakaa hyvinvointialueiden kesken 31.5.2022 mennessä. Jos näin ei tehdä, valtioneuvosto päättää henkilöstön, kaluston ja sopimusten siirtojen jakamisesta sekä muista pelastustoimen järjestämisvastuun siirtämisen välttämättömistä asioista, joista hyvinvointialueet eivät ole sopineet.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää hyväksyä liitteenä olevan Vantaan ja Keravan sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueiden yhteisen pelastuslaitoksen yhteistoimintasopimuksen.

Kokouskäsittely

Pelastustoimen muutosjohtaja Jyrki Landstedt ilmoitti olevansa esteellinen ja että tulee poistumaan asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (palvelussuhdejäävi). Aluehallitus päätti kuitenkin kuulla häntä asiantuntijana asian käsittelyn aikana. Lisäksi asiantuntijaksi saapui pelastuslaitoksen valmistelujohtaja Jussi Rahikainen klo 17.20. He poistuivat ennen päätöksentekoa klo 17.39.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Päätöksenteon jälkeen Jyrki Landstedt saapui takaisin kokoukseen klo 17.41.

Päätös

Aluehallitus päätti yksimielisesti esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää hyväksyä liitteenä olevan Vantaan ja Keravan sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueiden yhteisen pelastuslaitoksen yhteistoimintasopimuksen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialueen muutosjohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vantaa.fi.

§ 41

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen strategiaproessin aikataulu ja toimielinten osallistaminen strategian valmisteluun

VAKEDno-2022-60

Asian valmistelija: strategiavalmistelun päällikkö Marianne Juosila

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aluehallitus päätti kokouksessaan 15.3.2022 §6 käynnistää Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen strategiaproessin esityksen mukaisesti ja päätti, että seuraavaan aluehallituksen kokoukseen tuodaan strategiatyön aikataulu ja toimielinten osallistaminen strategian valmisteluun.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen strategiavalmisteluprosessi on aikataulutettu siten, että keskeiset pitkän aikavälin strategiset linjaukset pystytään huomioimaan jo vuoden 2023 talousarvion laadinnassa. Huolimatta tiukasta aikataulusta ja vielä valmistelussa olevista rakenteista, strategian valmistelu toteutetaan vuoropuhelulla eri sidosryhmien kanssa ja heitä kuullen. Näkemyksiä hyvinvointialueen tavoitteisiin, arvoihin ja missioon kerätään kevään aikana henkilöstöltä, asukkailta ja järjestöiltä eri menetelmiä hyödyntäen (kyselyt, työpajat). Aluevaltuusto valmistelee strategiaa kevään aikana mm. haastattelujen, virtuaalisen ideariihen sekä työpajan yhteydessä. Aluehallitus- ja valtuusto jatkavat strategiatyötä syyskaudella kohti päätöksentekoa. Syksyllä kerätään myös lausunnot strategialuonnoksesta hyvinvointialueen jaostoilta ja vaikuttamistoimielimiltä.

Alustava valmistelu-aikataulu

Ohessa ehdotus toimielinten osallistumiselle strategian valmisteluun ja päätöksentekoon; päivämäärät täsmentyvät, kun toimielinten kokousajat on päätetty

- Aluehallitus 15.3.2022: Strategiaproessin käynnistäminen
- Aluehallitus 7.4.2022: Strategiaproessin aikataulu
- Valtuustoryhmien edustajien haastattelut 5.-13.4.2022
- Aluevaltuusto 19.-23.4: Virtuaalinen ideariihi
- Aluevaltuusto 26.4.2022: Strategiavalmistelun työpaja
- Aluevaltuusto 8/2022: Talous- ja strategiaseminaari
- Aluehallitus noin vko 37: Strategialuonnoksen käsittely ja lähettäminen lausuntokierrokselle
- Jaostot ja lautakunnat noin vkot 37-41: Lausuminen aluehallitukselle strategialuonnoksesta
- Vaikuttamistoimielimet vkot 37-41: Lausuminen aluehallitukselle strategialuonnoksesta
- Aluehallitus + valtuustoryhmien puheenjohtajat noin vko 43: Strategian viimeistelyn työpaja
- Aluehallitus noin vko 45: esitys aluevaltuustolle strategian hyväksymisestä
- Aluevaltuusto noin vko 47: strategian käsittely ja hyväksyminen

Sote-toimialojen ja pelastustoimen nykytoimijat osallistuvat strategian valmisteluun prosessin aikana hyvinvointialueen valmisteluorganisaation vastatessa strategia valmistelukokonaisuuden toteutumisesta suunnitellusti.

Ehdotus

Aluehallitus päättää hyväksyä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen strategiaprosessin aikataulun ja toimielinten osallistamisen strategian valmisteluun esitetyn mukaisesti.

Kokouskäsitely

Aluevaltuuston 1. varapuheenjohtaja Paula Lehmuskallio saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 18.06.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen. Lisäksi päätettiin, että aluehallitukselle järjestetään strategiatyöpaja, jossa on aiheena nykytila-analyysi. Työpaja pidetään 25.4.2022 klo 13-16.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialueen muutosjohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vantaa.fi.

§ 42

Hyvinvointialueen ateria- ja puhtauspalveluiden hankinnan periaatteiden vahvistaminen

VAKEDno-2022-88

Oheismateriaali

1 Muistio 25.3.2022 ateria- ja puhtauspalveluiden tulevasta kilpailutuksesta.pdf
Verkkojulkisuus rajoitettu,

Asian valmistelija: hallintovalmistelujohtaja Mikko Hokkanen

Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastuslaitospalveluiden järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille 1.1.2023. Hyvinvointialueen tulee järjestää tukipalvelut, jotka mahdollistavat sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastuslaitospalveluiden tuottamisen. Tässä yhteydessä tukipalveluilla tarkoitetaan ateria- ja puhtauspalveluita.

Taustaa

Vantaan kaupungin ateria-, puhtaus- ja kiinteistötukipalvelut tuottaa pääosin kaupungin 100% omistama in-house yhtiö Vantti Oy. Keravan kaupungin osalta nämä palvelut on tuottanut kaupungin oma kaupunkitekniikan toimiala. Hankintalain mukaisesti hyvinvointialue ei voi kilpailuttamatta ostaa kyseisiä palveluita Vanttilta tai kaupungeilta, sillä kyseessä ei ole hyvinvointialueen sidosyksikkö. Hallituksen esitys eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi (10/2022) 69 §:ään on kirjattu tukipalvelujen ostoa ja myyntiä koskeva siirtymisaika, jonka mukaisesti hyvinvointialue voisi ostaa kunnalta ja kunta myydä hyvinvointialueelle tukipalveluja vuoden 2023 loppuun sen estämättä, mitä säädetään kuntalain 126 §:ssä tehtävän hoitamisesta kilpailutilanteessa markkinoilla, jos kunta on 31 päivänä joulukuuta 2022 tuottanut tukipalveluja sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palveluihin liittyen ja hankinta alittaa julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 26 §:ssä tarkoitetut EU-kynnysarvot. Lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 26 §:n mukainen EU-kynnysarvo on kuitenkin vain 215 000 euroa ja ateria- ja puhtauspalveluiden hankintakokonaisuus on 7,6 miljoonaa euroa vuodessa, minkä johdosta tämä ei ole mahdollista tässä kokonaisuudessa. Keravan kaupunki ei voi nykyisen lainsäädännön puitteissa missään olosuhteissa toimia näiden ateriapalveluiden tuottajana hyvinvointialueelle. Puhtauspalvelut Keravan kaupunki voi tuottaa hyvinvointialueelle, mikäli ne laskutetaan osana tilojen vuokraa.

Vantti Oy:n jatkaminen hyvinvointialueen palvelutuottajana vaatisi omistajuuden laajentamisen yhtiössä, sillä in-house aseman säilyttämiseksi ulosmyynti ei-omistajille on rajattua. Vantaan kaupunki ei kuitenkaan ole halukas jakamaan Vantti Oy:n omistajuutta Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa. Hyvinvointialueen on tämän pohjalta järjestettävä nämä palvelut uudella tavalla.

Hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin tilasi tukipalveluista selvityksen Deloitte Oy:ltä ja käsitteli tätä tukipalveluselvitystä ja siitä tehtäviä johtopäätöksiä kokouksessaan 1.12.2021. Tukipalveluselvitys on oheismateriaalina.

Tukipalveluselvityksessä käytiin kattavasti läpi nykytilaa tuotannon ja tuottamistapojen

suhteen sekä esitettiin mahdollisia vaihtoehtoja näiden tukipalveluiden järjestämiseksi hyvinvointialueelle. Tukipalveluselityksen perusteella väliaikainen toimielin päätti kokouksessaan 1.12.2021 § 8 seuraavasti:

1. Linjattiin selvittää Keravan tukipalvelujen tuottamisen etenemisestä (henkilöstön siirtyminen, henkilöstön riittävyys tukipalveluiden tuottamiseen).
2. Linjattiin, että HUS Asviaa voidaan hyödyntää ja laajentaa niissä toiminnoissa, missä se on toiminnallisesti, palvelun laadun sekä potilas- ja asiakasnäkökulmasta oleellista.
3. Linjattiin, että valmistellaan tukipalveluihin liittyvä kilpailutus, joka käsittää ne osat palveluista, joita ei kateta Keravan siirtyvillä palveluilla tai HUS Asvian palveluilla (eli lähinnä palvelut, joita tällä hetkellä tuottaa Vantti Oy)

Kilpailutusta lähdettiin valmistelemaan heti. Alustavan markkinakartoituksen perusteella tarjouspyyntöaineiston jatkovalmistelua toteutettiin siten, että ateria- ja puhtauspalvelut kilpailutettaisiin yhdessä. Keravan kaupungin osalta ateriapalveluista ei ole siirtymässä hyvinvointialueelle yhtään työntekijää, joten nämä palvelut päätettiin kilpailuttaa samassa yhteydessä. Niissä Keravan kaupungin kohteissa, joissa Keravan kaupunki on toiminut puhtauspalveluiden tuottajana, toimittaisiin näin jatkossakin ja kaupunki laskuttaa ne osana tilojen vuokraa. HUS Asvian mahdollisuus toimia sairaalapalveluiden osalta palvelutuottajana selviää suunnitellun neuvottelumenettelyn aikana.

Vantti Oy:n henkilökunnan asema ja liiketoimintakauppa

Vantin palveluksessa ateria- ja puhtauspalveluita sosiaali- ja terveystaloukselle sekä pelastuslaitokselle tuottaa 126 henkilöä. Hyvinvointialueen ja Vantaan kaupungin viranhaltijat ovat yhteistyössä suunnitelleet mallia, jossa mahdollistettaisiin näiden työntekijöiden siirtyminen hyvinvointialueen tulevan palvelutuottajan palvelukseen. Tämä nähdään erittäin tärkeänä osa-alueena hankintaprosessissa ja sen onnistuminen vähentää selvästi tukipalveluiden tuottajan vaihdokseen liittyviä riskejä.

Hyvinvointialueen näkökulmasta olisi tärkeää saada jatkossakin käyttöön se osaaminen, joka näille Vantin palveluksessa työskenteleville henkilöille on syntynyt. Vantaan kaupungille ja Vantin osalta tämä ratkaisu tarjoaa luontevan tavan skaalata henkilökuntamäärä järjestämisvastuun siirtymisen jälkeiseen aikaan ja tuotantovolyymin sopivaksi. Markkinakartoituksen perusteella on havaittu, että mahdolliset palvelutuottajat näkevät siirtyvän, ammattitaitoisien ja kohteet tuntevan henkilökunnan, etuna näin suurta palvelukokonaisuutta haltuun otettaessa. Vantin henkilöstölle on etu, että heidän työsuhteidensa jatko voidaan taata.

Hyvinvointialue, Vantti ja Vantaan kaupunki ovat neuvotelleet liikkeenluovutuksesta tarjouskilpailun voittavalle palveluntuottajalle. Liiketoimintakauppa Vantilta suoraan palveluntuottajalle tulisi tehdä markkinaehtoisin sopimusehdoin. Vantti on teettänyt arvonmäärityksen ulkopuolisella tilintarkastusyhteisöllä ja yhtiön ja Vantaan kaupungin näkemyksen mukaan liiketoimintakauppa olisi tullut tehdä tämän arvonmäärityksen mukaisella hinnalla. Hyvinvointialueen valmistelijoiden näkemyksen mukaan arvonmääritys on monilta osin puutteellinen ja todellinen markkina-arvo on arvion mukaan huomattavasti pienempi.

Tämän johdosta jatkoneuvotteluissa päädyttiin kompromissiin, jossa Vantaan kaupunki ja Vantti suostuivat liikkeenluovutuksen toteuttamistapaan, jossa liikkeenluovutus tehdään ensin hyvinvointialueelle ja tämän jälkeen hyvinvointialue luovuttaa liiketoiminnan edelleen valitsemalleen palvelutuottajalle. Henkilöstö siirtyy Vantista hyvinvointialueelle ja edelleen palvelutuottajalle vanhoina työntekijöinä. Vantin liiketoiminnan arvo määräytyy osana tarjouskilpailua kuitenkin siten, että Vantin lomapalkkavelka siirtyy hyvinvointialueelle ja edelleen siltä palveluntuottajan vastattavaksi, ja peruskauppahintana Vantille suoritetaan sen negatiivisen taloudellisen vaikutuksen eliminoimiseksi summa, joka vastaa 25 %:ia lomapalkkavelasta (arvio lomapalkkavelan määrästä 600 000 euroa) sekä luovutettavan irtaimen omaisuuden arvo (arvio määrästä 130 000 euroa). Mikäli tarjouskilpailun tuloksena kauppahinnan määrä ylittää peruskauppahinnan, hyvinvointialue suorittaa Vantille lisäkauppahintana tarjotun kauppahinnan ja peruskauppahinnan erotuksen.

Liiketoimintakauppa toteutetaan siten, että liiketoimintakauppa lisätään osaksi hyvinvointialueen tarjouskilpailua omana osuutenaan koko sopimuksen hinnoittelua. Näin varmistetaan siitä, että kyseessä olevan liiketoiminnan hinta määräytyy markkinaehtoisesti, eikä liiketoimintakauppaan sisälly kilpailua vääristävää valtiontukea.

Liikkeenluovutus tapahtuu ensin hyvinvointialueen ja Vantin välillä niin, että Vantti luovuttaa henkilöstön ja irtaimiston hyvinvointialueelle ja hyvinvointialue luovuttaa irtaimiston ja työntekijät voittaneelle tarjoajalle saman päivän aikana niin, että hyvinvointialueelle ei synny työntekijöistä palkanmaksuvelvoitetta. Mikäli hankintayksikön hankintapäätöksestä tehdään valitus markkinaoikeuteen, liiketoimintakauppaa ei voida laittaa täytäntöön hyvinvointialueen ja voittaneen tarjoajan välillä ennen kuin asiasta on saatu lainvoimainen päätös. Hankintayksiköllä on mahdollisessa valitustilanteessa oikeus järjestää palvelut hankintalain 153 §:n mukaisesti väliaikaisesti joko omana työnä tai ostopalveluna joltain markkinatoimijalta. Lainvoimaisen päätöksen saamisen jälkeinen liiketoimintakauppa toteutettaisiin sitten hyvinvointialueen ja voittaneen tarjoajan välillä, mikäli toimivaltainen tuomioistuim katsoisi, ettei hankintayksikkö ole menetellyt hankintalain vastaisesti ja hankintapäätös voidaan laittaa täytäntöön.

Hankinnan toteutus ja aikataulu

Tässä kohtaa esitetään, että hyvinvointialue hankkii ateria- ja puhtauspalvelunsa siten, että Vantin tuottamat ateria- ja puhtauspalvelut sekä Keravan kaupungin tuottamat ateriapalvelut, niiltä osin kun ne on tuotettu sosiaali- ja terveystaloukselle tai pelastuslaitospalveluille, kilpailutetaan kevään 2022 aikana. Hankinta toteutetaan hyvinvointialueen taloudellinen etu varmistuen ja siten, että se ei vaaranna järjestämisvastuun turvallista siirtoa hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Hankintamenettely järjestetään neuvottelumenettelyllä. Neuvottelumenettelyn aikana hyvinvointialue käy suullisia neuvotteluja tarjoajien kanssa hankinnan kohteena olevista ateria- ja puhtauspalveluista. Neuvottelumenettely on arvioitu kyseessä olevassa hankinnassa parhaaksi hankintamenettelyksi, koska kyseessä on hyvinvointialueen toiminnan kannalta hyvin merkittävä tarjouskilpailu.

Neuvottelumenettelyssä voidaan keskustella hankinnan kohteesta ja tarjouspyynnöstä hyvinkin avoimesti, jonka myötä mahdolliset ristiriidat ja epäselvyydet tarjouspyynnössä saadaan minimoitua.

Hyvinvointialueen ja voittaneen tarjoajan välinen jatkuvien ateria- ja puhtauspalveluiden sopimuskausi alkaa 1.1.2023. Sopimuskauden on suunniteltu olevan voimassa ensiksi määräaikaisena 48 kuukautta, jonka jälkeen se jatkuisi toistaiseksi voimassa olevana.

Ennen jatkuvien ateria- ja puhtauspalveluiden sopimuskauden alkamista hyvinvointialue ja voittanut tarjoaja järjestävät palveluiden käyttöönottoprojektin. Käyttöönottoprojektista solmitaan erillinen sopimus.

Tarkoituksena on, että hankinnan valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus ja että kokonaistaloudellisesti edullisin on tarjous, joka on hinnaltaan halvin. Halvin hinta on valittu valintaperusteeksi sen vuoksi, että hyvinvointialue tulee asettamaan hankinnan vähimmäisvaatimuksena olevat laatuvaatimukset korkealle tasolle, minkä perusteella hankinnan laatutekijöistä voidaan varmistua. Tarjoaja, joka ei sitoudu asetettuihin laatuvaatimuksiin, suljetaan tarjouskilpailusta.

Oheismateriaali:

Tukipalveluselvytys marraskuu 2021

Muistio 4.4.2022 ateria- ja puhtauspalveluiden tulevasta kilpailutuksesta

Osallistumispyyntö Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ateria- ja puhtauspalveluiden tarjouskilpailuun

ESPD-lomake

Ehdotus

Aluehallitus päättää:

1. että hyvinvointialue hankkii ateria- ja puhtauspalvelunsa siten, että Vantin tuottamat ateria- ja puhtauspalvelut sekä Keravan kaupungin tuottamat ateriapalvelut, niiltä osin kun ne on tuotettu sosiaali- ja terveyspalveluille tai pelastuslaitospalveluille, kilpailutetaan kevään 2022 aikana;
2. vahvistaa hankinnan periaatteet seuraavasti:
 - a. Hankinta toteutetaan hyvinvointialueen taloudellinen etu varmistuen ja siten, että se ei vaaranna järjestämisvastuun turvallista siirtoa hyvinvointialueelle 1.1.2023;
 - b. Hankinta toteutetaan neuvottelumenettelyllä;
 - c. Hankinnan valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus ja kokonaistaloudellisesti edullisin on tarjous, joka on kilpailutettavan kokonaisuuden vertailuhinnaltaan halvin. Halvin hinta on valittu valintaperusteeksi sen vuoksi, että hyvinvointialue tulee asettamaan hankinnan vähimmäisvaatimuksena olevat laatuvaatimukset riittävän korkealle tasolle, minkä perusteella hankinnan laatutekijöistä voidaan varmistua. Tarjoaja, joka ei sitoudu asetettuihin laatuvaatimuksiin, suljetaan tarjouskilpailusta.
 - d. Hyvinvointialueen ja voittaneen tarjoajan välinen jatkuvien ateria- ja puhtauspalveluiden sopimuskausi alkaa 1.1.2023. Sopimuskausi on

voimassa alustavasti ensiksi määräaikaisena 48 kuukautta, jonka jälkeen se jatkuu toistaiseksi voimassa olevana. Sopimuskauden kesto voidaan tarkastella tarvittaessa neuvottelumenettelyn aikana.

- e. Ennen jatkuvien ateria- ja puhtauspalveluiden sopimuskauden alkamista hyvinvointialue ja voittanut tarjoaja järjestävät palveluiden käyttöönottoprojektin. Käyttöönottoprojektista solmitaan erillinen sopimus;
3. valtuuttaa hallintovalmistelujohtajan käynnistämään kilpailutuksen ja allekirjoittamaan hankintaa koskevan tarjouspyynnön;
4. päättää käynnistää liiketoimintakaupan ja liikkeenluovutuksen valmistelun selostusosassa kuvatusti. Varsinainen päätös asiasta tuodaan myöhemmin aluehallituksen kautta aluevaltuuston päätettäväksi.

Kokouskäsittely

Maarit Raja-Aho, Pirjo Luukkala, Sakari Rokkanen, Tanja Aidanjuuri ja Anitta Orpana ilmoittivat olevansa esteellisiä yhteisöjääviiden perusteella ja Timo Aronkytö, Olga Gilbert ja Jari Sainio ilmoittivat olevansa esteellisiä palvelussuhdejääviiden perusteella. Olga Gilbert ilmoitti olevansa esteellinen myös seuraavassa asiakohdassa (HUS-perussopimus) yhteisöjääviiden perusteella. He poistuivat kokouksesta klo 18.41. Hallintosäännön 146 §:n mukaan jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja. Aluehallitus päätti yksimielisesti valita tilapäiseksi puheenjohtajaksi Pirkko Leton. Hän siirtyi kokouksen puheenjohtajaksi. Varajäsen Suvi Karhu saapui Tanja Aidanjuuren tilalle klo 18.43. Myös kansalliskielilautakunnan puheenjohtaja Patrik Karlsson ilmoitti olevansa esteellinen palvelussuhdejääviiden perusteella ja poistui kokouksesta klo 18.58.

PTCServices Oy lakimies Tuukka Lappalainen oli etäyhteydellä paikalla asiantuntijana asian käsittelyn aikana. Hän saapui kokoukseen klo 18.48 ja poistui ennen päätöksentekoa klo 19.51.

Todettiin teknisenä korjauksena oheismateriaalina olevan muistion päivämäärän päivittäminen (25.3.2022 -> 4.4.2022).

Päätettyään asiasta käydyn keskustelun kokouksen puheenjohtaja totesi, että Antero Eerola oli tehnyt pohjaehdotuksesta poikkeavan muutosehdotuksen. Muutosehdotus kuului seuraavasti: *"Aluehallitus päättää esittää Vantaan kaupungille, että se laajentaisi sataprosenttisesti omistamansa Vantti Oy:n omistus pohjaa niin, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialue tulee Vantti Oy:n osakkaaksi. Näin Vantti Oy:llä olisi in house – asema myös suhteessa hyvinvointialueeseen."* Antero Eerolan muutosehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi kannattamattomana.

Päätösehdotus hyväksyttiin keskustelun jälkeen. Päätöksenteon jälkeen klo 19.56 Suvi Karhu poistui kokouksesta ja Pirjo Luukkala, Sakari Rokkanen, Tanja Aidanjuuri, Timo Aronkytö, Anitta Orpana, Maarit Raja-Aho ja Jari Sainio saapuivat takaisin kokoukseen. Maarit Raja-Aho siirtyi takaisin kokouksen puheenjohtajaksi.

Päätös

Aluehallitus päätti:

1. että hyvinvointialue hankkii ateria- ja puhtauspalvelunsa siten, että Vantin tuottamat ateria- ja puhtauspalvelut sekä Keravan kaupungin tuottamat ateriapalvelut, niiltä osin kun ne on tuotettu sosiaali- ja terveystalouksille tai pelastuslaitospalveluille, kilpailutetaan kevään 2022 aikana;
2. vahvistaa hankinnan periaatteet seuraavasti:
 - a. Hankinta toteutetaan hyvinvointialueen taloudellinen etu varmistuen ja siten, että se ei vaaranna järjestämisvastuun turvallista siirtoa hyvinvointialueelle 1.1.2023;
 - b. Hankinta toteutetaan neuvottelumenettelyllä;
 - c. Hankinnan valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus ja kokonaistaloudellisesti edullisin on tarjous, joka on kilpailutettavan kokonaisuuden vertailuhinnaltaan halvin. Halvin hinta on valittu valintaperusteeksi sen vuoksi, että hyvinvointialue tulee asettamaan hankinnan vähimmäisvaatimuksena olevat laatuvaatimukset riittävän korkealle tasolle, minkä perusteella hankinnan laatutekijöistä voidaan varmistua. Tarjoaja, joka ei sitoudu asetettuihin laatuvaatimuksiin, suljetaan tarjouskilpailusta.
 - d. Hyvinvointialueen ja voittaneen tarjoajan välinen jatkuvien ateria- ja puhtauspalveluiden sopimuskausi alkaa 1.1.2023. Sopimuskausi on voimassa alustavasti ensiksi määräaikaisena 48 kuukautta, jonka jälkeen se jatkuu toistaiseksi voimassa olevana. Sopimuskauden kestoa voidaan tarkastella tarvittaessa neuvottelumenettelyn aikana.
 - e. Ennen jatkuvien ateria- ja puhtauspalveluiden sopimuskauden alkamista hyvinvointialue ja voittanut tarjoaja järjestävät palveluiden käyttöönottoprojektin. Käyttöönottoprojektista solmitaan erillinen sopimus;
3. valtuuttaa hallintovalmistelujohtajan käynnistämään kilpailutuksen ja allekirjoittamaan hankintaa koskevan tarjouspyynnön;
4. päättää käynnistää liiketoimintakaupan ja liikkeenluovutuksen valmistelun selostusosassa kuvatusti. Varsinainen päätös asiasta tuodaan myöhemmin aluehallituksen kautta aluevaltuuston päätettäväksi.

Lisätietoja päätöksestä antaa hallintovalmistelujohtaja Mikko Hokkanen, mikko.hokkanen@vantaa.fi.

Päätöksenteon jälkeen Antero Eerola jätti päätökseen pöytäkirjalausuman, joka kuului seuraavasti: *"Vasemmistoliitto katsoo, että paras ratkaisu hyvinvointialueiden tukipalveluiden järjestämiseen muun muassa ateria-, puhtaus- ja kiinteistöpalveluissa olisi laajentaa Vantaan kaupungin sataprosenttisesti omistaman Vantti Oy:n omistuspohjaa niin, että hyvinvointialue tulisi Vantin osakkaaksi. Tämä turvaisi parhaiten työntekijöiden aseman ja hyvinvointialueelle tarjottavien palveluiden laadun. Näin Vantti Oy:llä olisi in house - yhtiön asema myös suhteessa hyvinvointialueeseen."*

§ 43

HUS-yhtymän perussopimuksen hyväksyminen

VAKEDno-2022-93

Liitteet

- 1 Pöytäkirjanote Väliaikainen HUS-valmisteluryhmä 28.03.2022 §45
- 2 Väliaikaisen HUS-valmisteluryhmän ehdotus HUS-yhtymän perussopimukseksi 28.3.2022
- 3 Bilaga: Grundavtal för HUS-sammanslutningen - svensk version
- 4 Godkännande av grundavtalet för HUS-sammanslutningen - Förslag till beslut Svensk version

Perustelut

Uudenmaan erillisratkaisu ja HUS-yhtymä

Sosiaali- ja terveysministeriö käynnisti vuonna 2019 hallitusohjelmaan sisältyvän Uudenmaan erillisratkaisun selvityksen. Selvityksen tarkoituksena oli kartoittaa vaihtoehtoja sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämiseksi Uudellamaalla. Selvityksen lähtökohtina olivat alueen kuntien vahva yhteinen tahdonilmaus siitä, että Uudestamaasta ei tulisi yhtä hyvinvointialueita muiden maakuntien tapaan. Lisäksi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (jatkossa HUS) tulisi säilyttää erikoissairaanhoidon palvelujen tarjoajana jatkossakin koko Uudenmaan alueella.

Erilliselvitykseen sisältyi nimenomaisesti erikoissairaanhoidon käsittelevä alatyöryhmä, jossa olivat mukana HUSin, Uudenmaan kuntien sekä sosiaali- ja terveysministeriön asiantuntijat. Tämän työryhmän suositukset sisällytettiin laajempaan selvitykseen, joka valmistui joulukuussa 2019 ja sen ehdotukset sisällytettiin hallituksen esitykseen hyvinvointialueiden perustamisesta ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaan laeiksi (HE 241/2020), pääasiassa lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla (615/2021, jatkossa Uusimaa-laki). Selvitys on lisämateriaalina 1.

Hallituksen esitys (HE 241/2020) hyväksyttiin eduskunnassa keuhällä 2021. Uudistuksessa vastuu sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisestä siirtyy kunnilta hyvinvointialueille. Kullekin hyvinvointialueelle siirtyy myös kunnissa siirtyvissä tehtävissä työskentelevä henkilöstö. Tästä poiketen Helsinki järjestää sosiaali- ja terveystaloudet sekä pelastustoimen palvelut jatkossakin itse kaupunkina, eikä Helsingin henkilöstö siirry hyvinvointialueiden palvelukseen.

Lisäksi Uudenmaan erillisratkaisun myötä nykyisen HUS-kuntayhtymän tilalle perustetaan uusi, hyvinvointialueesta annetun lain 58 §:n (611/2021, jatkossa hyvinvointialuelaki) mukainen hyvinvointiyhtymä, HUS-yhtymä. Uusimaa-lain 13 §:n mukaan HUS-yhtymä perustetaan Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin välisellä sopimuksella (perussopimus). HUS-yhtymälle siirtyy suoraan lain nojalla HUS-kuntayhtymän omaisuus ja henkilöstö. Tästä huolimatta HUS-yhtymässä

on kuitenkin kyse täysin uudesta oikeushenkilöstä, joka perustetaan yhtymän jäsenten toimesta yhtymän perussopimuksen hyväksymisellä, ja joka toimii eri sääntelykehikossa kuin nykyinen HUS-kuntayhtymä.

HUS-yhtymällä on laissa säädetty järjestämisvastuu tietyistä terveydenhuollon palveluista ja velvollisuus ylläpitää yliopistollista sairaalaa. Lisäksi HUS-yhtymällä on järjestämisvastuu niistä palveluista, jotka on sovittu sen vastuulle järjestämissopimuksessa.

Väliaikainen HUS-valmisteluryhmä

Väliaikaisesta HUS-valmisteluryhmästä säädetään sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansäätämistä annetun lain (616/2021, jatkossa voimaansäätämislaki) 9 §:ssä.

Väliaikaisen HUS-valmisteluryhmän tehtävistä säädetään voimaansäätämislain 11 §:ssä. Sen mukaan väliaikainen HUS-valmisteluryhmä valmistelee ehdotuksen HUS-yhtymän perussopimukseksi. Lisäksi sen on valmisteltava ne asiat, jotka ovat HUS-yhtymän perustamiseksi ja toiminnan käynnistämiseksi välttämättömiä käsitellä yhtymän ylimmän toimielimen kokouksessa, Uudenmaan aluevaltuustojen kokouksessa tai Helsingin kaupunginvaltuustossa.

Väliaikaisen HUS-valmisteluryhmän tehtävistä HUS-yhtymän ylintä päätösvaltaa käyttävän toimielimen ensimmäisen kokouksen valmistelussa säädetään puolestaan voimaansäätämislain 46 §:ssä. Väliaikaisen valmisteluryhmän työ päättyy, kun HUS-yhtymän ylintä päätösvaltaa käyttävä toimielin on valinnut yhtymän yhtymähallituksen. Väliaikaisen HUS-valmisteluryhmän tekemä ehdotus on pohjaesityksenä yhtymän ylintä päätösvaltaa käyttävän toimielimen käsittelyssä.

HUSin hallituksen päätöksen 27.9.2021 § 143 mukaisesti väliaikaisen HUS-valmisteluryhmän toiminnasta aiheutuvat kustannukset rahoitetaan sitä varten myönnetystä valtionavustuksesta (VNA hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän toiminnan valmistelun rahoituksesta vuosina 2021 ja 2022, A 664/2021). Asetuksen 5 §:n 1 momentin mukaisesti HUS-kuntayhtymälle avustusta myönnetään enintään 75 000 euroa vuonna 2021 ja enintään 75 000 euroa vuonna 2022.

Väliaikainen HUS-valmisteluryhmä asetettiin HUS-kuntayhtymän hallituksen päätöksellä 27.9.2021 § 143. Uudenmaan hyvinvointialueiden väliaikaiset valmistelutoimielimet (VATE), Helsingin kaupunki ja HUS-kuntayhtymä kukin nimesivät valmisteluryhmään yhden jäsenen ja varajäsenen. Väliaikaisen HUS-valmisteluryhmän puheenjohtajana ja esittelijänä on toiminut Helsingin kaupungin nimeämä jäsen.

Väliaikaisen HUS-valmisteluryhmän järjestäytyi 7.10.2021. Järjestäytymiskokouksessa hyväksyttiin valmisteluryhmän kokous- ja päätöksentekomenettely ja työtavat sekä valittiin asiantuntijasihteeristö. Asiantuntijasihteeristö on vastannut kokousasioiden valmistelusta väliaikaisen HUS-valmisteluryhmän päätösten mukaisesti. Väliaikainen HUS-valmisteluryhmä on kokoontunut 28.3.2022 mennessä 16 kertaa. Osana valmistelua väliaikainen HUS-valmisteluryhmä on tavannut Helsingin yliopiston ja HUS-kuntayhtymän henkilöstöjärjestöjen edustajia.

HUS-yhtymän valmistelun tueksi perustettiin Uudenmaan tasoinen poliittinen seurantaryhmä, johon Uudenmaan hyvinvointialueiden väliaikaiset

valmistelutoimielimet ja Helsingin kaupunki ovat nimenneet edustajansa. Poliittinen seurantaryhmä kokoontui 17.12.2021, 18.1.2022, 17.2.2022 ja 22.3.2022. Väliaikaisen HUS-valmisteluryhmän puheenjohtaja raportoi poliittisen seurantaryhmän kokouksissa perussopimusvalmistelun etenemisestä.

Voimaanpanolain 16 §:n mukaisesti ensimmäiset aluevaalit toimitettiin sunnuntaina 23.1.2022. Vaaleissa valittujen aluevaltuustojen toimikausi alkoi 1.3.2022. Aluevaltuustojen järjestäytyttyä poliittisen seurantaryhmän korvasi Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin nimeämistä luottamushenkilötaustaisista edustajista koostuva kokoonpano, joka kävi perussopimuksen hyväksymistä varten tarvittavat poliittiset keskustelut. Neuvottelujen tavoitteena oli alueiden yhteisen näkemyksen muodostaminen, jotta perussopimuksen käsittely toimielimissä onnistuu voimaanpanolain mukaiseen määräaikaan mennessä. Poliittiset neuvottelut pidettiin 9.3.2022 ja 22.3.2022.

Väliaikainen HUS-valmisteluryhmä päätti 28.3.2022 antaa ehdotuksensa HUS-yhtymän perussopimukseksi ja sen perusteluiksi. Ehdotettu perussopimus vastaa 22.3.2022 päättyneiden poliittisten neuvottelujen lopputulosta.

Yleistä HUS-yhtymään sovellettavasta lainsäädännöstä

Uusimaa-lakia sovelletaan Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden lisäksi HUS-yhtymään sen järjestäessä sosiaali- ja terveydenhuoltoa. HUS-yhtymään sovelletaan lisäksi, mitä hyvinvointialuelain 8 luvussa säädetään hyvinvointiyhtymästä, ellei Uusimaa-laissa toisin säädetä. Lisäksi HUS-yhtymään sovelletaan mitä hyvinvointialuelain 15 §:ssä säädetään hyvinvointialueen lainaottovaltuudesta sekä mitä mainitun lain 16 §:ssä säädetään investointien ohjauksesta. HUS-yhtymään sovelletaan myös mainitun lain 17–20 §:n säännöksiä valtion takauksesta, 21 §:ää valtakunnallisesta toimitila- ja kiinteistöhallinnon osaamiskeskuksesta ja 33 §:ää kansalliskielilautakunnasta.

HUS-yhtymän järjestäessä Uusimaa-lain nojalla terveydenhuoltoa siihen sovelletaan lisäksi, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, jatkossa sote-järjestämislaki) 4, 5, 8–20, 22–26, 29, 30, 32 ja 34–39 §:ssä, 6 ja 7 luvussa sekä 56, 57, 59 ja 61 §:ssä säädetään hyvinvointialueesta. Mainitut säännökset koskevat pääasiassa järjestämisvastuun sisältöä sosiaali- ja terveydenhuollossa, kuten velvollisuutta tarjota saavutettavia palveluja ja yhteensovittaa palveluja sekä muun muassa palvelujen hankinnan periaatteita, sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten tavoitteiden huomioimista sekä yliopistollisen sairaalan ylläpitoon liittyviä tehtäviä.

Uusimaa-lain perustelujen mukaan edellä mainittu tarkoittaa sitä, että lähes kaikkia sote-järjestämislain säännöksiä sovelletaan HUS-yhtymään. Lisäksi perusteluissa todetaan, että HUS-yhtymä mainitaan sote-järjestämislaissa nimenomaisesti joissain kohdissa, joissa on tarve mainita HUS-yhtymä sen tehtävän (esim. 34 § yliopistollinen sairaala) perusteella. HUS-yhtymään sovelletaan lisäksi, mitä muualla laissa säädetään terveydenhuollon järjestämisestä.

Yleistä HUS-yhtymän perussopimuksesta

HUS-yhtymä perustetaan nykyisten kuntayhtymien tapaan Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin välisellä perussopimuksella. HUS-yhtymää

ei näin ollen perusteta suoraan lain perusteella, vaan se saa oikeushenkilön aseman vasta perussopimuksen hyväksymisellä.

Hyvinvointialuelain 59 §:ssä säädetään hyvinvointiyhtymän perussopimuksen vähimmäisisällöstä. Perussopimus on Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden välinen sopimus, joten HUS-yhtymä, joka sopimuksella perustetaan, ei ole sopimusosapuoli. Perussopimus ja siinä ilmaistu Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden tahto on HUS-yhtymän toiminnan lähtökohta.

Hyvinvointialuelain 59 §:n mukaisesti perussopimuksessa on sovittava ainakin:

- 1) hyvinvointiyhtymän nimestä, kotipaikasta ja sen jäsenenä olevista hyvinvointialueista;
- 2) hyvinvointiyhtymän tehtävistä;
- 3) yhtymäkokousedustajien tai yhtymävaltuuston jäsenten lukumäärästä ja äänivallan perusteista;
- 4) hyvinvointiyhtymän muista toimielimistä sekä niiden tehtävistä, päätösvallasta ja koollekutsumisesta;
- 5) siitä, mikä hyvinvointiyhtymän toimielin valvoo hyvinvointiyhtymän etua, edustaa hyvinvointiyhtymää ja tekee sen puolesta sopimukset;
- 6) jäsenenä olevien hyvinvointialueiden osuudesta hyvinvointiyhtymän peruspääomaan sekä jäsenenä olevien hyvinvointialueiden osuudesta hyvinvointiyhtymän varoihin ja vastuusta sen veloista sekä muista hyvinvointiyhtymän taloutta koskevista asioista;
- 7) hyvinvointiyhtymän hallinnon ja talouden tarkastuksesta;
- 8) hyvinvointiyhtymästä eroavan hyvinvointialueen ja toimintaa jatkavien hyvinvointialueiden asemasta;
- 9) hyvinvointiyhtymän purkamisesta ja loppuselvityksen suorittamisesta;
- 10) talouden ja toiminnan seurantajärjestelmästä ja raportoinnista jäsenenä oleville hyvinvointialueille.

Perussopimuksessa voidaan myös sopia, että sopimuksessa sovituissa asioissa päätöksen tekemiseen vaaditaan määräenemmistö.

Ehdotetun perussopimuksen yksityiskohtaiset perustelut

1 Luku – Yleiset määräykset

1 § Hyvinvointiyhtymän nimi ja kotipaikka

HUS-yhtymän nimi perustuisi Uusimaa-lain 4 lukuun, jossa säädetään HUS-yhtymän perustamisesta. Yhtymän kotipaikka määräytyisi sen mukaan, missä kunnassa sen hallintoa hoidetaan. HUS-yhtymän hallintoa hoidettaisiin Helsingissä.

2 § HUS-yhtymän jäsenet

Uusimaa-lain 4 §:n mukaan erikoissairaanhoidon palvelujen järjestämiseksi Uudenmaan hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungilla on velvollisuus kuulua HUS-yhtymään. Uudenmaan hyvinvointialueet ovat Länsi-Uudenmaan, Keski-Uudenmaan, Vantaan ja Keravan sekä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueet.

HUS-yhtymä ja sen jäsenet tekisivät keskenään kiinteää yhteistyötä niille laissa säädettyjen ja tässä perussopimuksessa sekä muissa sopimuksissa määrättyjen vastuiden ja tehtävien hoitamiseksi. Kiinteällä yhteistyöllä tarkoitettaisiin paitsi lakisääteistä yhteistyötä esimerkiksi järjestämissopimuksen, perussopimuksen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä valmiuden ja varautumisen suhteen, myös kiinteää viranhaltijatason yhteistyötä esimerkiksi toiminnan ja talouden kehittämiseksi.

2 Luku – Tehtävät, strategia ja ohjaus

3 § HUS-yhtymän tehtävät

HUS-yhtymä olisi hyvinvointialuelain 58 §:n mukainen hyvinvointiyhtymä. Se poikkeaisi kuitenkin muista hyvinvointiyhtymistä siten, että sillä olisi erikseen laissa säädettyä järjestämisvastuuta. HUS-yhtymän tehtävät määrittäisivät perussopimuksen, sille laissa säädetyn järjestämisvastuun sekä Uusimaa-lain 9 §:n mukaisen järjestämissopimuksen kautta.

Ehdotetun perussopimuksen 3 §:n 1 momentti koskisi palveluja, joista HUS-yhtymällä on järjestämisvastuu lain tai järjestämissopimuksen nojalla. HUS-yhtymän järjestämisvastuusta säädetään Uusimaa-lain 5 §:ssä, muista tehtävistä 6 §:ssä, yliopistollisesta sairaalasta 7 §:ssä ja terveyden edistämisestä 8 §:ssä. Uusimaa-lain perustelujen mukaan HUS-yhtymän tehtäviä koskevissa säännöksissä on otettu huomioon sekä keskitetyt tehtävät, erityysoaamista edellyttävät tehtävät, että erikoissairaanhoidon palvelujen hoidon edellyttämät määrälliset ja sisällölliset vaatimukset. Lisäksi lakisääteisissä tehtävissä on otettu huomioon toiminta yliopistollisena sairaalana ja siihen liittyvä opetuksen ja tutkimuksen turvaaminen.

HUS-yhtymällä olisi velvollisuus ylläpitää yliopistollista sairaalaa, vastata sille kuuluvien palvelujen tutkimus-, koulutus- ja kehittämistoiminnasta, vastata sille kuuluvista yhteistyöalueen tehtävistä, vastata terveydenhuoltolain 55 §:n mukaisesta tietojen julkaisemisesta sille kuuluvien palvelujen osalta sekä edistää Uudenmaan asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä.

Valtioneuvoston asetuksessa erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä (A 582/2017, jatkossa keskittämisasetus) määrätään tehtävistä valtakunnallisen kokonaisuuden suunnittelua ja toimintojen yhteen sovittamista varten. Keskittämisasetuksessa HUS-kuntayhtymälle keskitetyt tehtävät siirtyisivät HUS-yhtymälle. Lisäksi samalla asetuksella keskitetään yliopistollisille sairaaloille lukuisa joukko muita tehtäviä, joista HUS-yhtymä yliopistollisen sairaalan ylläpitäjänä olisi jatkossa vastuussa.

HUS-yhtymä olisi vastuussa yhteistyöalueensa yhteistyösopimuksen laatimisen edellyttämistä hallinnollisista tehtävistä sote-järjestämislain 35 §:n nojalla. Yhteistyösopimuksen tarkoituksena on saman lain 36 §:n mukaan varmistaa yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden työnjako, yhteistyö ja yhteensovittaminen siltä osin kuin se on tarpeellista hyvinvointialueiden lakisääteisten

tehtävien toteutumisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuuden turvaamiseksi.

HUS-yhtymän tehtävänä olisi myös sote-järjestämislain 50 §:n mukaisesti koordinoita Uudenmaan alueella HUS-yhtymän ja hyvinvointialueiden varautumista sosiaali- ja terveydenhuollon normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Lisäksi sote-järjestämislain 51 §:n mukaisesti HUS-yhtymä ohjaisi sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnittelua valtakunnallisten yhtenäisten periaatteiden mukaisesti. HUS-yhtymässä tulisi yhteistyöalueen tilannekuvan luomista ja ylläpitämistä varten olla sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskus.

Ehdotetun perussopimuksen 3 §:n 2 momentin mukaan HUS-yhtymä voisi tarjota jäsenilleen muita tehtäviinsä liittyviä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tai niitä tukevia palveluja sekä olla osakkaana tai jäsenenä yhteisöissä, jotka edistävät HUS-yhtymän tehtäviin liittyviä tavoitteita tai toimintoja. Tämä ei kuitenkaan saisi vaarantaa 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien toteuttamista.

Ehdotettu perussopimuskirjaus tukipalveluista perustuu hyvinvointialuelain 58 §:n 3 momenttiin, jonka mukaan hyvinvointiyhtymän tehtävinä voi olla vain sen jäsenenä olevien hyvinvointialueiden toimialaan kuuluvien tehtävien tukipalvelujen tuottamiseen liittyviä tehtäviä. Lainkohdan yksityiskohtaisten perustelujen mukaan tukipalveluiksi katsotaan tässä yhteydessä kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen toimintaa tukevat tehtävät kuten esimerkiksi keskitetty ruokahuolto, siivous, laitehuolto, toimisto- ja hallintopalvelut, palkanlaskenta-, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut, ICT-palvelut tai kiinteistötoimi, tekniset palvelut sekä laboratoriot ja kuvantamispalvelut.

HUS-yhtymä voisi myös olla osakkaana tai jäsenenä yhteisöissä, jotka edistävät sen tehtäviin liittyviä tavoitteita tai toimintoja. HUS-yhtymä ja sen tytäryhteisöt muodostaisivat konsernin. Nykyiseen HUS-konserniin 1.4.2022 alkaen kuuluvat tytäryhtiöt HUS-Kiinteistöt Oy, Puro Tekstiilihuoltopalvelut Oy, Hyks-Instituutti Oy ja Orton Oy, neljä asunto- ja kiinteistöosakeyhtiötä sekä joukko osakkuus- ja yhteisyhtymäyhtiöitä, joista merkittävin on Oy Apotti Ab.

Ehdotetun perussopimuksen 3 §:n 3 momentin mukaan HUS-yhtymä voisi tarjota tehtäviinsä liittyviä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tai niitä tukevia palveluja myös muille kuin jäsenilleen edellyttäen, että palveluista saatava korvaus kattaa täysimääräisesti niistä aiheutuvat kustannukset. Tämä ei kuitenkaan saisi vaarantaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tehtävien ja palvelujen toteuttamista. Näitä palveluja kuvataan tarkemmin ehdotetun perussopimuksen HUS-yhtymän tulonmuodostusta koskevan 24 §:n perusteluissa.

4 § HUS-järjestämissopimus

Pykälässä määrättäisiin HUS-yhtymän, Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden velvollisuudesta laatia lakisääteinen HUS-järjestämissopimus, jossa sovitaan osapuolten keskinäisestä työnjaosta, yhteistyöstä ja toiminnan yhteensovittamisesta terveydenhuollon palvelujen järjestämiseksi sikäli, kun niistä ei ole laissa erikseen säädetty.

HUS-järjestämissopimuksesta säädetään Uusimaa-lain 3 luvussa. Lain mukaan Uudenmaan hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän on laadittava järjestämissopimus, jonka tarkoituksena on varmistaa osapuolten työnjaon, yhteistyön ja toiminnan yhteensovittamisen toteutuminen siltä osin kuin se on tarpeellista osapuolten lakisääteisten tehtävien hoitamisen ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuuden turvaamiseksi. HUS-järjestämissopimuksessa ei voida sopia sellaisten tehtävien siirtämisestä hyvinvointialueelle, jotka ovat Uusimaa-lain 5 ja 6 §:ssä säädetty HUS-yhtymän järjestämisvastuulle.

Lain mukaan HUS-järjestämissopimus on tarkistettava vähintään kerran aluevaltuuston toimikauden aikana ja sen toteutumista on seurattava. Sopimusta on myös tarvittaessa muutettava. HUS-järjestämissopimus tulisi voimaan sen jälkeen, kun Uudenmaan hyvinvointialueiden aluevaltuustot, Helsingin kaupunginvaltuusto ja HUS-yhtymän ylintä päätösvaltaa käyttävä toimielin ovat sen hyväksyneet.

Järjestämissopimukseen sisältyvien tehtävien siirron yhteydessä olisi sovittava tehtäviin kohdistuvasta rahoituksesta.

5 § HUS-yhtymän strategia

Ehdotetun perussopimuksen mukaan HUS-yhtymällä olisi strategia, jossa päätettäisiin sen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. HUS-yhtymää johdettaisiin strategian mukaisesti. Strategian tulisi perustua arvioon HUS-yhtymän ja sen jäsenten tilanteesta strategian laatimishetkellä sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista HUS-yhtymän tehtävien toteuttamiseen. Strategia valmisteltaisiin yhteistyössä jäsenten kanssa.

Hyvinvointialuelain 41 §:ssä säädetään hyvinvointialuestrategiasta. Lainkohdan mukaan hyvinvointialuestrategiassa tulee ottaa huomioon 1) asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen hyvinvointialueen tehtävälalla; 2) palvelujen järjestämistä ja tuottamista koskevat strategiset linjaukset; 3) hyvinvointialueen tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet; 4) omistajapolitiikka; 5) henkilöstöpolitiikka; ja 6) asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet. Lisäksi kaksikielisellä hyvinvointialueella strategiassa tulee huomioida kielellisten oikeuksien toteutuminen hyvinvointialueen palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa.

Ehdotetun perussopimuksen mukaan HUS-yhtymän strategian tulisi sisältää vastaavat asiat kuin hyvinvointialuestrategian, ottaen huomioon HUS-yhtymän tehtäväala, sitä koskeva lainsäädäntö ja sille laissa sekä sopimuksissa asetetut tavoitteet. Tämän lisäksi ehdotetun perussopimuksen mukaan strategiassa huomioitaisiin HUS-yhtymän pitkän aikavälin tuottavuus ja taloudellisuus.

HUS-yhtymän strategian valmistelussa olisi huomioitava lisäksi sote-järjestämislain 11 §:n mukainen palvelustrategia. Sote-järjestämislain 11 §:n mukaan HUS-yhtymän on laadittava taloutensa ja toimintansa suunnittelua ja johtamista varten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia osana HUS-yhtymän strategiaa. Palvelustrategiassa on otettava huomioon 22 §:ssä tarkoitetut sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet yhdenvertaisen, laadukkaan ja kustannusvaikuttavan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle.

Hyvinvointialuelain 115 §:ssä säädetään strategian huomioon ottamisesta talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa. Lainkohdan yksityiskohtaisten

perustelujen mukaan talousarvion ja taloussuunnitelman liitos strategiaan tulisi olla kiinteä ja niihin otettujen tavoitteiden tulisi olla strategiaa toteuttavia.

6 § Omistajaohjaus

Hyvinvointialuelain 48 §:n mukaan omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla hyvinvointialue omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Omistajaohjaus voi liittyä esimerkiksi perustamissopimukseen, palvelujen tuottamista koskeviin ja muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen hyvinvointialuetta eri yhteisöissä edustaville henkilöille sekä muihin vastaaviin seikkoihin. Hyvinvointialuelain perusteluissa todetaan edelleen, että omistajaohjaukselliset toimet eivät ole lueteltavissa tyhjentävästi, vaan ne ovat tilanteesta ja ohjauksen kohteena olevasta yhteisöstä ja sitä koskevasta lainsäädännöstä riippuvaisia.

Lainkohdan perustelujen mukaan omistajaohjauksen tavoitteena on, että ohjauksen kohteena oleva yhteisö ottaa toiminnassaan huomioon omistajansa tahdon ja tavoitteet. Yhteisön päätösvaltaa käyttää kuitenkin aina sen oma, kutakin organisoitumismuotoa koskeva, erityislainsäädännössä säädelty toimielin. Hyvinvointialue ja Helsingin kaupunki eivät voisi puuttua HUS-yhtymän oman toimielimen yksittäiseen päätökseen tai tehdä päätöstä suoraan sen puolesta. Erityislainsäädäntö ei kuitenkaan muodosta estettä sille, että hyvinvointialue ja Helsingin kaupunki tavoittelisivat vahvaa ja aktiivista omistajuutta, jonka seurauksena omistajaohjauksen kohteena oleva HUS-yhtymä toimisi hyvinvointialueen ja Helsingin kaupungin strategisten tavoitteiden suuntaisesti.

Nykyisessä HUS-kuntayhtymässä ohjaavana foorumina toimii HUSin ja jäsenkuntien muodostama strateginen yhteistyöryhmä HUS Strato, jonka tehtävänä on sovittaa yhteen HUSin ja jäsenkuntien näkemykset talouden ja toiminnan olennaisimpien kysymysten suhteen. HUS Strato ottaa myös kantaa pidemmän aikavälin strategiaan suuntaviivoihin alueelliset näkökulmat huomioiden.

Nykyisen HUS-kuntayhtymän omistajaohjaus on kuitenkin varsin hajaantunutta johtuen suurelta osin kuntayhtymän jäsenten määrästä. Nykyiset 24 jäsenkuntaa eivät kykene ohjaamaan kuntayhtymää tehokkaasti, sillä jäsenpohja on laaja. Jatkossa Uusimaa-lain nojalla terveydenhuollon järjestämisvastuu on osittain jaettu, eikä integraatio toteudu suoraan lain nojalla, joten tarve nykyistä parempaan erikoissairaanhoidon suunnittelun ja hallinnon ohjaamiseen korostuu. Sotepe-uudistuksen edellyttämä palvelujen integraatio sekä painopisteen siirtäminen perustasolle edellyttää tiivistä yhteistyötä alueella sekä vahvempaa ja vaikuttavampaa omistajaohjausta.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on sotepe-uudistusta koskevassa mietinnössään todennut, että Uudellamaalla ei muodosteta vastaavaa rakenteellista integraatiota kuin muualla Suomessa, joten alueelle ei muodostu rakenteen kautta suoraan vastaavia kannusteita kuin muilla hyvinvointialueilla. Valiokunnan mietinnön mukaan erillisratkaisun toiminnallinen onnistuminen edellyttää, että Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän on kyettävä nykyistä tiiviimpään dialogiseen strategiseen yhteistyöhön. Yhteistyön keskeisenä tavoitteena tulee olla kaikille toimijoille yhdessä ja yhteisesti asetetut strategiset tavoitteet ja mittarit, joiden kautta Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin HUS-

yhtymään kohdistama omistajaohjaus on mahdollisimman yhdensuuntaista sekä strategisella että operatiivisella tasolla. Näiden strategisten tavoitteiden päämääränä tulee valiokunnan näkemyksen mukaan olla asiakkaan näkökulmasta palvelujen toiminnallisen kokonaisuuden toteutus sekä palvelujen laadun ja potilasturvallisuuden varmistaminen niin HUS-yhtymässä kuin hyvinvointialueilla.

Sote-uudistuksen hallituksen esityksen (HE 241/2020) perustelujen mukaan HUS-yhtymän omistajaohjausta voidaan nykymalliin verrattuna vahvistaa, kun omistajia on vähemmän. Painopisteen siirtoa peruspalveluihin voidaan siten toteuttaa paremmin kuin nykyisessä kuntayhtymämallissa. Tiukemmalla omistajaohjauksella voidaan vaikuttaa myös HUS-yhtymän kustannusten hallintaan. Tämä on keskeistä, jotta painopistettä voidaan siirtää peruspalvelujen rahoittamiseen.

Ehdotetun perussopimuksen 6 §:n mukaisesti omistajaohjauksella HUS-yhtymän jäsenet myötävaikuttaisivat sen hallintoon ja toimintaan. Ehdotetussa perussopimuspykälässä kuvattaisiin esimerkinomaisesti keinoja, joilla omistajaohjausta olisi mahdollista toteuttaa. Näitä olisivat muun muassa toimiohjeiden antaminen jäseniä yhtymäkokouksessa edustaville henkilöille, yhteisvalmistelu ja lausuntomenettely.

Jäsenten HUS-yhtymään kohdistamia omistajaohjauksen keinoja ei olisi tarpeen määritellä tyhjentävästi perussopimuksessa, koska, kuten hyvinvointialuelain perusteluissa todetaan, käytettävät omistajaohjauksen keinot ovat tilanteesta, ohjauksen kohteena olevasta yhteisöstä ja sitä koskevasta lainsäädännöstä riippuvaisia. Tästä syystä niistä määrättäisiin perussopimukseen verrattuna joustavammalla tavalla, eli HUS-yhtymän hallintosäännössä, tai sovittaisiin HUS-järjestämissopimuksessa. Hallintosäännössä annettaisiin muun muassa tarkemmat määräykset nykyistä HUS Stratoa vastaavasta virkajohdon yhteistyöryhmästä ja sen tehtävistä.

Hallintosäännössä ja järjestämissopimuksessa määriteltävien ohjauskeinojen lisäksi HUS-yhtymän ja sen omistajien välillä tarvittaisiin myös epämuodollista ohjausta ja keskustelua HUS-yhtymään kohdistuvista odotuksista ja tavoitteista. Tästä syystä ehdotetun perussopimuspykälän mukaan omistajaohjauksen keinoista voitaisiin sopia myös muutoin kuin hallintosäännössä ja järjestämissopimuksessa.

3 Luku – Yhtymäkokous

7 § Ylintä päätösvaltaa käyttävä toimielin

Laissa ei säädetä HUS-yhtymän ylintä päätösvaltaa käyttävästä toimielimestä, vaan asia on jätetty päätettäväksi HUS-yhtymän perussopimuksessa. Uusimaa-lain 14 §:n mukaan HUS-yhtymän ylintä päätösvaltaa käyttää yhtymävaltuusto tai yhtymäkokous. Ehdotetun perussopimuksen mukaan HUS-yhtymän ylintä päätösvaltaa käyttäisi yhtymäkokous.

Hyvinvointiyhtymän yhtymäkokous vastaisi pitkälti nykyisten kuntayhtymien yhtymäkokouksia, joissa kuntayhtymän jäsenten toimielimet ottavat etukäteen kantaa yhtymäkokouksissa käsiteltäviin asioihin ja ohjeistavat edustajaansa kutakin kokousta varten erikseen. Yhtymäkokousmalli vahvistaisi omistajaohjausta, koska se toisi

ohjaavat organisaatiot lähemmäs yhtymän päätöksentekoa. Yhtymäkokousmallissa hallituksen rooli olisi vahva, jolloin hallituksen toimivuus, henkilövalinnat ja voimasuhteet korostuisivat.

Yhtymäkokousmallista seuraisi ohjaaville organisaatioille valtuustomallia enemmän vaatimuksia ja edellytyksiä käsitellä ja linjata etukäteen yhtymäkokouksessa päätettäviä asioista. Tällöin jäsenten valmius ja velvollisuus tehdä selkeitä linjauksia korostuisi. Vaikka yhtymäkokousmalli edellyttäisi ohjaavilta organisaatioilta valtuustomallia enemmän toimenpiteitä, voitaisiin sitä kuitenkin tässä tapauksessa pitää mallin vahvuutena. Ohjaavilla organisaatioilla eli Helsingin kaupungilla ja Uudenmaan hyvinvointialueilla on ensisijainen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämismäärä ja velvollisuus kanavoida valtiolta tuleva rahoitus perustason palveluihin ja HUS-yhtymän tuottamiin palveluihin. Näin ollen olisi perusteltua ja tarpeen, että hyvinvointiyhtymän jäsenet käsittelisivät ja antaisivat oman näkemyksensä yhtymäkokouksessa päätettävistä asioista jo ennakolta.

Hyvinvointialuelain mukaan HUS-yhtymän ylin päättävä toimielin päättää hyvinvointiyhtymän talousarviosta ja taloussuunnitelmasta (63 §:n 2 mom. ja 22 §:n 2 mom.). Näin ollen ylimmällä päättävällä toimielimellä olisi merkittävää päätösvaltaa hyvinvointiyhtymän taloutta koskevista asioista. Yhtymäkokousmallissa olisi parhaat edellytykset jakaa uudesta rahoitusmallista seuraavat säästöpainot tasaisesti alueiden ja HUS-yhtymän kesken. Yhtymäkokousmalli mahdollistaisi paremmin HUS-yhtymän talousarvion ja -suunnitelman yhtenäistämisen jäsenten talousarvioiden kanssa, kun HUS-yhtymän talousarviosta ei päätettäisi erillään rahoitusvastuussa olevista hyvinvointiyhtymän jäsenistä.

Yhtymäkokouksen valitsemista HUS-yhtymän ylimmäksi päättäväksi toimielimeksi puoltaisi myös se, että tällöin ohjausvalta sotepe-asioissa säilyisi niillä toimielimillä (aluevaltuusto/kaupunginvaltuusto), jotka on vaaleilla valittu päättämään kyseisistä asioista. Yhtymäkokousedustaja olisi nimittäin kokouksessa sidottu noudattamaan näiltä tai niiden päättämiltä toimielimiltä saamiaan ohjeita. Mikäli HUS-yhtymän ylin päättävä toimielin olisi yhtymävaltuusto, ei valtuutettuja valittaisi vaaleilla, vaan heidät nimitettäisiin HUS-yhtymän jäsenten toimesta. Yhtymävaltuustomalli tarkoittaisi myös erityisesti aluevaltuustojen näkökulmasta merkittävää päätösvaltan vähenemistä. Aluevaltuustot valitaan vastaamaan vain ja ainoastaan sotepe-asioista. Kaupunginvaltuustoon verrattuna niiden tehtävät ja toimivalta ovat siis huomattavasti rajallisemmat. Mikäli HUS-yhtymän ylin päättävä toimielin olisi yhtymävaltuusto, olisi sen mahdollista tehdä sote-asioissa päätöksiä, jotka olisivat vastoin aluevaltuustojen näkemystä, eikä aluevaltuustoilla olisi vaikutusvaltaa asiaan. Yhtymävaltuutetut eivät nimittäin olisi sidottuja aluevaltuustojen kantaan. Yhtymäkokousmallissa alueiden ääni tulisi päätöksenteossa vahvemmin esiin, kun yhtymäkokousedustajan tulisi yhtymäkokouksessa tuoda esiin edustamansa hyvinvointialueen tai Helsingin kaupungin kanta.

Hyvinvointialuelain 63 §:n 1 momentin mukaan yhtymäkokous on pidettävä vähintään kaksi kertaa vuodessa. Tarpeen mukaan se olisi mahdollista kutsua koolle useamminkin. Uusimaa-lain 16 §:n mukaisesti kukin HUS-yhtymän jäsen nimeäisi yhtymäkokoukseen 1–3 edustajaa sen mukaan kuin perussopimuksessa sovitaan. Koska yhtymäkokousedustajat käyttäisivät Uusimaa-lain mukaan alueensa äänivaltaa yhdessä, nähtiin valmistelussa selkeänä, että kutakin jäsentä edustaisi

yhtymäkokouksessa yksi edustaja. Ehdotetun perussopimuksen mukaan yhtymäkokous valitsisi keskuudestaan puheenjohtajan.

8 § Äänivalta

Hyvinvointialuelain 59 §:ssä säädetään hyvinvointiyhtymän perussopimuksen vähimmäissisällöstä. Sen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan ylimmän päättävän toimielimen valinnan lisäksi perussopimuksessa on sovittava siitä, miten jäsenenä olevien hyvinvointialueiden välinen äänivalta jakautuu ja mikä on äänivallan jakautumisen peruste. Äänivallan peruste on jäsenenä olevien hyvinvointialueiden harkinnassa; yleisimmin se on asukasluku, peruspääomaosuus tai esimerkiksi perustettavan hyvinvointiyhtymän palvelujen käyttö tietyllä aikavälillä.

Valmistelun aikana tarkasteltiin äänivallan jakautumista asukasluvun perusteella ja peruspääomaosuuksien perusteella. Asukasluvun perusteella määräytyvä äänivalta tarkistettaisiin vaalikausittain Tilastokeskuksen väestörakennetilaston vaalivuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden lopussa olevien tietojen mukaan. Tässä mallissa äänivalta ei siis olisi staattinen, vaan kehittyisi väkiluvun mukaan. Vastaavasti peruspääomasuuksiin pohjautuvassa mallissa äänivalta olisi pysyvä ja se voisi muuttua vain peruspääomaosuuksia muuttamalla.

Valmistelussa päädyttiin ehdottamaan vaihtoehtoa, jossa yhtymäkokouksessa jäsenten äänivalta jakautuisi niiden asukasmäärien suhteessa. Asukasmäärien katsottiin olevan pitkäjänteisempi ratkaisu kuin peruspääoma. Lisäksi jäsenet saavat rahoituksensa asukkaiden palvelutarpeen mukaisesti, joten asukasluvulla katsottiin olevan rooli myös jäsenten taloudellisten kantokyvyn määrittämisessä. Asukasmäärien käyttöä puolsi myös se, että se vastaisi alueiden kehitystä, eikä jäisi staattiseen tilaan. Suhteelliset asukasluvut, joiden mukaan äänivalta jakautuisi, on kuvattu alla olevassa kaaviossa.

Kunta	Asukasluku	%
Helsinki	656 920	38,58 %
Länsi-Uudenmaan hva yhteensä	473 838	27,83 %
Espoo	292 796	17,20 %
Hanko	8 042	0,47 %
Inkoo	5 321	0,31 %
Karikkila	8 696	0,51 %
Kauniainen	10 178	0,60 %
Kirkkonummi	40 082	2,35 %
Lohja	45 886	2,69 %
Raasepori	27 528	1,62 %
Siuntio	6 149	0,36 %
Vihti	29 160	1,71 %
Vantaan ja Keravan hva yhteensä	274 336	16,11 %
Kerava	37 105	2,18 %
Vantaa	237 231	13,93 %
Keski-Uudenmaan hva yhteensä	199 330	11,71 %
Hyvinkää	46 576	2,74 %
Järvenpää	44 455	2,61 %

Mäntsälä	20 783	1,22 %
Nurmijärvi	43 663	2,56 %
Pornainen	5 070	0,30 %
Tuusula	38 783	2,28 %
Itä-Uudenmaan hva yhteensä	98 254	5,77 %
Askola	4 878	0,29 %
Lapinjärvi	2 621	0,15 %
Loviisa	14 745	0,87 %
Myrskylä*	1 871	0,11 %
Porvoo	50 619	2,97 %
Pukkila*	1 833	0,11 %
Sipoo	21 687	1,27 %
Yhteensä	1 702 678	100,00 %
*Myrskylän ja Pukkilan kuntien sosiaali- ja terveydenhuolto siirtyy uudistuksen yhteydessä Päijät-Hämeen sairaanhoitopiiristä Itä-Uudemaan hyvinvointialueeseen. Tämä huomioitaisiin asukaslukuun perustuvassa äänivallassa.		
LÄHDE: Tilastokeskus 2020, Väkiluku kuukausittain ja alueittain, 1990M01-2020M12 joulukuu 2020.		

Valmistelun aikana hyödynnettiin Helsingin kaupungin tilaamaa konsulttiselvitystä. Konsulttiselvityksessä kartoitettiin nykyisten kuntayhtymien ylimpien päättävien toimielinten kokoonpanoja sekä kokemuksia niiden toiminnasta. Konsulttiselvitys on lisämateriaalina 2.

9 § Kokouskutsu ja päätösvaltaisuus

Yhtymäkokous on hyvinvointialuelain 63 §:n mukaan kutsuttava koolle vähintään kaksi kertaa vuodessa, mutta se voidaan kutsua koolle tarvittaessa useamminkin. Yhtymäkokouksen kutsuisi koolle HUS-yhtymän yhtymähallitus. Kutsu olisi toimitettava HUS-yhtymän jäsenille vähintään kuukautta ennen kokousta, ellei erityisestä syystä olisi tarpeen noudattaa lyhyempää kutsuaikaa.

Yhtymäkokous olisi päätösvaltainen, kun vähintään puolet jäsenistä ja yli puolet jäsenten äänivallasta on edustettuna kokouksessa.

10 § Yhtymäkokouksen tehtävät

Hyvinvointialuelain 63 §:ssä luetellaan ne asiat, joista yhtymäkokouksen on ainakin päätettävä. Yhtymäkokoukselle voidaan perussopimuksella vahvistaa tarpeen mukaan myös muita kuin laissa nimenomaisesti mainittuja tehtäviä. Mainitun 63 §:n mukaan yhtymäkokouksen tulisi päättää ainakin hyvinvointiyhtymän talousarviosta ja taloussuunnitelmasta, hyväksyä hyvinvointiyhtymälle hallintosääntö, valita

perussopimuksen mukaiset hyvinvointiyhtymän toimielimet, päättää hyvinvointiyhtymän luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista, valita tilintarkastajat sekä päättää tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta.

Hyvinvointialuelain 63 §:ssä luetellut tehtävät vastaavat siten pääosin aluevaltuuston ja hyvinvointiyhtymän yhtymävaltuuston tehtäviä. Ehdotetun perussopimuksen mukaan yhtymäkokouksen tehtävänä olisi:

1) päättää HUS-järjestämissopimuksen hyväksymisestä HUS-yhtymän puolesta;

Uusimaa-lain 10 §:n 3 momentin mukaan kunkin alueen ja HUS-yhtymän ylin päättävä toimielin päättäisi HUS-järjestämissopimuksen hyväksymisestä.

2) päättää HUS-yhtymän strategiasta;

HUS-yhtymän strategiasta päättäminen rinnastuisi hyvinvointialueen strategiasta päättämiseen, josta säädetään hyvinvointialuelain 22 §:ssä. Strategiasta päättäminen kuuluu mainitun lainkohdan nojalla aluevaltuustolle, josta seuraisi, että HUS-yhtymässä strategiasta päättäisi yhtymäkokous.

3) hyväksyä hallintosääntö;

Toimivalta hallintosäännöstä päättämiseen perustuu hyvinvointialuelain 63 §:n 3 momenttiin.

4) valita HUS-yhtymän yhtymähallitus;

Yhtymähallitus on hyvinvointialueissa kuvattu muu toimielin, jonka yhtymäkokous valitsee hyvinvointialuelain 63 §:n 3 momentin nojalla.

5) valita tarkastuslautakunta;

Tarkastuslautakunta on hyvinvointiyhtymän lakisääteinen toimielin, jonka yhtymäkokous valitsisi hyvinvointialuelain 63 §:n 3 momentin nojalla.

6) valita kansalliskielilautakunta;

Kansalliskielilautakunta on lakisääteinen HUS-yhtymän toimielin, jonka yhtymäkokous valitsisi hyvinvointialuelain 63 §:n 3 momentin nojalla.

7) valita muiden hallintosäännössä määrättyjen toimielimien jäsenet;

Hyvinvointialuelain 63 §:n 3 momentin mukaan yhtymäkokouksen tehtävänä on hyvinvointiyhtymän toimielimien valinta. HUS-yhtymän muista toimielimistä määrätään hallintosäännössä, jonka hyväksyy yhtymäkokous.

8) Valita tilintarkastajat

Tilintarkastajien valinta kuuluu yhtymäkokouksen tehtäviin hyvinvointialuelain 63 §:n 3 momentin nojalla.

9) päättää luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista;

Toimivalta luottamushenkilöiden taloudellisista etuuksista päättämiseen perustuu hyvinvointialuelain 63 §:n 3 momenttiin.

10) päättää talousarviosta ja taloussuunnitelmasta;

Talousarviosta ja taloussuunnitelmasta päättäminen perustuu hyvinvointialuelain 63 §:n 3 momenttiin. Talousarviosta ja taloussuunnitelmasta säädellään tarkemmin saman lain 115 §:ssä. Kyseisen pykälän yksityiskohtaisten perustelujen mukaan talousarvion ja taloussuunnitelman liitos hyvinvointialuestrategiaan tulisi olla kiinteä ja niihin otettujen tavoitteiden tulisi olla hyvinvointialuestrategiaa toteuttavia. Tätä sovellettaisiin siis myös HUS-yhtymän strategiaan.

Hyvinvointialuelain 115 §:n perusteluissa todetaan lisäksi, että lähtökohtaisesti kaikki aluevaltuuston talousarviossa asettamat tavoitteet ovat sitovia siten, että ne on tarkoitettu toteutettavaksi. Toiminnan ja talouden yhteen kytkennän korostamisesta seuraa, että määrärahan tai tuloarvioiden muutosten vaikutukset toiminnallisiin tavoitteisiin selvitetään. Ehdotuksen mukaan tätä sovellettaisiin myös HUS-yhtymän talousarvion sitovuuteen siten, että yhtymäkokous päättäisi sitovuudesta.

Hyvinvointialuelain 115 §:n perusteluissa todetaan edelleen, että talousarviovuodelle asetetut määrärahat ovat sitovia ja ne voidaan ottaa talousarvioon joko brutto- tai nettomääräisenä. Bruttoperiaate tarkoittaa, että menot ja tulot budjetoidaan erikseen määrärahoina ja tuloarvioina. Nettoperiaate tarkoittaa, että talousarviossa sitovuus määrätään nettomääräisesti tulojen ja menojen erotuksena. Koska hyvinvointialueen rahoitus perustuu valtion rahoitukseen ja asiakasmaksuihin, talousarviota laadittaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että hyvinvointialue voi omalla päätöksenteollaan vaikuttaa ensisijaisesti palvelujen ja toimintojen organisointiin eli käyttötalousmenoihin, mutta vain rajoitetusti tulovirtoihinsa. Ehdotuksen mukaan nämä seikat tulisi huomioida myös HUS-yhtymän talousarviovuodelle asetetuissa määrärahoissa.

11) päättää tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta;

Tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta päättäminen perustuu hyvinvointialuelain 63 §:n 3 momenttiin. Tilinpäätöksestä säädetään tarkemmin saman lain 117 §:ssä. HUS-yhtymän tilinpäätöksen käsittelyyn sovellettaisiin mitä mainitussa lainkohdassa todetaan hyvinvointialueen tilinpäätöksen hyväksymisestä. Näin ollen yhtymähallituksen olisi laadittava tilikaudelta tilinpäätöstilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien olisi tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Yhtymähallituksen olisi saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen yhtymäkokouksen käsiteltäväksi. Yhtymäkokouksen olisi käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluisivat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulisi antaa oikea ja riittävä kuva HUS-yhtymän tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot olisi ilmoitettava liitetiedoissa. Tilinpäätöksen allekirjoittaisivat yhtymähallituksen jäsenet sekä HUS-yhtymän toimitusjohtaja.

12) päättää suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteista;

Nykyisen HUS-kuntayhtymän perussopimuksen mukaan suunnitelman mukaisten poistojen perusteista päättää ylin päättävä toimielin, eli valtuusto. Tästä periaatteesta

ei katsottu tarpeelliseksi poiketa HUS-yhtymän osalta, joten ehdotetun perussopimuksen mukaan yhtymäkokous päättäisi suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteista.

13) vahvistaa HUS-konsernin omistajaohjauksen periaatteet ja hyväksyä konserniohje;

Hyvinvointialuelain 22 §:n 1 momentin mukaan konserniohjeen hyväksyminen on aluevaltuuston tehtävä. HUS-yhtymän konserniohje ja omistajaohjauksen periaatteet rinnastuisivat hyvinvointialueen vastaaviin ja näin ollen niistä päättäisi yhtymäkokous.

14) päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista;

HUS-yhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista päättäminen rinnastuisi hyvinvointialueen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan päättämiseen, josta säädetään hyvinvointialuelain 22 §:ssä. Näistä asioista päättäminen kuuluu mainitun lainkohdan nojalla aluevaltuustolle ja tästä seuraisi, että niistä päättäisi HUS-yhtymässä yhtymäkokous.

15) päättää peruspääoman korottamisesta tai alentamisesta;

Hyvinvointialuelain 59 §:n mukaan perussopimuksessa tulee sopia jäsenenä olevien hyvinvointialueiden osuudesta hyvinvointiyhtymän peruspääomaan. Nykyisen HUS-kuntayhtymän perussopimuksen mukaan peruspääoman muuttamisesta päättää kuntayhtymän ylin päättävä toimielin, eli valtuusto. Tästä periaatteesta ei katsottu tarpeelliseksi poiketa HUS-yhtymän peruspääoman muuttamisen osalta, joten ehdotetun perussopimuksen mukaan yhtymäkokous päättää peruspääoman muuttamisesta.

16) päättää HUS-yhtymän purkamisesta lain niin edellyttäessä.

Hyvinvointialuelain 59 § edellyttää, että hyvinvointiyhtymän purkamisesta sovitaan perussopimuksessa. HUS-yhtymän asema on kirjattu lakiin, mutta mikäli lain muutos edellyttäisi HUS-yhtymän purkamista, päättäisi purkamisesta yhtymäkokous.

Ehdotetun perussopimuksen mukaan yhtymäkokous vastaisi myös muista hallintosäännössä sille määrätyistä tehtävistä.

11 § Päätöksenteko

Yhtymäkokouksessa päätökset tehtäisiin annettujen äänten yksinkertaisella enemmistöllä, ellei laista tai perussopimuksesta muuta johdu.

Hyvinvointialuelain 59 § 2 momentin mukaan perussopimuksessa voidaan sopia, että päätöksen tekemiseen vaaditaan määräenemmistö. Lisäksi perussopimuksen muuttamisesta säädetään saman lain 60 §:ssä, jonka mukaan perussopimusta voidaan muuttaa, jos vähintään kaksi kolmannesta jäsenenä olevista hyvinvointialueista sitä kannattaa ja niiden asukasluku on vähintään puolet kaikkien jäsenenä olevien hyvinvointialueiden yhteenlasketusta asukasluvusta, ellei perussopimuksessa toisin sovita. HUS-yhtymän perussopimuksessa määräenemmistöä sovellettaisiin peruspääoman korottamista ja alentamista sekä perussopimuksen muuttamista koskevissa päätöksissä. Nämä päätökset katsottiin valmistelussa jäsenten kannalta merkitykseltään sellaisiksi, että määräenemmistöpäätös olisi perusteltu.

Toimielimelle kuuluvista asioista voitaisiin päättää varsinaisessa kokouksessa, sähköisessä toimintaympäristössä tapahtuvassa kokouksessa (sähköinen kokous) tai sähköisesti ennen kokousta (sähköinen päätöksentekomenettely).

Sähköisessä kokouksessa ja sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tulisi huolehtia tietoturvallisuudesta ja siitä, etteivät salassa pidettävät tiedot ole ulkopuolisten saatavissa.

4 Luku – Yhtymähallitus ja HUS-yhtymän johtaminen

12 § Yhtymähallitus

Hyvinvointialuelain 58–69 §:ssä säädetään hyvinvointiyhtymästä ja sen hallinnosta. Hyvinvointialuelain 61 §:n mukaan hyvinvointiyhtymän ylintä päätösvaltaa käyttää yhtymävaltuusto tai yhtymäkokous. Hyvinvointiyhtymällä voi olla myös muita, perussopimuksessa sovittuja toimielimiä. Siitä, että hyvinvointiyhtymällä tulee olla hallitus, ei säädetä laissa. Näin ollen myös HUS-yhtymän yhtymähallituksesta olisi sovittava perussopimuksessa. Yhtymähallitus olisi laissa tarkoitettu ”muu toimielin”. Sääntely vastaa tältä osin kuntalain (410/2015) 58 §:n mukaista sääntelyä kuntayhtymän toimielimistä. Perussopimuksen valmistelun yhteydessä on pidetty sen valmistelun alusta lähtien selvänä, että HUS-yhtymällä tulisi olla sen käytännön johtamista ja päätöksentekoa ohjaava yhtymähallitus.

Tällä hetkellä HUS-kuntayhtymän hallituksen kokoonpano on perussopimuksen perusteella 17 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Omistajakuntia hallituksessa edustaa 15 jäsentä ja Helsingin yliopistoa kaksi jäsentä. HUS-kuntayhtymän valtuusto valitsee yhden hallituksen jäsenistä puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi. HUS-kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti hallitus on valittava siten, että siinä on jäsen jokaiselta HUS-kuntayhtymän sairaanhoitoalueelta ja niin, että kielelliset näkökohdat otetaan huomioon. Kuntalain 58 §:n mukaisesti hallituksen kokoonpano on Helsingin yliopiston nimeämiä jäseniä lukuun ottamatta sovittava sellaiseksi, että se vastaa jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kunnallisvaaleissa saamaa ääniosuutta kuntayhtymän alueella vaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Vastaavaa sääntelyä ei sisälly hyvinvointialuelakiin. Mikäli HUS-yhtymän hallituksessa haluttaisiin edelleen soveltaa vastaavaa poliittista suhteellisuusperiaatetta, tulisi tästä sopia perussopimuksessa.

HUS-kuntayhtymän hallitukseen on sovellettu erikoissairaanhoitolain (1062/1989) 25 §:ää, jonka mukaan sairaanhoitopiirin alueella sijaitsevalla lääkärikoulutusta antavalla yliopistolla (tässä tapauksessa Helsingin yliopistolla) on oikeus nimetä sairaanhoitopiirin kuntainliiton liittohallitukseen kaksi jäsentä sekä kullekin henkilökohtainen varajäsen. Erikoissairaanhoitolain 25 § ollaan kumoamassa uuden lainsäädännön voimaantulon yhteydessä. Uusimaa-lain 13 §:n mukaan HUS-yhtymän perussopimuksessa on sovittava Helsingin yliopiston osallistumisesta HUS-yhtymän ylläpitämän yliopistollisen sairaalan hallintoon, mutta osallistumisen käytännön toteuttamisesta ei säädetä tarkemmin.

HUS-yhtymän perussopimuksen valmisteluun liittyvissä taustaselvityksissä pohdittiin HUS-yhtymän hallituksen mahdollisia erilaisia kokoonpanoja. Erityisesti pohdittavana oli se, tulisiko hallitukseen tuoda luottamushenkilötaustaisten jäsenten lisäksi myös asiantuntijuuden perusteella valittuja jäseniä, ja toisaalta olisiko HUS-yhtymän ja sen jäsenten yhteistyötä mahdollista tiivistää myös hallitustyöskentelyn tasolla.

Kuten edellä on tuotu esiin, Uusimaa-lain 13 §:n mukaan HUS-yhtymän perussopimuksessa on sovittava Helsingin yliopiston osallistumisesta HUS-yhtymän ylläpitämän yliopistollisen sairaalan hallintoon. Perussopimusvalmistelun yhteydessä kartoitettiin sitä, miten yliopisto on edustettuna yliopistosairaaloiden hallinnoissa kansainvälisessä tarkastelussa. Selvityksen perusteella lähes kaikissa niissä yliopistosairaaloissa, joiden organisaatiota tarkasteltiin, yliopisto oli edustettuna yliopistosairaalan hallituksessa tai muussa vastaavassa toimielimessä. Lisäksi yliopiston osallistuminen yliopistosairaalan hallintoon oli määritelty yliopistosairaalaa koskevaksi vaatimukseksi joissain kansainvälisissä sairaaloita koskevissa laatusertifikaateissa. Tällainen on muun muassa Joint Commission International (JCI), jonka hakuprosessin valmistelu on ollut käynnissä HUS-kuntayhtymässä. HUS-yhtymän näkökulmasta on katsottu perustelluksi, että sen rakenne vastaisi sen ulkomaisia verrokkeja, ja yliopistollisen sairaalan rooli ja tehtävät määriteltäisiin yhdenmukaisin perustein. Tällä olisi merkitystä HUS-yhtymän mahdollisuuksiin sekä toimia osana kansainvälistä yliopistosairaalaverkostoa ja lääketieteellistä opetus- ja tutkimuskollegiota, että hakea itselleen kansainvälisesti korkealle arvostettujen laatujärjestelmien, kuten JCI akkreditaatiota.

Tehtyjen taustaselvitysten (liitemateriaali 2) pohjalta väliaikainen HUS-valmisteluryhmä tarkasteli valmistelun yhteydessä viittä erilaista hallituskokoonpanoa:

- nykymuotoinen hallitus, jossa olisi 15 luottamushenkilötaustaista jäsentä (Helsingin kaupunki kuusi jäsentä, Länsi-Uusimaa neljä jäsentä, Vantaa-Kerava kaksi jäsentä, Keski-Uusimaa kaksi jäsentä, Itä-Uusimaa yksi jäsen) ja kaksi Helsingin yliopiston nimeämää jäsentä, sekä jokaiselle henkilökohtainen varajäsen;
- hallitus, johon valittaisiin 12 luottamushenkilötaustaista jäsentä (Helsingin kaupunki neljä jäsentä, Länsi-Uusimaa 3 jäsentä, Vantaa-Kerava kaksi jäsentä, Keski-Uusimaa kaksi jäsentä ja Itä-Uusimaa yksi jäsen), sekä jokaiselle henkilökohtainen varajäsen;
- hallitus, johon valittaisiin edellä mainittujen 12 luottamushenkilötaustaisen jäsenen lisäksi kolme jäsentä asiantuntijuuden perusteella, näistä yhden ollessa Helsingin yliopiston nimeämä jäsen, sekä jokaiselle henkilökohtainen varajäsen;
- hallitus, johon valittaisiin kutakin HUS-yhtymän jäsentä edustamaan yksi luottamushenkilötaustainen ja yksi asiantuntijuuden perusteella valittava jäsen, sekä jokaiselle henkilökohtainen varajäsen;
- hallitus, joka muodostettaisiin Helsingin kaupungin ja hyvinvointialueiden hallitusten jäsenistä.

Edellä mainituista vaihtoehto, jossa hallitus muodostettaisiin Helsingin kaupungin ja hyvinvointialueiden hallitusten jäsenistä osoittautui tarkemmassa tarkastelussa esteellisyyssäännösten vuoksi epäkäytännölliseksi. Tässä yhteydessä käytiin kuitenkin keskustelua siitä, voisiko esimerkiksi hyvinvointialueen toimitusjohtajalla tai hallituksen puheenjohtajalla olla läsnäolo- ja puheoikeus HUS-yhtymän hallituksen

kokouksissa. Tämä jäisi kuitenkin HUS-yhtymän hallintosäännön valmistelun yhteydessä ratkaistavaksi.

Käydyn keskustelun perusteella väliaikainen HUS-valmisteluryhmä päättyi esittämään nykymuotoista hallitusta, jossa HUS-yhtymän yhtymähallituksen kokoonpano olisi 17 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet siten, että näistä 15 jäsentä edustaisi hyvinvointialueita ja Helsingin kaupunkia ja kaksi Helsingin yliopistoa.

Hyvinvointialueita ja Helsingin kaupunkia edustava yhtymähallituksen kokoonpano noudattelisi hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin asukaslukujen suhdetta siten, että Helsingin kaupungilla olisi hallituksessa kuusi jäsentä ja varajäsentä, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella neljä jäsentä ja varajäsentä, Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella kaksi jäsentä ja varajäsentä, Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella kaksi jäsentä ja varajäsentä ja Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella yksi jäsen ja varajäsen.

Koska HUS-yhtymän ylimmäksi päättäväksi toimielimeksi tulisi yhtymäkokous, väliaikaisessa HUS-valmisteluryhmässä nähtiin tärkeäksi, että HUS-yhtymän toiminnan poliittinen ohjaus toteutuisi riittävän vahvasti yhtymähallituksen kautta. Samasta syystä yhtymähallituksen kokoonpanoon ei selvityksistä huolimatta nähty tarpeelliseksi lisätä asiantuntijuuden perusteella valittavia jäseniä (pl. yliopiston edustajat).

Toisin kuin tällä hetkellä, HUS-yhtymän yhtymähallituksen kokoonpanossa ei noudatettaisi kuntalain mukaista poliittista suhteellisuusperiaatetta. Tähän liittyvää kohtaa ei lisättäisi perussopimukseen, ja näin ollen jokainen HUS-yhtymän jäsen voisi valita yhtymähallitukseen haluamansa luottamushenkilötaustaiset edustajat perustuen omiin poliittisiin voimasuhteisiinsa. Tämä varmistaisi kunkin jäsenen omaan vaalitulokseen liittyvän poliittisen painotuksen näkymisen nykyistä paremmin myös HUS-yhtymän päätöksenteossa. Samalla tämä saattaisi korostaa joidenkin puolueiden asemaa HUS-yhtymän hallituksessa kokonaisuutta tarkastellen vaalitulosta enemmän, ja vastaavasti joidenkin Uudenmaan alueella vähemmän ääniä saaneen puolueen edustus HUS-yhtymän hallituksesta jäisi mahdollisesti pois. HUS-yhtymän jäsenten lukumäärän ollessa aikaisempaa vähäisempi ja niiden koon aikaisempaa suurempi, sekä hallituksen jäsenten määrän pysyessä nykyisellään, on arvioitavissa, että yhtymähallituksen kokoonpanossa tulisi tästä huolimatta olemaan riittävästi poliittista variaatiota. Myös yliopiston edustus yhtymähallituksessa pysyisi ennallaan, jotta HUS-yhtymän rooli ja asema yliopistosairaalana tulisi riittävästi huomioiduksi ja turvatuksi myös tällä päätöksenteon tasolla.

Yhtymähallitukseen sovellettaisiin tasa-arvolain 4 a §:ää julkisen hallinnon ja julkista valtaa käyttävien toimielinten kokoonpanosta. Lainkohdan mukaan yhtymähallituksessa tulisi olla sekä miehiä että naisia kumpaakin vähintään 40 %, ellei erityisestä syystä muuta johtuisi. Tasa-arvovaltuutetun lausuntokäytännössä on korostettu, että kiintiösäännöstä sovelletaan varsinaisiin jäseniin ja varajäseniin erikseen. Lisäksi, koska Helsingin yliopistolla olisi kaksi edustajaa, mutta yliopisto ei ole hyvinvointialueeseen rinnastettava julkishallinnollinen organisaatio, tulisi Helsingin yliopiston lähtökohtaisesti nimetä edustajikseen yksi nainen ja yksi mies. Jäsenten välisillä etukäteisillä neuvotteluilla tulisi varmistaa, että yhtymähallituksen lopullinen kokoonpano on kiintiösäännöksen mukainen.

Yhtymäkokous valitsisi yhtymähallituksen jäsenten keskuudesta puheenjohtajaksi Helsingin kaupungin nimeämän jäsenen ja varapuheenjohtajaksi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen nimeämän jäsenen. Tämä noudattelisi jäsenten kokoa siten, että väestömäärältään ja peruspääomaltaan suurimman jäsenen edustaja toimisi yhtymähallituksessa puheenjohtajana ja toiseksi suurimman jäsenen edustaja varapuheenjohtajana. Asiasta määrättäisiin perussopimuksessa, jolloin siitä ei käytäisi erikseen neuvottelua aina yhtymähallitusta muodostettaessa.

HUS-yhtymän yhtymähallituksen toimikausi olisi alue- ja kuntavaalien vaalikausi. Yhtymäkokous nimeäisi yhtymähallituksen alue- ja kuntavaaleja seuraavassa yhtymäkokouksessa aina seuraavan vaalikauden ajaksi. HUS-yhtymän ensimmäisen yhtymähallituksen nimittämisestä sekä HUS-yhtymän ja HUS-kuntayhtymän hallitusten välisestä työnjaosta siirtymävaiheessa säädetään voimaanpanolain 5 luvussa.

13 § Yhtymähallituksen tehtävät

Yhtymähallitus johtaisi HUS-yhtymän toimintaa, hallintoa ja taloutta siten kuin siitä on säädetty laissa tai määrätty perussopimuksessa taikka HUS-yhtymän hallintosäännössä. Yhtymähallitus vastaisi HUS-yhtymän hallinnosta ja taloudenhoidosta yleisesti. Lisäksi HUS-yhtymän tehtäviin kuuluisi vastata HUS-yhtymän

1. järjestämisvastuulla olevien tehtävien toteuttamisesta,
HUS-yhtymän järjestämisvastuulla olisivat Uusimaa-lain 5–8 §:ssä määrättyt tehtävät, sekä jäsenten Uusimaa-lain 9 §:n mukaisessa HUS-järjestämissopimuksessa HUS-yhtymän järjestämisvastuulle siirtämät tehtävät.

2. HUS-yhtymän toimitusjohtajan valinnasta,
Yhtymähallitus vastaisi HUS-yhtymän toimitusjohtajan valinnasta. Toimitusjohtajasta määrättäisiin tarkemmin tämän perussopimuksen 15 §:ssä.

3. strategian toteuttamisesta,
HUS-yhtymän strategiasta määrättäisiin tarkemmin tämän perussopimuksen 5 §:ssä.

4. yhtymäkokouksen päätösten valmistelusta, toimeenpanosta ja laillisuuden valvonnasta,
Yhtymähallitus vastaisi yhtymäkokouksen päätösten valmistelusta, toimeenpanosta ja laillisuuden valvonnasta ja ohjaisi näiltä osin HUS-yhtymän toimitusjohtajan ja muun virkakunnan toimintaa näiden asioiden valmistelussa.

5. talousarvion noudattamisesta,
Yhtymähallitus vastaisi talousarvion noudattamisesta ja siihen liittyvän jäsenille tapahtuvan tämän perussopimuksen mukaisen seuraamisen ja raportoinnin toteuttamisesta.

6. asiakasmaksujen ja muiden perittävien korvausten vahvistamisesta talousarviossa määrättyjen perusteiden mukaisesti,
Asiakasmaksujen ja muiden HUS-yhtymän toiminnassa perittävien korvausten perusteista määrättäisiin HUS-yhtymän talousarviossa. Yhtymähallitus vahvistaisi näiden suuruuden määrättyjen perusteiden mukaisesti.

7. toiminnan yhteensovittamisesta,

Yhtymähallitus vastaisi HUS-yhtymäkonsernin toimialojen ja tytäryhteisöjen toiminnan yhteensovittamisesta HUS-yhtymän tehtävien toteuttamiseksi.

8. valtakunnallisten ja yhteistyöaluekohtaisten tehtävien toteuttamisesta, HUS-yhtymällä olisi erilaisia lakisääteisiä, sopimuksenvaraisia ja muita valtakunnallisia ja yhteistyöaluekohtaisia tehtäviä ja vastuita. Yhtymähallitus vastaisi näiden toteuttamisesta.

9. yliopistollisen lääketieteellisen ja terveystieteellisen opetus- ja tutkimustoiminnan edellytyksistä, Sote-järjestämislain 34 §:n mukaan HUS-yhtymä ylläpitää yliopistollista sairaalaa, joka toimii kiinteässä yhteydessä erityisesti Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan, mutta myös muiden korkeakoulujen kanssa. Opetus- ja tutkimustoiminnalla on sekä suoria että epäsuoria vaikutuksia myös HUS-yhtymän toimintaan ja talouteen. Yhtymähallituksen vastuulla olisi tältä osin varmistaa HUS-yhtymässä tapahtuvan opetuksen ja tutkimuksen toimintaedellytysten turvaaminen.

10. työnantajatoiminnasta, Yhtymähallitus vastaisi HUS-yhtymän työnantajatoiminnasta.

11. hallinnon ohjauksesta. Yhtymähallitus vastaisi HUS-yhtymän hallinnon yleisestä ohjauksesta hallintosäännön mukaisesti.

HUS-yhtymän sisäisen toiminnan yhteensovittamisen lisäksi yhtymähallitus vastaisi HUS-yhtymän asiakkaiden palvelujen yhteensovittamisesta ja integraatiosta lain edellyttämällä tavalla. Tällä viitattaisiin erityisesti sote-järjestämislain 10 §:ään, jossa säädetään hyvinvointialueen veloitteesta asiakkaiden palvelujen yhteensovittamisessa. Lakiehdotuksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan pykälää sovelletaan myös HUS-yhtymään silloin, kun se järjestää terveydenhuoltoa. Koska tämän perussopimuksen 3 §:ssä HUS-yhtymän tehtäväksi määritellään tarjota tehtäviinsä liittyviä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tai niitä tukevia palveluja, tulee vastaavasti myös sote-järjestämislain 10 §:n mukainen asiakkaiden palvelujen yhteensovittamistehtävä tulkita tässä yhteydessä laajasti koskemaan kaikkia HUS-yhtymän järjestämiä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja ja niitä koskevia palveluja.

Yhtymähallitus valvoisi HUS-yhtymän etua, edustaisi HUS-yhtymää ja tekisi sen puolesta sopimukset, jollei hallintosäännössä toisin määrättäisi.

14 § Yhtymähallituksen päätöksenteko

Yhtymähallituksen päätöksenteossa sovellettaisiin hyvinvointialuelain 12 luvun mukaisia säännöksiä. Yhtymähallitus olisi päätösvaltainen, kun puolet sen jäsenistä olisi läsnä. Päätökset yhtymähallituksessa tehtäisiin läsnä olevien jäsenten yksinkertaisella enemmistöllä. Äänten mennessä tasan puheenjohtajan ääni ratkaisisi. Vaalipäätöksen kyseessä ollessa äänten mennessä tasan vaali ratkaistaisiin arvalla. Ratkaisu arvalla perustuisi hyvinvointialuelain 110 §:ään, josta ei katsottu tarpeelliseksi poiketa yhtymähallituksen päätöksenteon osalta.

15 § HUS-yhtymän toimitusjohtaja

HUS-yhtymän operatiivisesta johtamisesta vastaisi toimitusjohtaja. Toimitusjohtaja johtaisi ja kehittäisi yhtymähallituksen alaisena HUS-yhtymän hallintoa,

taloudenhoitoa, viestintää ja muuta toimintaa sekä vastaisi osaltaan siitä, että yhtymäkokouksen ja yhtymähallituksen asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan.

HUS-yhtymän toimitusjohtajan kanssa tehtäisiin johtajasopimus. Hyvinvointialueen johtajan kanssa tehtävästä johtajasopimuksesta säädetään hyvinvointialuelain 46 §:ssä ja hyvinvointialueen johtajan irtisanomisesta tai siirtämisestä muihin tehtäviin lain 47 §:ssä. Lain 69 §:n mukaan näitä pykäläiä sovelletaan myös hyvinvointiyhtymän johtavaan viranhaltijaan.

Hyvinvointialuelain 46 §:n mukaan hyvinvointialueen ja hyvinvointialuejohtajan on tehtävä johtajasopimus, jossa sovitaan hyvinvointialueen johtamisen edellytyksistä. Johtajasopimuksen hyväksyy aluehallitus. Johtajasopimukseen voidaan ottaa määräyksiä hyvinvointialuejohtajan ja aluehallituksen puheenjohtajan työnjaosta hyvinvointialueen johtamisessa. Otettaessa sopimukseen työnjakoa koskevia määräyksiä on otettava huomioon, mitä hallintosäännössä määrätään. Johtajasopimukseen voidaan ottaa määräyksiä menettelytavoista, joilla johtajan viran hoitamiseen liittyvät erimielisyydet 47 §:ssä tarkoitetun menettelyn sijasta ratkaistaan. Johtajasopimuksessa voidaan tällöin menettelyn ohella sopia johtajalle maksettavasta erokorvauksesta.

Hyvinvointialuelain 47 §:n mukaan aluevaltuusto voi irtisanoa hyvinvointialuejohtajan tai siirtää hänet muihin tehtäviin, jos hän on menettänyt aluevaltuuston luottamuksen. Asia tulee vireille aluehallituksen esityksestä tai vähintään neljäsoosan valtuutetuista tehtyä sitä koskevan aloitteen. Asiaa valmisteltaessa johtajalle on ilmoitettava, mihin luottamuksen menetys perustuu, ja varattava hänelle tilaisuus tulla kuulluksi. Irtisanomisen tai muihin tehtäviin siirtämisen edellytyksenä on, että sitä kannattaa vähintään kaksi kolmasosaa kaikista valtuutetuista. Päätös voidaan panna heti täytäntöön. Samalla johtaja voidaan vapauttaa tehtäviensä hoidosta.

Hyvinvointialuelain 69 §:ssä säädetään siitä, miten hyvinvointialuetta koskevia säännöksiä sovelletaan hyvinvointiyhtymään. Pykälän mukaan hyvinvointiyhtymän johtavan viranhaltijan ja hyvinvointiyhtymän välillä tehtävään johtajasopimukseen sovelletaan, mitä hyvinvointialueen ja hyvinvointialuejohtajan välisestä johtajasopimuksesta säädetään hyvinvointialuelain 46 §:ssä. Pykälän ja sen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan hyvinvointiyhtymän johtavan viranhaltijan irtisanomisesta tai siirtämisestä muihin tehtäviin on soveltuvin osin voimassa, mitä hyvinvointialuejohtajasta säädetään lain 47 §:ssä. Näin ollen hyvinvointialueen johtajan irtisanomiseen tai siirtämiseen muihin tehtäviin liittyvä asia tulisi vireille yhtymähallituksen esityksestä tai mikäli esityksen tekisivät yhdessä sellaiset HUS-yhtymän jäsenet, jotka edustavat vähintään neljäsoosa HUS-yhtymän jäsenten yhteenlasketusta äänimäärästä. Irtisanomispäätöksen tekemiseen vaadittaisiin, että sitä kannattaisi kaksi kolmasosaa kaikkien HUS-yhtymän jäsenten yhteenlasketusta äänimäärästä.

Perussopimuksen 13 §:n mukaisesti HUS-yhtymän toimitusjohtajan valitsisi yhtymähallitus. Tämä poikkeaisi yleisestä julkisen sektorin menettelystä, jonka mukaan toimitusjohtajan valitsee ylin päättävä toimielin. Esimerkiksi hyvinvointialuelain 45 §:n mukaan hyvinvointialueen johtajan valinnasta vastaa aluevaltuusto. Hyvinvointialuelain 69 §:n mukaan lain 45 §:ää ei kuitenkaan sovelleta hyvinvointiyhtymään, mikä mahdollistaisi HUS-yhtymän toimitusjohtajan valinnan

osoittamisen tässä perussopimuksessa yhtymäkokouksen sijaan yhtymähallituksen tehtäväksi. HUS-yhtymän toimitusjohtajan valinnan osoittaminen yhtymähallituksen tehtäväksi perustuisi erityisesti siihen, että HUS-yhtymän ylimmän päättävän toimielimen ollessa yhtymäkokous, HUS-yhtymän suora poliittinen ohjaus toteutuisi ensisijaisesti yhtymähallituksessa. Tällä tavoin myös toimitusjohtajan valintaan liittyvä poliittinen tahtotila välittyisi päätöksentekoon luontaisemmin yhtymähallituksen kautta. Tästä huolimatta, kuten edellä on todettu, toimitusjohtajan mahdollinen irtisanominen olisi hyvinvointialuelain 47 ja 69 §:n mukaan edelleen yhtymäkokoukselle kuuluva tehtävä.

16 § Hallintosääntö

HUS-yhtymää johdettaisiin ja yhtymä toimisi hallintosäännön mukaisesti. Hallintosäännön hyväksyisi HUS-yhtymän yhtymäkokous. Hallintosäännössä annettaisiin tarpeelliset hyvinvointialuelain 95 §:ssä mainitut määräykset HUS-yhtymää koskevan lainsäädännön säännökset sekä tämän perussopimuksen määräykset huomioon ottaen.

17 § Konserniohje

HUS-yhtymä tytäryhteisöineen muodostaisi HUS-yhtymäkonsernin. HUS-yhtymä johtaisi, ohjaisi ja valvoisi HUS-yhtymäkonsernia yhtymäkokouksen asettamien tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeessa kuvattaisiin menettelyt, joilla varmistettaisiin HUS-yhtymän konserniohjauksen toimivuus. Konserniohjeen valmistelusta ja sisällöstä määrättäisiin tarkemmin HUS-yhtymän hallintosäännössä.

Tämänhetkisessä HUS-kuntayhtymän konserniohjeessa tytäryhteisöllä tarkoitetaan yhteisöä, jossa HUS:lla on yli puolet kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä tai oikeus nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä yhteisön hallituksessa taikka jossa HUS muuten käyttää tosiasiallista määräysvaltaa. Tytäryhteisöt jaetaan markkinaehtoiisiin tytäryhteisöihin ja muihin tytäryhteisöihin konsernijohdon päättämällä tavalla. Markkinaehtoinen tytäryhteisö voi toimia kilpailuilla markkinoilla ja mm. osallistua ilman euromääräisiä rajoituksia tarjouskilpailuihin. Muiden kuin markkinaehtoisten tytäryhteisöjen tulee toimia siten, että HUSin ja tytäryhteisön välinen sidosyhteyssuhde ei vaarannu. Tytäryhteisöjen lisäksi HUS-yhtymällä voi olla osakkuusyhteisöjä, joissa HUS-yhtymällä yksin tai yhdessä yhden tai useamman tytäryhteisönsä kanssa on vähintään 20 % ja enintään 50 % yhteisön osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä tai muu huomattava vaikutusvalta.

Tällä hetkellä HUS-kuntayhtymän konserniin kuuluu oman sairaalatoiminnan lisäksi useita tytäryhteisöjä: erikoissairaanhoidon palveluja tarjoava Orton Oy (yhdistyi kuntayhtymän tytäryhtiön HYKSin Kliiniset Palvelut Oy:n kanssa 1.7.2020), tukipalveluita tuottavat HUS Kiinteistöt Oy ja Puro Tekstiilihuoltopalvelut Oy, Hyks-instituutti sekä kiinteistöyhtiöt Kiinteistö Oy HUS-Asunnot, Asunto Oy Pilvenmäki ja Asunto Oy Porvoon Joukahaisentie 5. HUS-konsernin kuuluu myös osakkuusyhteisöjä, joista merkittävin on Oy Apotti Ab.

Hyvinvointialuelain 49 §:n mukaisesti omistajaohjauksella olisi huolehdittava siitä, että hyvinvointialueen tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin kokonaisuus. Omistajaohjauksella varmistettaisiin palveluiden yhdenvertainen saatavuus sekä palveluiden laatu, vaikuttavuus ja

kustannustehokkuus hyvinvointialueen tytäryhteisöjen toiminnassa. Omistajaohjauksella varmistettaisiin myös avoimuuden ja viestinnän samoin kuin palvelujen käyttäjien ja hyvinvointialueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutuminen. Tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa olisi otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Konserniohjetta sovellettaisiin HUS-yhtymän tytäryhteisöjen ja soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Hyvinvointialuelain 49 §:n mukaisesti konserniohjeessa annettaisiin tarpeelliset määräykset ainakin: 1) hyvinvointialuekonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta; 2) konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä; 3) tiedottamisesta ja hyvinvointialueen luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta; 4) velvollisuudesta hankkia hyvinvointialueen kanta asiaan ennen päätöksentekoa; 5) konsernin sisäisistä palveluista; 6) hyvinvointialueen tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä; 7) hyvinvointialueen tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta; ja 8) hyvinvointialuekonsernin valmiussuunnittelusta, varautumisesta ja näiden yhteensovittamisesta hyvinvointialuekonsernissa.

5 Luku – Muut toimitelmät

18 § Tarkastuslautakunta

Hyvinvointialuelain 69 §:n 1 momentin mukaisesti HUS-yhtymään sovelletaan, mitä kyseisessä laissa säädetään hyvinvointialueen tarkastuslautakunnasta. Hyvinvointialuelain 125 §:n mukaisesti HUS-yhtymän ylin päättävä toimielin asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan tehtävistä säädetään hyvinvointialuelain 125 §:ssä. Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaisi HUS-yhtymän ylimmälle päättävälle toimielimelle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitettäisiin arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsiteltäisiin ylimmässä päättävässä toimielimessä tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voisi antaa muitakin tarpeellisina pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. HUS-yhtymän hallitus antaisi ylimmälle päättävälle toimielimelle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaisi aihetta.

Tarkastuslautakunnan jäsenten määrästä ei säädetä laissa. Hyvinvointialuelain 125 §:n mukaisesti lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Nykyisen HUS-kuntayhtymän tarkastuslautakunnassa on yhteensä 7 jäsentä ja heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Ehdotetun perussopimuksen mukaisesti HUS-yhtymän tarkastuslautakuntaan valittaisiin nykyistä vastaavaan tapaan 7 jäsentä ja heistä jokaiselle henkilökohtainen varajäsen. Nykyistä vastaava jäsenmäärä loisi jatkuvuutta lautakunnan toiminnalle myös HUS-yhtymässä.

19 § Kansalliskielilautakunta

Hyvinvointialuelain 33 §:n mukaan kaksikielisellä hyvinvointialueella on oltava kansalliskielilautakunta.

Lautakunnan jäseniksi valitaan hyvinvointialueen kielivähemmistöön kuuluvia henkilöitä. Kansalliskielilautakunnan tehtävistä säädetään laissa ja määrätään hallintosäännössä. Lautakunnan on annettava vuosittain aluehallitukselle kertomus kielivähemmistön palvelujen toteutumisesta. Aluehallitus antaa aluevaltuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin lautakunnan antama kertomus antaa aiheutta.

Uusimaa-lain 2 §:n 4 momentin mukaisesti myös HUS-yhtymässä tulee olla hyvinvointialuelain 33 §:n mukainen kansalliskielilautakunta. Kansalliskielilautakunnan tehtävänä on toteuttaa hyvinvointialueilla sille säädettyjä tehtäviä HUS-yhtymän hallinnossa. Lakisääteisten tehtävien lisäksi lautakunnalla voi olla muita hallintosäännössä määrättyjä tehtäviä. Lautakunnan jäseniksi valitaan HUS-yhtymän jäsenten alueen ruotsinkieliseen kielivähemmistöön kuuluvia henkilöitä.

Kansalliskielilautakunnan jäsenten määrästä ei säädetä laissa. Nykyisen HUS-kuntayhtymän vähemmistökielisessä lautakunnassa on yhteensä 9 jäsentä ja heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Esitetyn perussopimuksen mukaisesti kansalliskielilautakuntaan valittaisiin 9 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Nykyistä vastaava jäsenmäärä loisi jatkuvuutta lautakunnan toiminnalle myös HUS-yhtymässä. Hyvinvointialuelain 33 §:n 5 momentin mukaan lautakunnan puheenjohtajalla olisi läsnäolo- ja puheoikeus yhtymähallituksen kokouksessa.

20 § Muiden toimielinten asettaminen

Hyvinvointialuelain 59 §:n mukaisesti hyvinvointiyhtymän perussopimuksessa on sovittava sen toimielimistä sekä niiden tehtävistä, päätösvallasta ja koollekutsumisesta. Jäsenenä olevien hyvinvointialueiden olisi mahdollista jättää muita toimielimiä koskevaa päätösvaltaa hyvinvointiyhtymän ylintä päätösvaltaa käyttävälle toimielimelle, mutta tällöin asiasta olisi sovittava perussopimuksessa.

Ehdotetussa perussopimuksessa ei olisi tarkoitus sopia kaikista HUS-yhtymän toimielimistä, vaan ehdotetun 20 §:n mukaisesti HUS-yhtymällä voisi olla muita hallintosäännössä taikka hallintosäännön nojalla asetettuja toimielimiä. Muista toimielimistä määrättäisiin lähtökohtaisesti hallintosäännössä, jonka hyväksyisi yhtymäkokous. Yhtymäkokouksen valitsisi myös muiden hallintosäännössä määrättyjen toimielinten jäsenet.

Ehdotetun 20 §:n mukaan HUS-yhtymässä voisi olla hallintosäännössä määrättyjen toimielinten lisäksi muita lakisääteisiä toimielimiä, joiden tehtävistä ja asettamisesta säädetään laissa. Esimerkiksi lääketieteellisestä tutkimuksesta annetun lain (488/1999) 16 §:n mukaan sairaanhoitopiirillä, jonka alueella on lääkärikoulutusta antava yliopisto, tulee olla vähintään yksi alueellinen lääketieteellinen tutkimuseettinen toimikunta. Lain mukaan toimikunnan asettaa sairaanhoitopiirin hallitus.

7 Luku – Talous

21 § Peruspääoma

HUS-yhtymän peruspääoma vuoden 2023 aloittavaan taseeseen muodostuisi HUS-kuntayhtymän peruspääomasta. Peruspääomaosuudet jaettaisiin jäsenten osuuksiksi siten, että jäsenen euromääräinen peruspääomaosuus olisi yhtä suuri kuin jäsenen alueella sijaitsevien kuntien osuus HUS-kuntayhtymän peruspääomasta

yhteenlaskettuna oli vuoden 2022 taseessa. Helsingin kaupungin osuus olisi sama kuin vuoden 2022 taseessa. Yhtymän peruspääoman määrän ja jaon jäsenten kesken vahvistaisi yhtymäkokous. HUS-kuntayhtymän omistajakuntien peruspääomaosuudet ovat pysyneet viime vuosina ennallaan.

Sote-uudistuksen yhteydessä Myrskylän ja Pukkilan kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon on suunniteltu siirtyvän Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymästä (PHHYKY) osaksi Itä-Uudenmaan hyvinvointialuetta. Muutos edellyttää HUS-kuntayhtymän ja PHHYKY:n ylimpien päättävien toimielinten päätökset, jotka on suunniteltu tehtäväksi kevään 2022 aikana. Samassa yhteydessä näiden kuntien euromääräiset peruspääomaosuudet siirtyisivät osaksi Itä-Uudenmaan HUS-yhtymän peruspääomaosuutta. Myrskylän ja Pukkilan peruspääomaosuudet määriteltäisiin siten, että PHHYKY suorittaisi ulos kyseessä olevien kuntien osuuden PHHYKY:n nettovarallisuudesta, mikä siirtyisi osaksi Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen peruspääomaosuutta HUS-yhtymässä. Kyseisten kuntien lopullinen nettovarallisuuden suuruus laskettaisiin PHHYKY:n vuoden 2022 tilinpäätöksestä, joten Itä-Uudenmaan tarkka euromääräinen peruspääomaosuus ja siten myös hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin tarkat prosentuaaliset peruspääomaosuudet olisivat selvillä vasta vuoden 2023 aikana. PHHYKY:n 15.2.2022 tekemän alustavan laskelman mukaan Myrskylän ja Pukkilan nettovarallisuudet PHHYKY:ssä olivat 485 438,12 ja 738 645,39 euroa. Näitä summia on käytetty Itä-Uudenmaan euromääräisen peruspääomaosuuden alustavassa määrittelyssä. Kunnes Itä-Uudenmaan tarkka euromääräinen peruspääomaosuus on määriteltä ja vahvistettu, ehdotetaan käytettäväksi Itä-Uudenmaan osalta käytettävissä olevien tietojen perusteella laskettua alustavaa euromääräistä peruspääomaosuutta. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen peruspääoman suuruuden vahvistaisi tämän perussopimuksen 34 §:n mukaisesti HUS-yhtymän yhtymäkokous vuoden 2023 aikana.

HUS-kuntayhtymän vuoden 2020 tilinpäätöksen ja Myrskylän ja Pukkilan alustavien peruspääomaosuuksien perusteella euromääräiset ja suhteelliset peruspääomaosuudet jakautuisivat hyvinvointialueittain seuraavasti:

Kunta	Peruspääoma euroina	%
Helsinki	141 633 856,74	36,09 %
Länsi-Uudenmaan hva yhteensä	122 644 591,86	31,25 %
Espoo	68 665 003,48	17,50 %
Hanko	2 999 265,71	0,76 %
Inkoo	1 601 325,92	0,41 %
Karkkila	3 436 941,60	0,88 %
Kauniainen	2 563 088,64	0,65 %
Kirkkonummi	8 574 954,18	2,18 %
Lohja	16 137 042,84	4,11 %
Raasepori	9 416 211,44	2,40 %
Siuntio	1 599 229,88	0,41 %
Vihti	7 651 528,17	1,95 %

Vantaan ja Keravan hva yhteensä	54 351 666,15	13,85 %
Kerava	7 673 311,20	1,96 %
Vantaa	46 678 354,95	11,89 %
Keski-Uudenmaan hva yhteensä	48 390 850,06	12,33 %
Hyvinkää	13 633 143,22	3,47 %
Järvenpää	10 577 452,94	2,70 %
Mäntsälä	4 829 704,95	1,23 %
Nurmijärvi	9 286 222,59	2,37 %
Pornainen	1 058 315,99	0,27 %
Tuusula	9 006 010,37	2,29 %
Itä-Uudenmaan hva yhteensä	24 232 159,74	6,49 %
Askola	1 205 504,75	0,31 %
Lapinjärvi	876 771,67	0,22 %
Loviisa	3 768 907,35	0,96 %
Myrskylä*	485 438,12	0,12 %
Porvoo	13 213 056,34	3,37 %
Pukkila*	738 645,39	0,19 %
Sipoo	5 167 919,63	1,32 %
Yhteensä	392 477 209,06	100,00 %

**Myrskylän ja Pukkilan kuntien sosiaali- ja terveydenhuolto siirtyy uudistuksen yhteydessä Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymästä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueeseen, mikä huomioidaan Itä-Uudenmaan euromääräisen peruspääomaosuuden suuruudessa. Tässä taulukossa on käytetty alustavaa arviota ko. kuntien peruspääomaosuuden suuruudesta 15.2.2022 tilanteen mukaan.*

Myrskylän ja Pukkilan osuuksien lisääminen HUS-yhtymän peruspääomaan lisäisi alustavan laskelman mukaisesti Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen suhteellista peruspääomaosuutta 0,30 prosenttiyksikköä nykytilanteeseen verrattuna ja samalla vastaavasti vähentäisi muiden HUS-yhtymän jäsenten suhteellisia peruspääomaosuuksia.

Peruspääomaa voitaisiin korottaa tai alentaa määräenemmistö päätöksellä. Ehdotetussa perussopimuksessa sovitun mukaisesti muutos voitaisiin siten tehdä, jos vähintään kolme HUS-yhtymän jäsenistä kannattaisi muutosta ja niiden asukasluvusta olisi yli puolet kaikkien HUS-yhtymän jäsenien yhteenlasketusta asukasluvusta.

Peruspääomaa voitaisiin korottaa tai alentaa yhtymäkokouksen päätöksellä. Peruspääomalle maksettavasta korosta ja sen suuruudesta päättäisi yhtymäkokous. Jäsenten peruspääomaosuuksista ja niiden muutoksista pidettäisiin luettelo.

22 § Jäsenten osuudet varoista ja veloista

Kunkin hyvinvointiyhtymän HUS-yhtymän jäsenenä olevan Uudenmaan hyvinvointialueen sekä Helsingin kaupungin osuus HUS-yhtymän varoihin sekä vastuu sen veloista määräytyisivät Helsingin kaupungin ja kunkin hyvinvointialueen peruspääomaosuuksien suhteessa. Tällöin kunkin jäsenen vastuu HUS-yhtymän varoista ja veloista vastaisi jäsenen omistusosuutta HUS-yhtymästä.

23 § Talousarvio ja taloussuunnitelma

HUS-kuntayhtymän nykyinen toiminnan, talouden ja henkilöstön suunnitteluprosessi

Tällä hetkellä HUS-kuntayhtymä laskuttaa jäsenkuntia ja muita maksajia palvelujen toteutuneeseen käyttöön perustuen. Jäsenkunnilta peritään ennakkomaksu, joka on 1/12 osa kuntakohtaisesta talousarviosta. Jäsenkuntien laskutus tasataan käytön mukaiseksi kvartaaleittain. Puolivuosittain tehdään lisäksi kalliin hoidon tasaus niiden jäsenkuntien potilaiden osalta, joiden vuosikustannukset ylittävät 60 000 euron rajan.

Laskutus tapahtuu hoitajakso- ja käyntikohtaisesti. Laskutettavia tuotteita ovat DRG-, käynti- ja hoitopäivätuotteet, sähköiset etäasiointipalvelut sekä läpilaskutettavat palvelut. DRG-tuotteistus (Diagnosis Related Group) on somaattisessa erikoissairaanhoidossa käytettävä luokittelu, jossa potilaat ryhmitellään diagnoosin ja muiden potilaasta kirjattujen tietojen perusteella lääketieteellisesti ja kustannuksiltaan samankaltaisiin ryhmiin.

HUS-kuntayhtymän taloussuunnitelmakausi on kolme vuotta ja investointien osalta neljä vuotta. Talousarviossa suunnitellaan toiminnan, talouden ja henkilöstön kokonaisuus, jolla ohjataan HUSin toimintaa tilikauden aikana. Toiminnan ja talouden näkymää tarkennetaan ennusteilla 4 kertaa vuodessa.

HUS-kuntayhtymän taloussuunnittelu pohjautuu jäsenkuntien maksuosuusraamin sekä muiden maksajien palvelukäytön suunnitteluun. HUSin ylin johto määrittelee vuosittain, minkä vuoden tietoihin perustuen jäsenkuntien maksuosuusraami, toisin sanoen erikoissairaanhoidon laskutus, lasketaan. Laskennan periaatteet käsitellään HUS Stratossa ja hyväksytään kesäkuussa HUSin hallituksessa. Laskennan lähtökohtana on eri vuosina käytetty joko edellistä vuotta, edellisen vuoden talousarviota, kolmen vuoden toteumien keskiarvoa tai nyt koronaepidemian aikana viimeisintä ns. normaalia vuotta (2019). Laskennan pohjana olevia tietoja korotetaan jäsenkuntien väestömäärän muutoksella, palveluita käyttävien potilaiden %-osuuden kasvulla, kustannustason muutoksella, tuottavuustavoitteella ja muilla toiminnallisilla muutoksilla. Jäsenkuntien maksuosuudessa on huomioitu lisäksi kaupunkien/kuntien kanssa sovittavat työnjaolliset muutokset.

Jäsenkuntien maksuosuus raamin laskennassa huomioidaan lisäksi vuosittainen kustannustason muutos. Sen laskennassa huomioidaan palkkojen yleiskorotukset ja muutokset henkilöstösivukuluissa. Lisäksi tarkastellaan erikseen merkittävimmät toimintakulujen erät, kuten sairaanhoidolliset tarvikkeet ja -palvelut, ICT-kustannukset, lääkkeet, hoitotarvikkeet ja elintarvikkeet. Muita toimintakuluja korotetaan indeksillä, joka on ollut esimerkiksi peruspalveluiden hintaindeksi.

Tilikauden ensimmäinen ennuste käsittää myös arvion seuraavan tilikauden toiminnasta, taloudesta ja henkilöstöstä. HUSin yksiköiden laatima tammi-elokuun toteumatietoihin perustuva ennuste, jossa huomioidaan jäsenkuntien maksuosuusraami, lukitaan talousarvioksi. Talousarvio kohdennetaan tarkemmalle tili- ja vastuuyksikötasolle kuukausikohdennetuksi käyttösuunnitelmaksi.

HUS-kuntayhtymän tulosalueet laativat keväällä investointiesitykset mm. koneista ja laitteista, rakennuksista sekä ICT-järjestelmistä. Esitykset priorisoidaan neljän vuoden investointiohjelmaksi. Poistosuunnitelma ja investointien kustannukset sisältyvät taloussuunnitelmaan.

Taloussuunnitelma käsitellään HUS-kuntayhtymän hallituksessa loka-marraskuussa ja kuntayhtymän valtuusto hyväksyy taloussuunnitelman joulukuussa. Talousarviokirja valmistellaan yhteistyössä HUS-kuntayhtymän tulosalueiden ja johdon kanssa.

HUS-yhtymän toiminnan, talouden ja henkilöstön suunnittelu

HUS-yhtymän talousarvio ja -suunnitelma hyväksyttäisiin syksyn yhtymäkokouksessa. Talousarvio valmisteltaisiin yhteistyössä jäsenten kanssa. Talousarvion valmisteluprosessin tavoitteena olisi osaltaan varmistaa tasavertainen kohtelu erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon, sosiaalipalvelujen ja pelastustoimen välillä koko Uudellamaalla. Talousarviovalmistelu pitäisi sisällään toiminnan ja siihen liittyvän yhteistyön sekä työnjaon ja siihen mahdollisesti tehtävien muutosten kokonaisuuden. Tavoitteena olisi parantaa HUS-yhtymän talouden ennustettavuutta.

Talousarvio laadittaisiin hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän yhteistyössä valmisteleman talousarvion maksuosuusraamin pohjalta. Talousarvioehdotuksen pohjana käytettäisiin yhdessä hyväksyttyä ajantasaista tilannekuvaa HUS-yhtymän sekä sen jäsenten taloudesta ja toiminnasta.

Talousarvion laadinta käynnistyisi siitä, että hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän talousjohdot laatisivat alkuvuodesta yhdessä ehdotuksen HUS-yhtymän maksuosuusraamin laskentaperiaatteiksi ja omistajaohjauksen tavoitteiksi. Hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki yhteistyössä HUS-yhtymän johdon kanssa käsitelisivät ehdotuksen ja hyväksyisivät laskentaparametrit. Tämän jälkeen HUS-yhtymä laatisi ehdotuksen HUS-yhtymän talousarvioraamiksi huomioiden hyväksytyt laskentaperiaatteet ja valtion rahoituksen kokonaisuuden. Laskennassa huomioitaisiin myös muiden maksajien laskutus ja resurssitarpeet.

Hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin käsiteltäviä ehdotuksen se käsiteltäisiin hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän johdon yhteistyöryhmässä ja tämän jälkeen hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin luottamuselimissä touko-kesäkuussa. HUS-yhtymän talousraamin hyväksyisi HUS-yhtymän yhtymäkokous. HUS-yhtymä käyttäisi hyväksyttyä maksuosuusraamia oman talousarvioehdotuksensa valmistelussa. Talousarvioon otettaisiin tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Lisäksi talousarviossa osoitettaisiin, miten HUS-yhtymän rahoitustarve katetaan. Talousarvioehdotusta tarkennettaisiin syksyn aikana esimerkiksi elokuussa tulevien valtion sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoituslaskelmien ja syyskuussa tulevien valtion budjettipäätösten perusteella yhteistyössä HUS-yhtymän ja jäsenten kesken. Mikäli esimerkiksi valtion budjettipäätöksellä olisi merkittävää vaikutusta keväällä sovittuun talousraamiin, yhtymäkokous voisi tarvittaessa kokoontua tarkentamaan HUS-yhtymän talousarvion laskentaperusteena toimivaa talousraamia. HUS-yhtymän talousarvioehdotusta käsiteltäisiin osana hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin talousarvioehdotusten valmistelua niiden luottamuselimissä. HUS-yhtymän talousarvio hyväksyttäisiin yhtymäkokouksessa. Tavoitteena olisi, että hyväksytty HUS-yhtymän talousarvio olisi hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin käytettävissä niiden päättäessä omista talousarvioistaan.

HUS-yhtymän hallitus laatisi ehdotuksen taloussuunnitelmaksi. Taloussuunnitelman laadinta perustuisi valtion rahoitusperiaatteisiin ja kokonaisrahoituksen kehittämiseen, omistajaohjauksen tavoitteisiin ja HUS-yhtymän strategiaan.

Taloussuunnitelmassa hyväksyttäisiin HUS-yhtymän ja HUS-yhtymän konsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Yhtymäkokous hyväksyisi taloussuunnitelman talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaan taloussuunnitelma ajoittuisi vähintään kolmelle seuraavalle toimintavuodelle siten, että talousarviovuosi olisi taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Toiminnan ja talouden raportointi- ja ennusteaikataulu sekä tilinpäätösaikataulu laadittaisiin yhteistyössä HUS-yhtymän ja jäsenten kanssa yhtymäkokouksen hyväksymää talousarvion kehystä noudattaen.

Hallintosäännössä annettaisiin tarvittavat tarkemmat talousarviota, taloussuunnitelmaa, talousarvion kehystä ja yhteisvalmistelua koskevat määräykset. Lisäksi yhtymäkokous päättäisi talousarvion yhteydessä sen sitovuustasot tämän perussopimuksen 10 §:n 2 momentin 10 kohdan mukaisesti. Näiden tarkemmista yksityiskohdista sovittaisiin hallintosäännön ja HUS-yhtymän talousarvion valmistelun yhteydessä. Samassa yhteydessä tulisi pohdittavaksi myös erillisen tämän perussopimuksen 5 §:n mukaisesta strategiasta johdettavan HUS-yhtymän talous- ja tuottavuusohjelman tarve ja suhde edellä mainittuun taloussuunnitelmaan. Jatkovalmistelussa tulisi myös arvioida esimerkiksi, miten määriteltäisiin jäsenten kiinteisiin maksuosuuksiin kuuluvien palvelujen sisältö, voisiko joidenkin HUS-yhtymän jäsenilleen tarjoamien palvelujen (kuten esimerkiksi diagnostiset palvelut) rahoitus perustua palvelukohtaiseen laskutukseen, sekä miten HUS-yhtymälle annettava rahoitus yhteensovitettaisiin hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin järjestämisvastuulla olevan muun toiminnan rahoituksen kanssa. Rahoitusmallivaihtoehtoja koskeva konsulttiselvitys on lisämateriaalina 3.

24 § HUS-yhtymän tulonmuodostus

HUS-yhtymän tulot muodostuisivat talousarvioon perustuvista jäsenten maksuosuuksista, asiakasmaksuista, tämän sopimuksen 3 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista palveluista saatavista korvauksista sekä muista tuloista. Tämän sopimuksen 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuja palveluja olisivat HUS-yhtymän jäsenilleen tarjoamat muut tehtäviinsä liittyviä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut tai niitä tukevat palvelut. Tällaisia voisivat olla esimerkiksi diagnostiikkaan tai erilaisiin tukipalveluihin, kuten huolto- ja kiinteistöpalveluihin kuuluvat palvelut. Tämän sopimuksen 3 §:n 3 momentin mukaisia palveluja olisivat muille kuin HUS-yhtymän jäsenille tarjottavat palvelut, joita olisivat esimerkiksi muut muiden kuin Uudenmaan hyvinvointialueiden HUS-yhtymältä hankkimat tai muiden maiden asukkaille kansainvälisen yhteistyön kautta HUS-yhtymän tarjoamat sairaanhoidon tai lääketieteellisten tukipalvelujen palvelut. Muita tuloja voisivat olla esimerkiksi HUS-konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tarjoamista palveluista saatavat tulot.

Jäsenten maksuosuuksista, niiden jaksottamisesta ja erääntymisestä sekä asiakasmaksujen ja muiden korvausten perusteista määrättäisiin talousarviossa.

25 § Maksuosuuksien tasausmenettely

Jäsenten talousarvioon perustuvat maksuosuudet tasattaisiin tilikauden päättyessä. Tasauksessa HUS-yhtymä hyvittäisi jäseniä, joiden toteutunut palvelujen käyttö on pienempi kuin talousarviossa suunniteltu ja perisi maksuosuuden täydennystä jäseniltä, joiden toteutunut palvelujen käyttö on suurempi kuin talousarviossa suunniteltu. Tasaus tapahtuisi jäsenkohtaisen maksuosuuteen liittyvien palvelujen

toteutumisen seurannan perusteella. Tasaus ei vaikuttaisi jäseniltä perittävien maksuosuuksien kokonaissummaan.

Yhtymäkokous voisi antaa tarkentavia määräyksiä maksuosuuksien tasauksen toimeenpanosta. Tämä tapahtuisi talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

26 § Talouden ja toiminnan seuranta

HUS-yhtymällä olisi talouden ja toiminnan ajantasainen seurantajärjestelmä, jolla todennettaisiin asetettujen tavoitteiden saavuttaminen tai niistä poikkeaminen. Talousarvion toteutumista seurattaisiin kuukausittain. Yhtymähallitus raportoisi kuukausittain toiminnan ja talouden toteutumisesta jäsenille. Raportoinnin periaatteita määriteltäisiin tarkemmin HUS-yhtymän hallintosäännössä. Seurannassa tarkasteltaisiin talouden todellista toteumaa verraten sitä kiinteään kuukausilaskutukseen. Seurannassa tuotaisiin esille ne johtamistoimenpiteet, joilla mahdollista odottamatonta eriytymistä minimoitaisiin. Lisäksi talousarvion toteutumisen raportoinnissa laadittaisiin neljännesvuosittain tilinpäätösennuste.

Tällä hetkellä HUS-kuntayhtymän talousarvion toteutumista seurataan kuukausittain. Tarkastelunäkökulmina ovat tuoteseuranta, talous ja henkilöstö. Tuoteseurantaa tarkastellaan kuukausittain erikseen jäsenkuntien ja kaikkien maksajien osalta huomioiden sekä summat että lukumäärät. Kuukausittain seurataan toteutuneiden tuotteistettujen palveluiden toteumaa kuukausijaksotettuun talousarvioon, missä on huomioitu kausivaihtelu (esim. kesäsulut). Lisäksi seurataan jäsenkuntien maksuosuuksien toteutumista jäsenkunnittain. Vertailu tehdään talousarvion lisäksi myös edelliseen vuoteen.

Tuoteseurannan osalta vakioraportti sisältää myös hinta-määräeroanalyysin, jossa analysoidaan, mikä osuus poikkeamasta aiheutuu tuotteiden määrällisen käytön muutoksesta ja mikä hinnan muutoksesta (tuotemix). Tuloslaskelmaa seurataan lisäksi eri organisaatiotasolla. Tuloslaskelma käsittää kuukausittaisen ja kumulatiivisen vertailun talousarvioon ja edelliseen vuoteen. Talousarvion näkymää tarkennetaan ennusteilla, jotka pohjautuvat yksiköiden määrittelemien diagnooseihin pohjautuvien potilasryhmien potilasmäärien ennustamiseen ja hoitokäytäntöjen muutosten arviointiin, joiden pohjalta muodostuu tuote-ennuste. Tuotelukumäärä- ja euromääräinen ennuste kohdennetaan maksajille. Lisäksi laaditaan sisäisten ja ulkoisten toimintatuottojen ja -kulojen sekä henkilöstö- määräiden ja henkilötyövuosien ennuste henkilöstöryhmittäin. Henkilöstön osalta seurataan kuukausittain henkilötyövuosien ja henkilöstömäärien toteutumista sekä henkilötyövuoden hinnan kehitystä tuloslaskelman henkilöstökulojen (palkat ja henkilösivukulut) seurannan lisäksi.

Johdon kuukausiraportti laaditaan sekä HUS-kuntayhtymä- että tulosalue/-yksikötasolla. Talousarvion toteutumisen seuranta raportoidaan säännöllisesti myös muun muassa HUS Stratolle.

Jatkossa HUS-yhtymän talouden ja toiminnan toteutumisen seurantaa olisi tarve tiivistää nykyisestä. HUS-yhtymä tulisi jatkossa edelleen laatimaan kuukausittaisen talouden ja toiminnan toteutumista kuvaavan raportin, joka raportoitaisiin jäsenille ja käsiteltäisiin yhdessä HUS-yhtymän ja jäsenten kesken erikseen hallintosäännössä sovittavalla tavalla, esimerkiksi jäsenten ja HUS-yhtymän johdon yhteistyöryhmässä. Samassa yhteydessä sovittaisiin yhdessä HUS-yhtymän ja jäsenten kesken niistä

toimenpiteistä, joihin ajankohtaisen raportin perusteella olisi syytä ryhtyä. Mikäli HUS-yhtymä havaitsisi, että talousarvio tulisi jäämään alijäämäiseksi, tulisi sen käynnistää välittömästi toimenpiteet ja hakea tarvittaessa yhtymäkokoukselta ylityslupaa tämän sopimuksen 28 §:ssä ja sen perusteluissa kuvatulla tavalla.

27 § Investointien suunnittelu ja rahoittaminen

Investointisuunnitelma laadittaisiin osana taloussuunnitelmaa. Hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän velvollisuudesta toimittaa investointisuunnitelmaa koskeva esitys kalenterivuositain sosiaali- ja terveysministeriölle, sisäministeriölle ja valtiovarainministeriölle säädetään hyvinvointialuelain 16 §:ssä. Investointisuunnitelma laadittaisiin sitä seuraavaa tilikautta seuraavien neljän tilikauden aikana aloitettavista konsernin investoinneista ja niiden rahoituksesta. Investointisuunnitelman tulisi sisältää tiedot investoinneista ja investointia vastaavista sopimuksista. Lisäksi sen tulisi sisältää tiedot hyvinvointialueen toimitilojen ja kiinteistöjen sekä muiden pitkävaikutteisten hyödykkeiden suunnitelluista luovutuksista. Investointisuunnitelma ei saisi olla ristiriidassa hyvinvointialuelain 15 §:ssä tarkoitetun lainanottovaltuuden kanssa. Investointisuunnitelman tulisi perustua myös sote-järjestämislain 22 §:ssä tarkoitettuihin sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisiin tavoitteisiin sekä väestön palvelutarpeeseen. Investointisuunnitelmassa olisi otettava huomioon sote-järjestämislain 36 §:ssä tarkoitettu hyvinvointialueiden yhteistyösopimus, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden työnjako, yhteistyö ja yhteensovittaminen siltä osin kuin se on tarpeellista hyvinvointialueiden lakisääteisten tehtävien toteutumisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuuden turvaamiseksi. Valtioneuvoston asetuksen 91/2022 mukaan Etelä-Suomen yhteistyöalueen muodostavat Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän lisäksi Päijät-Hämeen, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan hyvinvointialueet. Hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki ja HUS-yhtymä voisivat sopia myös yhteisistä investoinneista.

Investointisuunnitelma on lainsäädännössä kytketty lainanottovaltuuden suuruuteen. Lainanottovaltuutta koskevassa hyvinvointialuelain 15 § säädettyä sovelletaan myös HUS-yhtymään. HUS-yhtymän lainanottovaltuus lasketaan vastaavalla tavalla vuosikatteen pohjalta kuten hyvinvointialueilla. Erona muihin alueisiin on kuitenkin se, että laskennan pohjana olevaan HUS-yhtymän vuosikatteeseen vaikuttaa keskeisesti se, minkä suuruisiksi hyvinvointialueiden ja Helsingin maksuosuudet HUS-yhtymälle on sovittu. Ostot HUS-yhtymältä puolestaan vaikuttavat Uudenmaan hyvinvointialueiden vuosikatteisiin ja sitä kautta niiden omiin lainanottovaltuuksiin. HUS-yhtymän lainanottovaltuuden laskennan perusedellytys olisi se, että HUS-yhtymän ja hyvinvointialueiden sekä Helsingin kaupungin näkemys maksuosuuksien määrästä olisi yhtenevä, ja että luku olisi tiedossa siinä vaiheessa, kun valtiovarainministeriö laskee lainanottovaltuutta, eli tilikautta edeltävän vuoden keväällä. Näin ollen HUS-yhtymän lainanottovaltuuden määrittäminen edellyttäisi tiivistä yhteistyötä Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kanssa.

Investointisuunnitelmaa koskeva esitys olisi toimitettava valtiovarainministeriölle, sosiaali- ja terveysministeriölle ja sisäministeriölle kalenterivuoden loppuun mennessä. Sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevan investointisuunnitelman hyväksymismenettelystä säädetään sote-järjestämislain 25 ja 26 §:ssä.

28 § Yli- tai alijäämän käsittely

Mikäli HUS-yhtymällä olisi tilikauden päättyessä ylijäämää, yhtymäkokous voisi päättää sen tai osan siitä palauttamisesta jäsenille. Siitä, miten ylijäämä palautettaisiin, tulisi sopia tilinpäätöskäsittelyn yhteydessä. Ylijäämän palautus voitaisiin jakaa eri perustein riippuen siitä, mistä ylijäämän katsottaisiin ensisijaisesti johtuvan. Tällä varmistettaisiin palautuksen kohdistuminen jäsenille mahdollisimman oikeudenmukaisesti. Esimerkiksi, mikäli ylijäämän katsottaisiin johtuvan HUS-yhtymän palvelujen käytön muutoksesta, ylijäämä voitaisiin jakaa jäsenille niiden palvelujen käytön mukaisessa suhteessa. Vastaavasti, mikäli ylijäämän katsottaisiin johtuvan esimerkiksi HUS-yhtymän omaisuuden myynnistä, ylijäämä voitaisiin jakaa jäsenille peruspääomien mukaisessa suhteessa. Parantaakseen sekä omistajien että HUS-yhtymän toiminnan taloudellista kannustavuutta, yhtymäkokous voisi myös päättää ylijäämän tai sen osan jättämisestä HUS-yhtymän taseeseen.

HUS-yhtymän olisi ilmoitettava mahdollisesta talousarvion ylitystarpeesta ja siten alijäämän uhasta välittömästi, kun tarve havaitaan. Tällaisessa tilanteessa HUS-yhtymä käynnistäisi ensisijaisesti neuvottelut ja toimenpiteet ylitysuhan torjumiseksi yhteistyössä jäsenten kanssa. Mikäli välittömät toimenpiteet eivät olisi riittäviä, HUS-yhtymä hakisi tarvittaessa talousarvion ylitysoikeutta yhtymäkokoukselta.

Talousarvion ylitysoikeuden hakemisen menettelyä tarkennettaisiin hallintosäännössä. Alustavasti ylitysoikeushakemukseen olisi sisällytettävä ainakin: 1) kuvaus ylitystarpeesta, ylityksen suuruus ja minkä palvelun osalta ylitys tapahtuu, 2) selvitys ylitykseen johtaneista syistä, 3) selvitys aikaisemmin toteutetuista toimenpiteistä ylitysuhan ehkäisemiseksi ja toimenpidesuunnitelma arvioidun toteutuvan ylityksen minimoimiseksi, tarvittaessa yhteistyössä sen jäsenen kanssa, jonka palveluita ylitys erityisesti koskee, 4) toimenpidesuunnitelma vastaavan ylityksen estämiseksi jatkossa, 5) muihin toimintoihin kohdistuvat toimenpiteet, jolla ylitys eliminoidaan tai minimoidaan, jotta talousarvio ei kokonaisuudessaan ylity ja 6) mahdolliset keskeiset perusteet valtion lisärahoituksen ehtojen täyttymiselle, mikäli jäsenen on haettava lisärahoitusta HUS-yhtymän aiheuttaman ylityksen kattamiseksi.

HUS-yhtymän taseeseen kertynyt alijäämä tulisi kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tämä vastaisi hyvinvointialuelain 115 §:n mukaista sääntelyä.

29 § HUS-yhtymän tiedonantovelvollisuus

Hyvinvointiyhtymän tiedonantovelvollisuudesta säädetään hyvinvointialuelain 121 §:ssä. HUS-yhtymän olisi annettava jäsenille yhtymän taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Yhteisistä laskennan periaatteista sovittaisiin osana talousarvioprosessia yhdessä jäsenten kanssa.

30 § Viivästyskorko

Jäsenten maksuosuudet eräänntyisivät hallintosäännössä erikseen sovittavalla tavalla. Maksuosuudet perustuisivat talousarvion hyväksymisen yhteydessä vahvistettuihin laskutuseriin.

Mikäli yhtymäkokous päättäisi tilinpäätöksen yhteydessä palauttaa jäsenille ylijäämää, olisi HUS-yhtymällä oikeus kuitata jäsenelle suoritettavalla määrällä tämän

perussopimuksen nojalla maksuunpantuja erääntyneitä saataviaan asianomaiselta jäseneltä.

Edellä tässä luvussa mainitulle maksuerälle, jota ei ole suoritettu määräaikana, olisi maksettava korkolain mukainen viivästyskorke.

8 Luku – Muut määräykset

31 § Sisäinen tarkastus

HUS-yhtymällä olisi sisäisen tarkastuksen toiminto. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä olisi varmentaa HUS-yhtymän sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan toimivuus. Sisäisen tarkastuksen toiminnasta määrättäisiin tarkemmin hallintosäännössä.

Hyvinvointialuelain perustelujen mukaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaiseen järjestämiseen voi kuulua muun muassa, että yhtymäkokous on päättänyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista, hallintosääntöön on otettu asiasta riittävät määräykset ja yhtymähallitus ja muut toimielimet ovat ohjeistaneet alaisensa toiminnan osalta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyvät menettelyt ja toimeenpanon valvonnan.

Laissa ei säädetä tarkemmin sisäisen tarkastuksen järjestämismallista. Sisäinen tarkastus voitaisiin näin ollen järjestää esimerkiksi HUS-yhtymän omana toimintana tai se voitaisiin hankkia ulkopuolisilta palvelujen tuottajilta.

Hyvinvointialuelain 127 §:n mukaisesti tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa, onko HUS-yhtymän sisäinen valvonta, sisäinen tarkastus ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Saman lain 128 § mukaisesti Valtiontalouden tarkastusvirastolla on oikeus tarkastaa hyvinvointialueen ja sen sekä hyvinvointialueiden yhteisessä määräysvallassa olevien yhteisöjen toiminnan ja taloudenhoidon laillisuutta, tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta valtiolta saadun rahoituksen osalta. HUS-yhtymän ollessa hyvinvointialueiden ja Helsingin määräysvallassa oleva yhteisö, ulottuu VTV:n tarkastusoikeus myös sen toimintaan ja taloudenhoitoon.

32 § Perussopimuksen muuttaminen

Hyvinvointialuelain 60 §:n mukaan, jos perussopimuksessa ei ole toisin sovittu, perussopimusta voidaan muuttaa, jos vähintään kaksi kolmannesta jäsenenä olevista hyvinvointialueista sitä kannattaa ja niiden asukasluku on vähintään puolet kaikkien jäsenenä olevien hyvinvointialueiden yhteenlasketusta asukasluvusta. Jäsenenä olevat hyvinvointialueet voivat kuitenkin sopia perussopimuksen muuttamisen edellytyksistä myös toisin kuin laissa säädetään. Hyvinvointiyhtymän jäsenillä on oikeus sopia perussopimuksessa laissa edellytettyä tiukemmista tai väljemmistä edellytyksistä perussopimuksen muuttamiselle.

Ehdotetun perussopimuksen mukaan perussopimusta voitaisiin muuttaa, jos vähintään kolme HUS-yhtymän jäsenistä kannattaisi muutosta ja niiden asukasluku olisi yli puolet kaikkien HUS-yhtymän jäsenien yhteenlasketusta asukasluvusta.

33 § Loppuselvytys

HUS-yhtymä on lakisääteinen hyvinvointiyhtymä. Sen asema ja tehtävät on kirjattu lakiin. Mikäli HUS-yhtymä purkautuisi lakisääteisistä syistä, päättäisi yhtymäkokous loppuselvityksestä, josta hallitus huolehtii. HUS-yhtymän varat, joita ei tarvita loppuselvityksen kustannusten ja velkojen suorittamiseen eikä sitoumusten täyttämiseen, jaettaisiin jäsenalueille niiden peruspääomaosuuksien suhteessa. Jos kustannusten ja velkojen suorittamiseen sekä sitoumusten täyttämiseen tarvittava määrä olisi varoja suurempi, jäsenalueet olisivat velvolliset suorittamaan erotuksen peruspääomaosuuksien suhteessa. Loppuselvitys lähetettäisiin hyväksyttäväksi sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöön.

34 § Voimaantulo

Voimaanpanolain 45 §:n mukaan perussopimus tulee voimaan, kun Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki ovat sen hyväksyneet. Tämän tulisi lain mukaan tapahtua viimeistään 30.4.2022. Ennen perussopimuksen voimaantuloa voitaisiin ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

35 § Myrskylän ja Pukkilan kuntien peruspääoman siirtyminen

Myrskylän ja Pukkilan kuntien osuuksien Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän peruspääomasta siirtyminen Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen peruspääoman osuudeksi on kuvattu tarkemmin perussopimuksen 21 §:n perusteluissa. Lopullinen siirtyvä peruspääoma voitaisiin määrittellä vasta vuoden 2022 tilinpäätöksestä perustuen Myrskylän ja Pukkilan kunnan nettovarallisuuteen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymästä, mikä siirtyisi osaksi Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen peruspääomaa HUS-yhtymästä.

HUS-yhtymän yhtymäkokous vahvistaisi Itä-Uudenmaan lopullisen peruspääoman vuoden 2023 aikana sen jälkeen, kun vuoden 2022 tilinpäätöstiedot on saatu ja Myrskylän ja Pukkilan siirtyvän nettovarallisuuden suuruus määritelty. Siihen saakka Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen peruspääoman määrittelyssä käytettäisiin tarvittaessa Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän 15.2.2022 toimittamaa arviota Myrskylän ja Pukkilan nettovarallisuudesta Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymästä.

36 § HUS-yhtymän ensimmäisen yhtymäkokouksen koollekutsuminen

HUS-yhtymän ylimmän päättävän toimielimen ensimmäisen kokouksen koolle kutsumisesta ja väliaikaisen HUS-valmisteluryhmän toimivallasta kokouksen valmistelussa säädetään voimaanpanolain 46 §:ssä. Sen mukaan Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin on ilmoitettava väliaikaiselle HUS-valmisteluryhmälle edustajansa ensimmäiseen yhtymäkokoukseen viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2022.

HUS-yhtymän ylintä päätösvaltaa käyttävän toimielimen olisi järjestäydyttävä viipymättä sen jälkeen, kun hyvinvointialueet ovat ilmoittaneet edustajansa toimielimeen. Väliaikainen HUS-valmisteluryhmä kutsuisi yhtymäkokousedustajat kokoukseen viipymättä sen jälkeen, kun Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki ovat ilmoittaneet edustajansa.

HUS-yhtymän ylimmän toimielimen olisi ensimmäisessä kokouksessaan hyväksyttävä HUS-yhtymälle hyvinvointialueesta annetussa laissa tarkoitettu hallintosääntö sekä

valittava yhtymähallitus, tarkastuslautakunta ja kansalliskielilautakunta. Voimaanpanolain 11 §:n mukaan väliaikaisen HUS-valmisteluryhmän tekemä ehdotus on pohjaesityksenä yhtymän ylintä päätösvaltaa käyttävän toimielimen käsittelyssä.

37 § Äänivalta ensimmäisenä vaalikautena

Perussopimuksen 7 §:n mukaan yhtymäkokouksessa jäsenten äänivalta jakautuu niiden asukasmäärien suhteessa. Jäsenten asukasmäärät tarkistettaisiin vaalikausittain Tilastokeskuksen väestörakennetilaston vaalivuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden lopussa olevien tietojen mukaan.

Ensimmäiset aluevaalit toimitettiin vuonna 2022 ja edelliset kuntavaalit puolestaan vuonna 2021. Koska ensimmäiset aluevaalit toimitettiin eri vuonna kuin kuntavaalit, määräytyisi perussopimuksen 7 §:n mukaan äänivalta Helsingissä ja Uudenmaan hyvinvointialueella eri vuoden tilastotietojen perusteella. Tästä syystä olisi tarpeen sopia, että ensimmäisellä vaalikaudella kaikkien HUS-yhtymän jäsenten äänivalta määrittyisi vuoden 2020 lopun Tilastokeskuksen väestörakennetilaston asukaslukujen mukaisesti. Jatkossa aluevaalit toimitetaan vaalilain 143 a §:n 2 momentin mukaan samanaikaisesti kuntavaalien kanssa.

Toimivalta

Voimaanpanolain 45 §:n 1 momentin mukaan HUS-yhtymän ensimmäinen perussopimus on valmisteltava siten, että Uudenmaan hyvinvointialueiden valtuustot ja Helsingin kaupunginvaltuusto voivat hyväksyä sen viimeistään 30 päivänä huhtikuuta 2022. Perussopimus tulee voimaan, kun Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki ovat sen hyväksyneet.

Helsingin kaupunginvaltuuston ja Uudenmaan hyvinvointialueiden aluevaltuustojen on hyväksyttävä HUS-yhtymän perussopimus saman sisältöisenä. Jos Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki eivät ole hyväksyneet perussopimusta viimeistään 30 päivänä huhtikuuta 2022, päättää voimaanpanolain 45 §:n mukaisesti valtioneuvosto perussopimuksen hyväksymisestä siltä osin kuin Uudenmaan hyvinvointialueet eivät ole sopineet asiasta. Valtioneuvoston päätöksen mukainen perussopimuksen määräys on voimassa siihen saakka, kunnes Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki ovat päässeet määräyksestä yksimielisyyteen. Valtioneuvoston on hyväksyttävä perussopimus viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2022. Valtioneuvoston päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, aluevaltuusto päättää hyväksyä HUS-yhtymän perussopimuksen liitteenä olevan luonnoksen mukaisesti.

Kokouskäsittely

Juri Linros ilmoitti olevansa esteellinen yhteisöjäävyyden perusteella ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 19.59. Hänen tilalleen saapui varajäsen Harri Koski. Myös Olga Gilbert oli pois kokouksesta edellisessä pykälässä ilmoitetun esteellisyyden (yhteisöjäävi) perusteella.

Päätettyään asiasta käydyn keskustelun aluehallituksen puheenjohtaja totesi, että Antero Eerola oli tehnyt pohjaehdotuksesta poikkeavan muutosehdotuksen, joka kuului seuraavasti: *"Aluehallitus esittää aluevaltuustolle uusia neuvotteluita liitteenä*

olevasta luonnoksesta koskien HUS-yhtymän perussopimusta. HUS-yhtymässä ylintä päätösvaltaa käyttävän toimielimen tulee edelleen olla poliittisesti edustava, nykyisen laajuinen yhtymävaltuusto. Nyt esitetty malli merkitsee päätöksenteon keskittymistä Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin yhdessä omistamassa HUS:issa. Yhtymävaltuuston, yhtymähallituksen ja muiden toimielinten kokoonpanon pitää vastata esitettyä yhtymäsopimusta paremmin hyvinvointialueiden ja Helsingin valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien aluevaaleissa ja Helsingin osalta kuntavaaleissa saamaa ääniosuutta HUS-yhtymän alueella vaalilaissa säädetyin suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.” Teemu Purojärvi kannatti Antero Eerolan tekemää muutosehdotusta.

Lisäksi aluehallituksen puheenjohtaja totesi, että Sakari Rokkanen oli tehnyt pohjaehdotukseen lisäehdotuksen, jonka mukaan aluehallitus päättää käynnistää valmistelun, jossa muodostetaan HUS:n omistajaohjaukseen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen oma rakenne ja malli. Pirkko Letto kannatti Sakari Rokkasen lisäehdotusta.

Koska oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava muutosehdotus ja lisäehdotus, totesi aluehallituksen puheenjohtaja tarpeen äänestää asiassa. Ensin suoritettiin äänestys pohjaehdotuksen ja Antero Eerolan muutosehdotuksen välillä. Puheenjohtaja ehdotti äänestyksen suorittamista sähköisellä äänestysjärjestelmällä, minkä aluehallitus hyväksyi äänestystavaksi. JAA merkitsi pohjaehdotuksen kannattamista ja EI Antero Eerolan muutosehdotuksen kannattamista. JAA äänesti 13 aluehallituksen jäsentä (Sainio, Luokkala, Hako, Letto, Särkelä, Rokkanen, Enjala, Raja-Aho, Korventaival, Kaira, Tawasoli, Orpana, Koski) ja EI äänesti 3 aluehallituksen jäsentä (Eerola, Purojärvi, Aidanjuuri), joten aluehallitus hyväksyi pohjaehdotuksen äänin 13-3.

Tämän jälkeen puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Sakari Rokkasen lisäehdotus hyväksyä yksimielisesti. Aluehallitus hyväksyi lisäehdotuksen yksimielisesti.

Päätöksenteon jälkeen pidettiin kokoustauko klo 20.40–20.52. Harri Koski poistui kokouksesta klo 20.40. Olga Gilbert ja Juri Linros saapuivat takaisin kokoukseen klo 20.52. Kokoustauon aikana Sirkka-Liisa Kärähä ja Antero Eerola poistuivat kokouksesta.

Päätös

Aluehallitus päätti esittää aluevaltuustolle, aluevaltuusto päättää hyväksyä HUS-yhtymän perussopimuksen liitteenä olevan luonnoksen mukaisesti.

Lisäksi aluehallitus päätti käynnistää valmistelun, jossa muodostetaan HUS:n omistajaohjaukseen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen oma rakenne ja malli.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialueen muutosjohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vantaa.fi

Päätöksenteon jälkeen Antero Eerola jätti päätökseen pöytäkirjalausuman, joka kuului seuraavasti: *”Vasemmistoliitto katsoo, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen on syytä esittää uusia neuvotteluita liitteenä olevasta luonnoksesta koskien HUS-yhtymän perussopimusta. HUS-yhtymässä ylintä päätösvaltaa käyttävän toimielimen tulee edelleen olla poliittisesti edustava, nykyisen laajuinen yhtymävaltuusto. Nyt esitetty malli merkitsee päätöksenteon voimakasta keskittämistä Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin yhdessä omistamassa HUS:issa. Yhtymävaltuuston, yhtymähallituksen ja*

muiden toimielinten kokoonpanon pitää vastata esitettyä yhtymäsopimusta paremmin hyvinvointialueiden ja Helsingin valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien aluevaaleissa ja Helsingin osalta kuntavaaleissa saamaa ääniosuutta HUS-yhtymän alueella vaalilaissa säädetyin suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.”

§ 44

Toimialajohtajien virkojen perustaminen

VAKEDno-2022-94

Asian valmistelija: HR-valmistelujohtaja Anne Sivula

Hyvinvointialuelain 93 §:n mukaan viran perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää aluevaltuusto tai hyvinvointialueen hallintosäännössä määrätty muu toimielin. Kun virka, jossa ei käytetä julkista valtaa, tulee avoimeksi, se lakkautetaan. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hallintosäännön 45 §:n mukaan aluevaltuusto päättää hyvinvointialuejohtajan ja toimialajohtajien virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä virkanimikkeen muuttamisesta. Aluehallitus päättää muiden virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä virkanimikkeen muuttamisesta. Hyvinvointialuejohtajan viran kelpoisuusvaatimuksista päättää aluevaltuusto. Muiden virkojen kelpoisuusvaatimuksista päätetään virkaa perustettaessa.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hallintosäännön 31 §:n mukaan hyvinvointialueen henkilöstöorganisaatio jakautuu toimialoihin, palvelualueisiin, tehtäväalueisiin ja toimintayksiköihin. Toimialaa johtaa toimialajohtaja, palvelualueetta johtaa palvelualuejohtaja, tehtäväaluetta johtaa tehtäväalueen päällikkö ja toimintayksikköä johtaa toimintayksikön esihenkilö.

Edelleen hallintosäännön 31 §:n mukaan Vantaan ja Keravan hyvinvointialue jakautuu toimialoihin seuraavasti:

- Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimiala
- Aikuissosiaalityön ja vammaisten palvelujen toimiala
- Vanhusten palvelujen toimiala
- Terveystieteiden palvelujen toimiala
- Pelastustoimen palvelujen toimiala
- Konsernipalvelujen toimiala

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen, Aikuissosiaalityön ja vammaisten palvelujen, Vanhusten palvelujen, Terveystieteiden palvelujen sekä Konsernipalvelujen toimialoille ehdotetaan perustettavaksi toimialajohtajan virat sekä Pelastustoimen palvelujen toimialalle pelastusjohtajan virka.

Perustuslain 125 §:n 2 momentin mukaan yleiset nimitysperusteet julkisiin virkoihin ovat taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto. Lain kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta 6 §:n mukaan virkasuhteeseen otettavalla on lisäksi oltava erikseen säädetty tai hyvinvointialueen päättämä erityinen kelpoisuus. Henkilö voidaan ottaa määräaikaiseen virkasuhteeseen erityisistä kelpoisuusvaatimuksista riippumatta, jos siitä erikseen säädetään tai hyvinvointialue erityisestä syystä yksittäistapauksessa toisin päättää. Virkasuhteeseen voidaan ottaa vain 18 vuotta täyttänyt henkilö.

Hyvinvointialue voi päätöksellään tiukentaa laissa tai asetuksessa säädettyjä kelpoisuusvaatimuksia. Sen sijaan kelpoisuusvaatimuksia ei voida lieventää hyvinvointialueen päätöksellä. Kun kelpoisuusvaatimuksia ei ole säädetty lailla tai asetuksella, hyvinvointialueen toimivaltainen viranomais harkitsee viran

tarkoituksenmukaiset kelpoisuusvaatimukset. Viran kelpoisuusvaatimukset voidaan määrätä hallintosäännön määräyksillä, virkaa perustettaessa tai erillisillä päätöksillä. Toimivaltaan päättää kelpoisuusvaatimuksista kuuluu myös kelpoisuusvaatimusten muuttaminen.

Lain kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta 4 §:n mukaan virkasuhteeseen ottaminen edellyttää julkista hakumenettelyä, jollei jäljempänä toisin säädetä. Haku-aika on vähintään 14 kalenteripäivää siitä, kun ilmoitus on julkaistu kuntalain 108 §:ssä tai hyvinvointialueesta annetun lain 113 §:ssä säädetyllä tavalla.

Tarkoituksena on, että virkojen perustamisen ja kelpoisuusvaatimusten määrittelyn jälkeen aluehallitus julistaa toimialajohtajien ja pelastustoimen toimialanjohtajan pelastusjohtajan virat haettavaksi kokouksessaan 27.4.2022.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää:

1. perustaa Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialan, Aikuissosiaalityön ja vammaisten palvelujen toimialan, Vanhusten palvelujen toimialan, Terveystieteiden palvelujen toimialan sekä Konsernipalvelujen toimialan toimialajohtajien virat;
2. että toimialajohtajien kelpoisuusvaatimuksena on tehtävän hoitamiseen soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, useamman vuoden johtamiskokemus, vähintään yhden hyvinvointialueen toimialan (johdettava toimiala) hyvä tuntemus, suomen kielen hyvä ja ruotsin kielen tyydyttävä kirjallinen ja suullinen taito; sekä
3. perustaa pelastustoimen palvelujen toimialalle pelastusjohtajan viran;
4. että pelastusjohtajan viran kelpoisuusvaatimuksena on tehtävän hoitamiseen soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, pelastuslainsäädännön edellyttämä kelpoisuus päällystövirkkaan (Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011, 6 §), useamman vuoden johtamiskokemus, hyvä perehtyneisyys pelastustoimeen, suomen kielen hyvä ja ruotsin kielen tyydyttävä kirjallinen ja suullinen taito.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialueen muutosjohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vantaa.fi.

§ 45

Edustajien nimeäminen neuvotteluihin DigiFinland Oy:n osakassopimuksesta ja yhtiöjärjestyksestä

VAKEDno-2022-105

Asian valmistelija: päätöksenteon valmistelupäällikkö Riikka Liljeroos

Talouspoliittinen ministerivaliokunta on 1.3.2022 puoltanut valtion omistaman DigiFinland Oy:n omistuspuhjan laajentamista hyvinvointialueille, HUS-yhtymälle ja Helsingin kaupungille 1.1.2023 lukien. DigiFinland kehittää ja tuottaa kansallisia digitaalisia palveluja sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja muiden toimialojen tarpeisiin sekä tukee toimialariippumattomasti ICT:n yhteentoimivuutta ja tiedolla johtamista.

DigiFinlandin omistajaohjaajana toimiva valtiovarainministeriö yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön ja sisäministeriön kanssa kutsuu hyvinvointialueet, HUS-sairaanhoitopiirin ja Helsingin kaupungin neuvotteluihin DigiFinlandin omistuksen laajentamisesta. Neuvottelujen tarkoituksena on viimeistellä DigiFinlandin osakassopimus ja yhtiöjärjestys sekä omistuksen luovuttamiseen liittyvät ehdot.

DigiFinlandin omistusrakenteesta ja liiketoiminnasta on käyty neljä valmistelevaa keskustelua hyvinvointialueiden väliaikaishallinnon, HUS:n ja Helsingin kaupungin kanssa. Keskusteluissa käsiteltiin myös luonnoksia osakassopimus- ja yhtiöjärjestykseksi. Keskustelujen jälkeen yhteinen tilannekuva oli, että DigiFinlandille nähdään rooli hyvinvointialueiden ja valtion yhteisenä sidosyksikkönä.

Tarkoituksena on, että valtiolle jää vähintään 33,4 prosentin omistus- ja äänivaltaisuus DigiFinlandista ja valtio luovuttaa enemmistöomistuksen vastikkeetta hyvinvointialueille. Omistuksen luovuttaminen edellyttää eduskunnan suostumusta ja valtioneuvoston yleisistunnon päätöstä. Palvelujen tilaamista ja rahoittamista koskevat asiat sovitaan tilaajakohtaisesti yhtiön ja sen asiakkaiden kesken.

Neuvottelujen tavoitteena on saavuttaa yhteisymmärrys osakassopimuksesta ja yhtiöjärjestyksestä sekä omistuksen luovuttamisen ehdoista, minkä pohjalta asia viedään ratkaistavaksi hyvinvointialueiden ja valtion päättäjille. Neuvotteluille on varattu seuraavat ajankohdat:

1. neuvottelu: Osakassopimus- ja yhtiöjärjestysluonnokset ja omistusjärjestely

Aika: perjantai 26.4.2022 klo 15.00 – 17.00

Paikka: Teams

2. neuvottelu: Muutosehdotusten käsittely

Aika: maanantai 9.5.2022 klo 10.30 – 12.30

Paikka: Teams

3. neuvottelu: Yhteenveto, johtopäätökset ja jatkovaiheet

Aika: maanantai 23.5.2022 klo 12.00 – 14.00

Paikka: Teams

Ehdotus

Aluehallitus päättää nimetä edustajat neuvotteluihin DigiFinland Oy:n osakassopimuksesta ja yhtiöjärjestyksestä seuraavasti: hallintovalmistelujohtaja Mikko Hokkanen ja ICT-valmistelujohtaja Timo Pitkänen.

Kokouskäsittely

Aluevaltuuston puheenjohtaja Sirkka-Liisa Kähärä saapui takaisin kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 20.54.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialueen muutosjohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vantaa.fi.

§ 46

Eron myöntäminen väliaikaisesta HUS-valmisteluryhmän jäsenen tehtävästä ja uuden jäsenen nimeäminen

VAKEDno-2022-106

Asian valmistelija: päätöksenteon valmistelupäällikkö Riikka Liljeroos

Lain sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta (ns. voimaanpanolaki) 9 §:ssä säädetään väliaikaisesta HUS-valmisteluryhmästä. Uudenmaan hyvinvointialueiden väliaikaiset valmistelutoimielimet ja Helsingin kaupunki ovat nimenneet väliaikaiseen valmisteluryhmään kukin yhden jäsenen ja hänelle varajäsenen. Yksi jäsen varajäsenineen nimetään HUS-kuntayhtymästä.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin päätti 22.9.2022 § 9 päätöksellään nimetä varajäsenensä Vantaan kaupunginlakimies Sari-Anna Pennasen väliaikaisen HUS-valmisteluryhmän jäsenen tehtävään. Sari-Anna Pennanen on 11.3.2022 saapuneella kirjeellään ilmoittanut eroavansa tehtävästään. Tämän vuoksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen on syytä nimetä uusi edustaja väliaikaiseen HUS-valmisteluryhmään.

Voimaanpanolain 11 §:n mukaan väliaikainen HUS-valmisteluryhmä valmistelee ehdotuksen HUS-yhtymän perussopimukseksi. Väliaikaisen HUS-valmisteluryhmän on valmisteltava lisäksi ne asiat, jotka ovat HUS-yhtymän perustamiseksi ja toiminnan käynnistämiseksi välttämätöntä käsitellä yhtymän ylimmän toimielimen kokouksessa, Uudenmaan aluevaltuustojen kokouksessa tai Helsingin kaupunginvaltuustossa. Tämä käsittää muun ohella HUS-yhtymän hallintosäännön (kts. voimaanpanolain 46 § 4 mom.)

Lain 9 § 3 momentin mukaan väliaikaisen HUS-valmisteluryhmän puheenjohtajana toimii Helsingin kaupungista nimetty jäsen ja varapuheenjohtajana Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelta nimetty jäsen. Kokoonpanoon sovelletaan naisten ja miesten tasa-arvosta annettua lakia, jonka mukaan toimielimessä tulee olla vähintään 40 prosenttia kumpaakin sukupuolta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että sekä varsinaisissa että varajäsenissä tulee olla kolme naista ja kolme miestä.

Nimettävien jäsenten tulee olla alueensa tai organisaationsa viranhaltijoita, joilla on hyvä asiantuntemus toimialansa toiminnasta ja taloudesta.

Voimaanpanolain 11 § mukaan väliaikainen valmistelutoimielin johtaa hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelua ja käyttää sitä koskevaa päätösvaltaa sekä vastaa tehtäviinsä liittyvästä puhevallan käyttämisestä aluevaltuuston toimikauden alkuun asti. Aluevaltuuston toimikausi on alkanut, joten päätösvalta väliaikaisen HUS-valmisteluryhmän jäsenen nimeämisessä on nykyisin aluehallituksella.

Ehdotus

Aluehallitus päättää:

1. myöntää Sari-Anna Pennaselle eron väliaikaisen HUS-valmisteluryhmän jäsenen tehtävästään;
2. nimetä uuden jäsenen väliaikaiseen HUS-valmisteluryhmään seuraavasti: talousvalmistelujohtaja Hanna Heinikainen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialueen muutosjohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vantaa.fi.

§ 47

Valtuustoaloite koskien Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen varautumis- ja pelastussuunnitelman sekä -strategian päivittämistä

VAKEDno-2022-67

Asian valmistelija: päätöksenteon valmistelupäällikkö Riikka Liljeroos

Aluevaltuuston kokouksessa 8.3.2022 § 16 jätettiin Keskustan aluevaltuustoryhmän valtuustoaloite koskien Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen varautumis- ja pelastussuunnitelman sekä -strategian päivittämistä. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 21 valtuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Vantaa-Kerava hyvinvointialueen varautumis- ja pelastussuunnitelman sekä -strategian päivittäminen

Aluevaltuuston tulee ryhtyä toimenpiteisiin, että turvallisuuteen liittyvissä muutostilanteissa toimiva arki voidaan häiriöttä varmistaa. Lisäksi tulee ryhtyä toimenpiteisiin mahdollisten uusien, turvallisuuteen liittyvien palvelutarpeiden tunnistamiseksi ja niihin varautumiseksi. Varautumis- ja pelastussuunnitelman sekä -strategian päivittäminen tulee tehdä tiiviissä yhteistyössä eri viranomaisten kanssa."

Aluevaltuusto päätti yksimielisesti merkitä tiedoksi saapuneet valtuustoaloitteet ja lähettää ne aluehallituksen valmisteltavaksi.

Ehdotus

Aluehallitus päättää merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen pelastuslaitoksen valmistelujohtajan valmisteltavaksi.

Kokouskäsittely

Aluehallituksen jäsen Antero Eerola saapui takaisin kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 20.57.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialueen muutosjohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vantaa.fi.

§ 48

Valtuustoaloite koskien Ukrainan sodan uhrien tukemista

VAKEDno-2022-67

Asian valmistelija: päätöksenteon valmistelupäällikkö Riikka Liljeroos

Aluevaltuuston kokouksessa 8.3.2022 § 16 jätettiin Antero Eerolan valtuustoaloite koskien Ukrainan sodan uhrien tukemista. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 31 valtuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti

"Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tuettava Ukrainan sodan uhreja

Humanitaarinen katastrofi Ukrainassa kärjistyy jatkuvasti Venäjän käynnistämän laajamittaisen sotilaallisen hyökkäyksen seurauksena. Erityisesti Ukrainan suurissa kaupungeissa alkaa olla pula jo perustarpeista, jopa ruoasta ja lääkkeistä. Lisäksi ainakin noin puolitoista miljoonaa ihmistä on joutunut jättämään kotinsa ja pakenemaan sodan jaloista maan rajojen ulkopuolelle. Jatkuvista taistelutoimista johtuen kiireellisesti tarvittavan humanitaarisen avun perille saaminen on ollut erittäin vaikeaa.

Ukrainan sota on herättänyt suomalaisissa lähes ennen näkemättömän halun auttaa sodasta kärsiviä ihmisiä. Myös moni Suomen suurimmista kaupungeista on osallistunut humanitaarisen avun kokoamiseen ja lähettämiseen sodan uhreille. Päätökset ovat syntyneet yksimielisesti yli puoluerajojen. Myös Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen pitää nyt osallistua humanitaarisen avun antamiseen sopivaksi katsomallaan tavalla. Avulla on kiire.

Edellä olevan perusteella me allekirjoittaneet aluevaltuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen: Vantaan-Keravan hyvinvointialue osallistuu Ukrainan sodan uhrien auttamiseen kansainvälisen humanitaarisen avun kautta yhteistyössä alueen kuntien kanssa. Lisäksi hyvinvointialueen on valmistauduttava sotaan pakenevien ihmisten auttamiseen. Aluehallitus ja hyvinvointialueen virkamiesjohto valmistelevat ja panevat täytäntöön tähän liittyvät toimenpiteet."

Aluevaltuusto päätti yksimielisesti merkitä tiedoksi saapuneet valtuustoaloitteet ja lähettää ne aluehallituksen valmisteltavaksi.

Ehdotus

Aluehallitus päättää merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen talousvalmistelujohtajan valmisteltavaksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialueen muutosjohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vantaa.fi.

§ 49

Valtuustoaloite koskien riittävien mielenterveys- ja päihdepalveluiden turvaamista Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

VAKEDno-2022-67

Asian valmistelija: päätöksenteon valmistelupäällikkö Riikka Liljeroos

Aluevaltuuston kokouksessa 8.3.2022 § 16 jätettiin Vihreän valtuustoryhmän valtuustoaloite koskien riittävien mielenterveys- ja päihdepalveluiden turvaamista Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 12 valtuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

”Riittävät mielenterveys- ja päihdepalvelut turvattava Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

Käsissämme on mielenterveyskriisi. Julkiset mielenterveys- ja päihdepalvelut eivät ole vastanneet tarpeeseen ennen pandemiaa, jonka aikana hoidon tarve on kasvanut merkittävästi entisestään. Mielenterveyden haasteet korostuvat erityisesti nuorilla – joka viides vuonna 1997 syntynyt on saanut jonkin psykiatrisen diagnoosin.

OECD arvioi jo vuonna 2018, että mielenterveyden häiriöiden kokonaiskustannukset ovat Suomessa 11 miljardia vuodessa. Mielenterveyssyyt nousivat jo ennen pandemiaa suurimmaksi syyksi työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymiseen. Psykkisesti oireilevan henkilön terveydenhuollon kustannukset ovat noin 60 prosenttia korkeammat kuin asukaskohtainen keskiarvo. On inhimillisesti oikein ja taloudellisesti kestävää huolehtia jokaisen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen asukkaan mielenterveydestä ennen kuin ongelmat kärjistyvät. Moni saa apua jo muutaman kerran psykososiaalisesta tuesta ja keskustelusta ammattilaisen kanssa. Nuoria tuettaessa on yhtäältä huolehdittava koko perheen jaksamisen ja hyvinvoinnin edistämisestä.

Esitämme, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdehoitoyksikön toimintaedellytykset turvataan.

Palvelu voi olla esimerkiksi tehostettua avohoitoa, joka on saatavilla jonottamatta. Matalan kynnyksen palveluita tulee olla tarjolla kaikille ikäryhmille ilman lähetettä ja ajanvarausta. Palveluita voidaan järjestää myös esimerkiksi jalkautuvilla toimintamuodoilla tai sähköisiä kanavia hyödyntäen. Hyvinvointialueen on huolehdittava, että palvelutuotantoa lisätään ja kehitetään niin, että riittävä tuki ja psykososiaalinen apu turvataan oikeaan aikaan sitä tarvitsevalle.

Palveluita voidaan tuottaa yhteistyössä niin HUS:n kuin järjestöjen kanssa. Hoidon vaikuttavuuden arviointi on tärkeää. Vaikuttavuuden mittareina voidaan käyttää esimerkiksi jonotusaikaa, tyytyväisyyskyselyä, mielialaseurantaa ja työkyvyttömyyden keston pituutta ja siinä tapahtuneita muutoksia. Palveluiden sisällön tulee noudattaa Käypä hoito -suosituksia.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialue selvittää

mielenterveys- ja päihdepalveluiden nykytilaa ja mahdollisen lisäresurssin tarvetta matalankynnyksen palveluihin, ja että tähän tarvittaessa varaudutaan talousarvioesityksessä vuodelle 2023.”

Aluevaltuusto päätti yksimielisesti merkitä tiedoksi saapuneet valtuustoaloitteet ja lähettää ne aluehallituksen valmisteltavaksi.

Ehdotus

Aluehallitus päättää merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen terveydenhuollon palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi. Vastaus valmistellaan siinä kohtaa, kun terveydenhuollon palvelujen toimialajohtaja on aloittanut työssään.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialueen muutosjohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vantaa.fi.

§ 50

Valtuustoaloite koskien järjestöjen toiminnan tukemista ja yhteistyötä

VAKEDno-2022-67

Asian valmistelija: päätöksenteon valmistelupäällikkö Riikka Liljeroos

Aluevaltuuston kokouksessa 29.3.2022 § 37 jätettiin Riitta Särkelän valtuustoaloite koskien järjestöjen toiminnan tukemista ja yhteistyötä. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut lisäksi 46 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Järjestöissä tehdään korvaamatonta työtä, joka tukee hyvinvointialueita saavuttamaan sote-uudistukselle asetetut tavoitteet. Järjestöjen toiminnan avulla edistetään ja vahvistetaan asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta. Järjestöjen toiminta auttaa ihmisiä selviytymään arjen tilanteissa ja tukee myös palvelujen katvealueilla. Järjestöjen tarjoama apu ja tuki voi olla myös osa palveluketjua tai -kokonaisuutta. Vantaa-Keravalla toimii yhteensä 255 sosiaali- ja terveysjärjestöä ja 5 sosiaali- ja terveysalan säätiötä, jotka ovat tärkeä voimavara hyvinvointialueelle. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä koskevan lain mukaan hyvinvointialueen on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä ja jossa sillä on ensisijainen vastuu siltä osin, kuin tämä tehtävä kytkeytyy hyvinvointialueen muihin lakisäätöihin tehtäviin. Sen on myös edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.

Järjestöjen toiminnan tukeminen on jatkossa sekä hyvinvointialueiden että kuntien vastuulla. On tärkeää, että toimintatavoista sovitaan yhdessä alueen kuntien kanssa niin, etteivät järjestöjen toimintamahdollisuudet vaarannu muutosvaiheessa. Käytännössä tämä tarkoittaa muun muassa tilojen luovuttamista järjestöjen käyttöön, järjestöavustuksien takaamista sekä kuntien ja hyvinvointialueiden vastuista sopimista. Järjestöjen ja hyvinvointialueen välille tarvitaan myös säännöllisen vuoropuhelun ja yhteistyö rakenne.

Järjestöt saavat STEAn kautta avustusta Veikkauksen tuotoista erilliseen toimintaan, joka toteutuu jatkossa hyvinvointialueilla. Osa näistä toiminnoista toteutetaan kumppanuustoimintana nyt kunnan kanssa: järjestö saa kyseiseen toimintaan STEAn kautta avustusta ja osarahoittajana samassa toiminnassa toimii kunta. On tärkeää, että nämä kumppanuustoiminnat jatkuvat yhteistyönä hyvinvointialueiden kanssa ja että niihin varataan hyvinvointialueiden resurssi kuntien tapaan. Muuten on vaarana, että kyseiset toiminnat, jotka usein ovat tukemassa haavoittavassa tilanteessa esimerkiksi lähisuhdeväkivallan, mielenterveysongelmien tai muun syyn vuoksi elävien ihmisten selviytymistä.

Esitän/esitämme, että vuoden 2022 aikana Vantaa-Kerava hyvinvointialueella

- luodaan ja sovitaan yhdessä alueen kuntien sekä järjestöjen kanssa toimintaperiaatteet järjestöjen tukemisesta, joiden avulla turvataan järjestöjen toimintaedellytykset myös tulevaisuudessa*
- määritellään vastuutaho, jolle jatkossa kuuluu järjestöjen tukeminen hyvinvointialueella ja varataan järjestöjen toiminnan tukemiseksi resurssit*
- kartoitetaan hyvinvointialueella olevat kumppanuustoiminnat, joissa on STEAn kautta tulevaa tukea järjestölle ja kaupunkien rahoitusta samaan toimintaan sekä varmistetaan näiden toimintojen jatkuvuus hyvinvointialueella*

-
- *luodaan järjestöjen ja hyvinvointialueen säännölliselle ja jatkuvalla vuoropuhelulle rakenne osaksi hyvinvointialueen hallintomallia, jotta järjestöt voivat olla tärkeä osaaja ja resurssi hyvinvointialuetta kehitettäessä ja sen asukkaiden tukena."*

Aluevaltuusto päätti yksimielisesti merkitä tiedoksi saapuneen valtuustoaloitteen ja lähettää sen aluehallituksen valmisteltavaksi.

Ehdotus

Aluehallitus päättää merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen talousvalmistelujohtajan sekä erityisasiantuntijan (hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen / osallisuus) valmisteltavaksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialueen muutosjohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vantaa.fi.

§ 51

Aluehallituksen otto-oikeusmenettelyyn tuotavien asioiden linjaaminen

VAKEDno-2022-109

Asian valmistelija: päätöksenteon valmistelupäällikkö Riikka Liljeroos

Hyvinvointialuelain 97 §:n mukaan aluehallitus, aluehallituksen puheenjohtaja, hyvinvointialuejohtaja ja hallintosäännössä määrätty hyvinvointialueen viranhaltija voivat ottaa aluehallituksen käsiteltäväksi asian, joka on hyvinvointialuelain nojalla siirretty aluehallituksen alaisen viranomaisen tai aluehallituksen jaoston toimivaltaan ja jossa asianomainen viranomainen on tehnyt päätöksen. Hyvinvointialueen hallintosäännön 28 §:n mukaan asian ottamisesta aluehallituksen käsiteltäväksi voi päättää aluehallitus, aluehallituksen puheenjohtaja, hyvinvointialuejohtaja tai aluehallituksen esittelijä. Asian ottamisella ylemmän viranomaisen käsiteltäväksi tarkoitetaan ns. otto-oikeuden käyttämistä.

Hallintosäännön 29 §:n mukaan aluehallituksen alaisen viranomaisen on ilmoitettava aluehallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista aluehallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi sen ajan kuluessa, jossa hyvinvointialuelain 139 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä. Ylemmän toimielimen käsiteltäväksi ei hyvinvointialuelain 97 §:n mukaan kuitenkaan saa ottaa:

1. lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus- tai valvontamenettelyä koskevia asioita;
2. yksilöön kohdistuvia terveydenhuollon tai sosiaalitoimen asioita;
3. 54 §:ssä tarkoitettulle hyvinvointialueiden yhteiselle toimielimelle siirrettyjä asioita, jos asianomaiset hyvinvointialueet niin sopivat.

Kuten hallintosäännön 29 §:stä ilmenee, aluehallitus voi ennalta rajata ottomenettelyyn tuotavia asioita. Tästä huolimatta aluehallitus voi tarvittaessa käyttää otto-oikeutta myös asioissa, jotka se on rajannut ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle. Päätökset niissä asioissa, joista ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden estämättä panna täytäntöön, jollei yksittäistapauksessa ole ilmoitettu asian ottamisesta aluehallituksen käsiteltäväksi.

Ehdotus

Aluehallitus päättää, että aluehallitukselle ei tarvitse ilmoittaa ottomenettelyä varten seuraavia päätöksiä:

- alle 30 000 euron tavara- ja palveluhankinnat, sopimukset ja sitoumukset;
- viranhaltijoiden tekemät henkilöstöpäätökset;
- myönteiset päätökset tietojen luovuttamisesta henkilörekisteristä;
- opiskelijoille, tutkijoille ja tutkimuslaitoksille myönnettävät tutkimusluvut;
- tilausoikeuksien myöntäminen;
- laskujen hyväksymisoikeudet;
- työryhmän asettaminen;

-
- yhtiökokouksia ja muiden yhteisöjen kokouksia koskevat viranhaltijapäätökset;
 - toimitilojen tilapäinen sulkeminen ja aukioloaika;
 - tilojen ja omaisuuden luovuttaminen tilapäisesti ulkopuoliseen käyttöön.

Muutettu ehdotus:

Aluehallitus päättää, että aluehallitukselle ei tarvitse ilmoittaa ottomenettelyä varten seuraavia päätöksiä:

- alle 30 000 euron tavara- ja palveluhankinnat, sopimukset ja sitoumukset;
- viranhaltijoiden tekemät henkilöstöpäätökset;
- myönteiset päätökset tietojen luovuttamisesta henkilörekisteristä;
- opiskelijoille, tutkijoille ja tutkimuslaitoksille myönnettävät tutkimusluvut;
- tilausoikeuksien myöntäminen;
- laskujen hyväksymisoikeudet;
- työryhmän asettaminen;
- yhtiökokouksia ja muiden yhteisöjen kokouksia koskevat viranhaltijapäätökset;
- tilojen ja omaisuuden luovuttaminen tilapäisesti ulkopuoliseen käyttöön.

Päätös

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialueen muutosjohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vantaa.fi.

§ 52

Aluevaltuuston 29.3.2022 päätösten täytäntöönpano

VAKEDno-2022-45

Asian valmistelija: päätöksenteon valmistelupäällikkö Riikka Liljeroos

Hyvinvointialuelain 43 §:n mukaan aluehallitus vastaa aluevaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Edelleen hyvinvointialuelain 101 §:n mukaan, jos aluehallitus katsoo, että aluevaltuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, aluevaltuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen, aluehallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on viipymättä saatettava aluevaltuustoon uudelleen käsiteltäväksi.

Ehdotus

Aluehallitus päättää panna aluevaltuuston kokouksessa 29.3.2022 tehdyt päätökset § 18-37, mikäli ne aiheuttavat täytäntöönpanotoimenpiteitä, laillisessa järjestyksessä syntyneinä ja muutoinkin lainmukaisina täytäntöön.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialueen muutosjohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vantaa.fi.

§ 53

Viranhaltijapäätösten otto-oikeus

Aluehallitukselle on hyvinvointialuelain 97 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat päätökset:

ICT-valmistelujohtaja

Hankintapäätös:

§ 1 Hankintapäätös konesali- ja muiden tietoliikenneyhteyksien sekä niihin liittyvien palvelujen hankinnasta, 23.03.2022

§ 3 Hankintapäätös 0365-lisenssien hankinnasta, 25.03.2022

§ 5 Hankintapäätös Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen puhelinpalveluiden suunnittelun hankinnasta, 25.03.2022

§ 6 Hankintapäätös Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen verkkopalvelun työpajan hankinnasta, 25.03.2022

Palvelujen valmistelujohtaja

§ 1 Järjestämisen tuki -yksikön toimintamallin kehittämistyön hankinta Deloitte Consulting Oy:ltä, 24.03.2022

§ 2 Hyvinvointialueen tuottajaohjauksen ja -valvonnan yhtenäistämisen ja kehittämisen hankinta Deloitte Consulting Oy:ltä, 24.03.2022

Talousvalmistelujohtaja

§ 2 Konsulttipalvelun hankinta Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen strategialinjausten yhteiskehittämiseen, 22.03.2022

Ehdotus

Aluehallitus päättää merkitä edellä mainitut viranhaltijapäätökset tietoon saatetuiksi ja olla käyttämättä niihin hyvinvointialuelain tarkoittamaa otto-oikeutta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialueen muutosjohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vantaa.fi.

§ 54

LISÄPYKÄLÄ: Hyvinvointialuejohtajan virkavaali

VAKEDno-2022-47

Liitteet

1 Hakijavertailu (hakijoiden ansiovertailu).pdf
Salassa pidettävä, Sisältää henkilötietoja, pyydetty erikseen

Oheismateriaali

1 Hakuilmoitus.pdf

Asian valmistelija: HR-valmistelujohtaja Anne Sivula

Lain hyvinvointialueesta (hyvinvointialuelaki) 42 §:n mukaan hyvinvointialueen toimintaa johdetaan aluevaltuuston hyväksymän hyvinvointialuestrategian mukaisesti. Aluehallitus johtaa hyvinvointialueen toimintaa, hallintoa ja taloutta. Hyvinvointialuejohtaja johtaa aluehallituksen alaisena hyvinvointialueen hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa.

Aluevaltuusto on kokouksessaan 8.3.2022 § 11 päättänyt perustaa hyvinvointialuejohtajan viran ja että viran kelpoisuusvaatimuksena on virkatehtävän hoitamiseen soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja useamman vuoden johtamiskokemus, hyvinvointialueen hoitamiseen liittyvien toimialojen tuntemus, kokemus yhteiskuntasuhteiden hoitamisesta sekä suomen kielen hyvä ja ruotsin kielen tyydyttävä kirjallinen ja suullinen taito.

Edelleen aluehallitus on kokouksessaan 15.3.2022 § 7 päättänyt:

1. julistaa hyvinvointialuejohtajan viran avoimeksi;
2. että viran täyttämässä sovelletaan kuuden kuukauden koeaikaa;
3. valtuuttaa HR-valmistelujohtajan viimeistelemään hakuilmoituksen ja valitsemaan sen julkaisukanavat;
4. valita rekrytointiryhmän seuraavasti:
 - puheenjohtaja Maarit Raja-Aho
 - varapuheenjohtaja Sirkka-Liisa Kähärä
 - jäsen Lauri Kaira
 - jäsen Antero Eerola
 - jäsen Olga Gilbert
 - jäsen Pirkko Letto
 - jäsen Pirjo Luokkala
 - jäsen Tanja Aidanjuuri
 - HR-valmistelujohtaja ja hallintovalmistelujohtaja ja että
 - rekrytointiryhmän sihteerinä toimii päätöksenteon valmistelupäällikkö.
5. käydä lähetekeskustelun alustavasta luonnoksesta koskien hyvinvointialuejohtajan johtajasopimusta.

Hyvinvointialuejohtajan virka on ollut haettavana 21.3.2022-4.4.2022 välisenä aikana. Hakuilmoitus on julkaistu Vantaan kaupungin Laura-rekrytointijärjestelmässä, Oikotie-palvelussa, Duunitori-palvelussa, Monster-palvelussa, TE-palveluiden internet-sivuilla, IS:n avainpaikat -osiossa, HS avainpaikat -osiossa, Rekrytointi.com-

verkostossa, Kauppalehti-sivustolla, Talouselämä-sivustolla sekä hyvinvointialueen LinkedIn, Twitter, Facebook ja Instragram -tileillä. Hakuilmoitus on oheismateriaalina.

Hyvinvointialuejohtajan viran kelpoisuusvaatimuksena on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, useamman vuoden johtamiskokemus, hyvinvointialueen hoitamiseen liittyvien toimia, kokemus yhteiskuntasuhteiden hoitamisesta, suomen kielen hyvä ja ruotsin kielen tyydyttävä kirjallinen ja suullinen taito.

Hakuilmoituksessa todettiin muina valintaa tukevin kriteereinä:

- *”omaa ihmiskäsityksen, joka mahdollistaa valmentavan johtajuuden, toisten kyvykkyyteen luottamisen*
- *erittäin hyvät vuorovaikutustaidot ja kyky motivoida. Vuorovaikutus on luonteeltaan verkostoitumista ja integraatiota tukevaa ja aikaan saavaa*
- *hyvät viestintätaidot, selkeä suullinen ja kirjallinen ilmaisutaito*
- *hyvä paineensietokyky ja ajanhallintataidot*
- *päätöksenteko ja toimeenpanokyky*
- *rohkeus asettaa kunnianhimoisia tavoitteita, rohkeus johtaa”*

Hakuilmoituksessa esitetyn ohella viran täyttöä ohjaavat perustuslain 125 §:n yleiset virkanimitysperusteet. Näitä ovat taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto. Yleisen käytännön mukaan taidolla tarkoitetaan koulutuksen ja työkokemuksen avulla hankittuja tietoja, kyky viittaa henkilön tuloksellisen työskentelyn edellyttämiin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, kuten luontaiseen lahjakkuuteen, järjestelykykyyn, aloitteellisuuteen ja muihin vastaaviin tehtävän hoitamisen kannalta tarpeellisiin kykyihin ja koeteltu kansalaiskunto tarkoittaa yleisessä kansalaistoiminnassa saatuja viran hoidon kannalta merkityksellisiä ansioita sekä nuhteetonta käytöstä.

Määräaikaan 4.4.2022 klo 16.00 mennessä virkaa haki yhdeksän hakijaa. Hakijat olivat Timo Aronkytö, Olli Huuskonen, Minna Hyvönen, Emma Lehto, Satu Relander-Mäkinen, Sisko Ruuska, Raija Saari, Tanja Sandell ja Toni Tidenberg.

Rekrytointiryhmä, johon kuuluivat Maarit Raja-Aho (puheenjohtaja), Sirkka-Liisa Kähärä (varapuheenjohtaja), Lauri Kaira, Antero Eerola, Olga Gilbert, Pirkko Letto, Pirjo Luukkala, Tanja Aidanjuuri sekä HR-valmistelujohtaja Anne Sivula, hallintovalmistelujohtaja Mikko Hokkanen sekä päätöksenteon valmistelupäällikkö Riikka Liljeroos (sihteeri) kokoontui 4.4.2022. Rekrytointiryhmä päätti yksimielisesti jälkeen haastatella hyvinvointialuejohtajan virkaan saapuneista hakemuksista Timo Aronkydön ja Olli Huuskosen. Haastattelut järjestettiin 6.4.2022 sähköisesti Teamsin välityksellä. Muistiot rekrytointiryhmän kokouksista 4.4.2022 ja 6.4.2022 liitteineen ovat oheismateriaalina. Hakijoiden ansiovertailu on liitteenä.

Kokouksessaan 6.4.2022 rekrytointiryhmä päätti esittää aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle, että hyvinvointialuejohtajaksi valitaan joko Timo Aronkytö tai Olli Huuskonen.

Tarkoituksena on, että asia etenisi jo aluevaltuuston 19.4.2022 päätöksentekoon. Aluevaltuuston valtuustoryhmät saavat mahdollisuuden haastatella Huuskosta ja Aronkytöä ennen aluevaltuuston kokousta. HR-valmistelujohtaja koordinoi haastatteluajankohdat valtuustoryhmille.

Lain hyvinvointialueesta 45 §:n mukaan hyvinvointialuejohtajan valitsee aluevaltuusto. Hyvinvointialuejohtaja voidaan valita joko toistaiseksi tai määräajaksi ja hän on virkasuhteessa hyvinvointialueeseen. Jos hyvinvointialuejohtajan vaalissa kukaan ei ole saanut yli puolta annetuista äänistä, toimitetaan uusi vaali kahden eniten ääniä saaneen välillä. Tässä vaalissa eniten ääniä saanut tulee valituksi. Hyvinvointialuejohtajalla on oikeus käyttää puhevaltaa aluehallituksen puolesta sekä saada hyvinvointialueen viranomaisilta tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Hyvinvointialuelain 46 §:n mukaan hyvinvointialueen ja hyvinvointialuejohtajan on tehtävä johtajasopimus, jossa sovitaan hyvinvointialueen johtamisen edellytyksistä. Johtajasopimuksen hyväksyy aluehallitus. Johtajasopimukseen voidaan ottaa määräyksiä hyvinvointialuejohtajan ja aluehallituksen puheenjohtajan työnjaosta hyvinvointialueen johtamisessa. Otettaessa sopimukseen työnjakoa koskevia määräyksiä on otettava huomioon, mitä hallintosäännössä määrätään. Johtajasopimukseen voidaan ottaa määräyksiä menettelytavoista, joilla johtajan viran hoitamiseen liittyvät erimielisyydet 47 §:ssä tarkoitetun menettelyn sijasta ratkaistaan. Johtajasopimuksessa voidaan tällöin menettelyn ohella sopia johtajalle maksettavasta erokorvauksesta.

Aluehallitus on kokouksessaan 15.3.2022 § 7 käynyt lähetekeskustelun alustavasta luonnoksesta koskien hyvinvointialuejohtajan johtajasopimusta. Luonnos johtajasopimuksesta on oheismateriaalina.

Lain 47 §:n mukaan aluevaltuusto voi irtisanoa hyvinvointialuejohtajan tai siirtää hänet muihin tehtäviin, jos hän on menettänyt aluevaltuuston luottamuksen. Asia tulee vireille aluehallituksen esityksestä tai vähintään neljänsosan valtuutetuista tehtyä sitä koskevan aloitteen. Asiaa valmisteltaessa johtajalle on ilmoitettava, mihin luottamuksen menetys perustuu, ja varattava hänelle tilaisuus tulla kuulluksi. Irtisanomisen tai muihin tehtäviin siirtämisen edellytyksenä on, että sitä kannattaa vähintään kaksi kolmasosaa kaikista valtuutetuista. Päätös voidaan panna heti täytäntöön. Samalla johtaja voidaan vapauttaa tehtäviensä hoidosta.

Lain kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta 4 §:n mukaan virkasuhteeseen ottaminen edellyttää julkista hakumenettelyä, jollei jäljempänä toisin säädetä. Hakuaika on vähintään 14 kalenteripäivää siitä, kun ilmoitus on julkaistu kuntalain 108 §:ssä tai hyvinvointialueesta annetun lain 113 §:ssä säädetyllä tavalla. Edelleen lain 5 §:n mukaan *"sellaiseen virkasuhteeseen, joka on ollut julkisesti haettavana, voidaan ottaa vain henkilö, joka on hakenut sitä kirjallisesti ennen hakuajan päättymistä ja silloin täyttää kelpoisuusvaatimukset. Hakemukseen on liitettävä selvitys hakijan kelpoisuudesta. Kunnanjohtajan virkaan ja valtuuston päätöksen mukaisesti muuhunkin kunnan virkasuhteeseen voidaan suostumuksensa nojalla ottaa sellainenkin henkilö, joka ei ole hakenut sitä ja jonka kelpoisuudesta on esitetty selvitys."* Hyvinvointialuejohtajaa ei siten ole mahdollista valita suostumusmenettelyllä, vaan jokaisen hakijan on jätettävä virallinen hakemus julkisen hakumenettelyn kautta.

Edelleen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hallintosäännön 51 §:n mukaan: *" Aluevaltuusto päättää hyvinvointialuejohtajan ja toimialajohtajien valinnasta Hyvinvointialuejohtaja valitsee suorat alaisensa, jotka eivät ole toimialajohtajia. Lisäksi hyvinvointialuejohtaja päättää toimialajohtajan avoimen viran hoitajan. Vuonna 2022 ennen toimialajohtajan virassaan aloittamista hyvinvointialuejohtajan toimivaltaan kuuluu*

päittää palvelualuejohtajien valinnasta. Toimialajohtaja, palvelualuejohtaja ja tehtäväalueen päällikkö ja toimintayksikön esihenkilö valitsee alaisensa muun alaisensa henkilöstön. Palkkauksessa on huomioitava mahdolliset täyttölupamääräykset. Palvelussuhteeseen ottamisesta päättävä viranomainen päättää myös valittavan palkkauksesta noudattaen hyvinvointialueen palkkausjärjestelmää. Palvelussuhteeseen ottamisesta päättävä viranomainen päättää myös valittavan koeajan määräämisestä tai siitä sopimisesta."

Oheismateriaali:

- Muistio rekrytointiryhmän kokouksesta 4.4.2022 liitteinen
- Muistio rekrytointiryhmän kokouksesta 6.4.2022 liitteinen
- Alustava luonnos hyvinvointialuejohtajan johtajasopimuksesta
- Hakuilmoitus

Liitteet:

- Hakijavertailu (hakijoiden ansiovertailu)

Ehdotus

Aluehallitus päättää:

1. että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä hallintosäännön 150 §:n mukaisesti;
2. esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää:
 1. suorittaa hyvinvointialuejohtajan virkavaalin;
 2. todeta, että valinta on ehdollinen siihen asti, kunnes virkaan valittu on esittänyt hyväksyttävän todistuksen terveydentilastaan;
 3. hyvinvointialuejohtajan palkan;
 4. että virkaa täytettäessä noudatetaan kuuden kuukauden koeaikaa;
 5. todeta, että hyvinvointialuelain 46 §:n mukaan hyvinvointialueen ja hyvinvointialuejohtajan on tehtävä johtajasopimus, jossa sovitaan hyvinvointialueen johtamisen edellytyksistä. Johtajasopimuksen hyväksyy aluehallitus.
3. käydä jatkolähetekeskustelun alustavasta luonnoksesta koskien hyvinvointialuejohtajan johtajasopimusta.

Kokouskäsitely

Hyvinvointialueen muutosjohtaja Timo Aronkytö ilmoitti olevansa esteellinen ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 21.10 (osallisuusjävi).

Asian käsittelyn aikana pidettiin neuvottelutauko klo 21.13-21.54.

Päätösehdotus käsiteltiin kohdittain.

Kohdat 1, 2.1. ja 2.2. hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Kohta 2.3.:

Aluehallituksen puheenjohtaja teki muutetun päätösehdotuksen, jonka mukaan kohta 2.3. muutetaan siten, että hyvinvointialuejohtajan palkka on 15 500 € kuukaudessa, jonka lisäksi tulee autoetu ja puhelinetu.

Päätettyään asiasta käydyn keskustelun aluehallituksen puheenjohtaja totesi, että Antero Eerola oli tehnyt pohjaehdotuksesta poikkeavan muutosehdotuksen. Muutosehdotus kuului seuraavasti: *"Esitys esityslistan kohtaan 54. päätöskohtaan 2.3. - POIS: "hyvinvointialuejohtajan palkan" TILALLE: "hyvinvointialuejohtajan palkan olevan 13 390 euroa kuussa".*" Antero Eerolan muutosehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi kannattamattomana.

Kohdat 2.4., 2,5. ja 3 hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Päätös

Aluehallitus päätti:

1. että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä hallintosäännön 150 §:n mukaisesti;
2. esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää:
 1. suorittaa hyvinvointialuejohtajan virkavaalin;
 2. todeta, että valinta on ehdollinen siihen asti, kunnes virkaan valittu on esittänyt hyväksyttävän todistuksen terveydentilastaan;
 3. että hyvinvointialuejohtajan palkka on 15 500 € kuukaudessa, jonka lisäksi tulee autoetu ja puhelinetu;
 4. että virkaa täytettäessä noudatetaan kuuden kuukauden koeaikaa;
 5. todeta, että hyvinvointialuelain 46 §:n mukaan hyvinvointialueen ja hyvinvointialuejohtajan on tehtävä johtajasopimus, jossa sovitaan hyvinvointialueen johtamisen edellytyksistä. Johtajasopimuksen hyväksyy aluehallitus.
3. käydä jatkolähetekeskustelun alustavasta luonnoksesta koskien hyvinvointialuejohtajan johtajasopimusta.

Lisätietoja päätöksestä antaa hallintovalmistelujohtaja Mikko Hokkanen, mikko.hokkanen@vantaa.fi.

Muutoksenhakukielto

§38, §39, §40, §43, §44, §47, §48, §49, §50, §52, §53, §54

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Tähän päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa hakea muutosta.

(Laki hyvinvointialueesta 141 §)

Oikaisuvaatimus

§41, §42, §45, §46, §51

Oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimusohjeet

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen aluehallitukselle. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen. Oikaisuvaatimus toimitetaan Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle.

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään:

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue, aluehallitus

Osoite:

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue / kirjaamo
PL 1000, 01301 Vantaa
kirjaamo@vakehyva.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Hyvinvointialueen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on oikaisuvaatimuksen tekijän allekirjoitettava. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä. Oikaisuvaatimus lähetetään aina omalla vastuulla.